

ПОЛИТИЧКИ

ЗАПОВНИК

3

динара



БРОЈ
1157

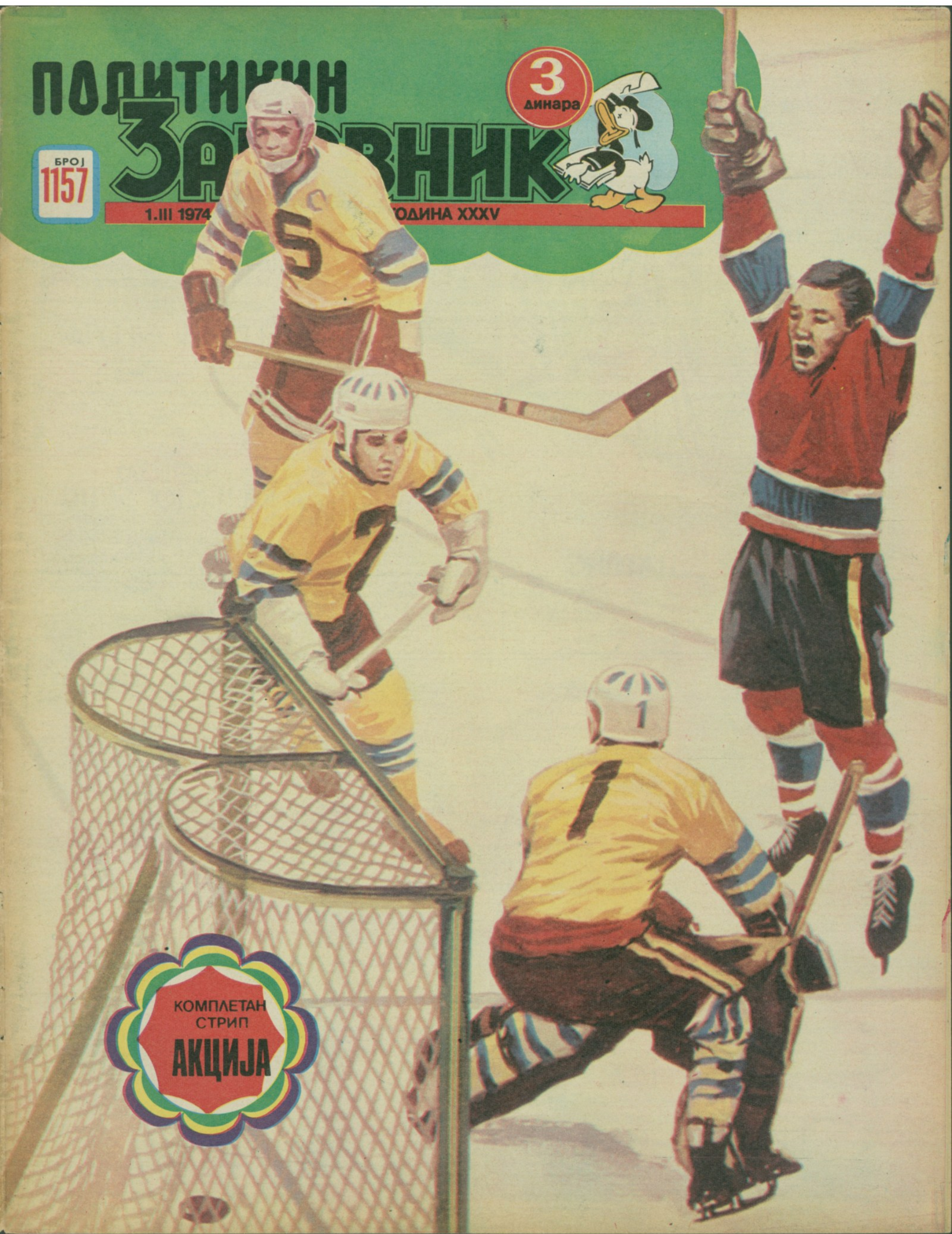
1. III 1974

ГОДИНА XXXV



КОМПЛЕТАН
СТРИП

АКЦИЈА





Веровати или не!

МОХАМЕД I ГЕРАЈ

(1480-1523)
ОСМАЊЛИЈСКИ
ВЛАДАР КРИМА
ИМАО ЈЕ
НА
ОБЕМА РУКАМА
ТЕШКЕ РАНЕ
ИЗ РАТА
И ЗАТО ЈЕ СВОЈ
ПРВИ ДОКУМЕНТ
ПОТПИСАО
ОТИСКОМ
СТОПАЛА
УМОЧЕНИМ У
МАСТИЛО.
ОТАДА ЈЕ
МОХАМЕД I
УВЕК
ПОТПИСИВАО
ЗВАНИЧНА
ДОКУМЕНТА
НОГОМ.



ХРАМ ГРАЂЕН 64 ПУТА

ХРАМ НАИКУ У ЈАПАНСКОМ
ГРАДУ ИЗЕ
САГРАЂЕН ЈЕ 685. ГОДИНЕ
И ОД ТАДА ПА ДО ДНАС
РУШЕН ЈЕ И ПОНОВО
ПОДИЗАН
СВАКИХ
20 ГОДИНА.

ЧЕШМА ОД ЧИСТОГ ЗЛАТА



БИО ЈЕ ЈОШ У
КОСИ СКИТСКОГ
КРАЉА СОЛОКА
КАДА ЈЕ
ЊЕГОВ ГРОБ
ОТКРИВЕН У
БЛИЗИНИ
НИКОПОЛА
(УКРАЈИНА)
2400 ГОДИНА
ПОСЛЕ
САХРАНЕ.

НАТПИС

МОЈ ПУТ ЈЕ
ЗАВРШЕН.
МОЈЕ УЗОРКЕ
ПОШАЉИТЕ
КУКИ.

ТРГОВАЦКОГ ПУТНИКА ИЗ БЕРЛИНГТОНА
(САД).

НА ГРОБУ
ТОМАСА
КЕМБЕЛА,
(САД).

ЏЕМС ГАРФИЛД

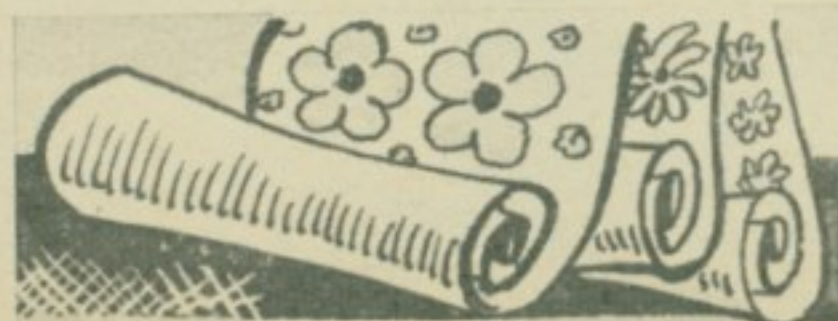
(1831-1881)
ПРЕДСЕДНИК
СЈЕДИЊЕНИХ ДРЖАВА
И ПОЗНАТИ БОРАЦ
ЗА ОСЛОБОЂЕЊЕ ЦРНАЦА
МОГАО ЈЕ ДА
ИСТОВРЕМЕНО
ЈЕДНОМ РУКОМ ПИШЕ
ЛАТИНСКИ А ДРУГОМ
ГРЧКИ ТЕСТ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● малоазијски град Бруса сматра се за најбоље и најпогодније место на свету за гајење свилених буба.



● недавно је једна енглеска фирма пустила у продају тапете из којих се шири мирис који је у складу с мотивима на њима. На пример: тапете које приказују шумски пејзаж миришу на маховину и боровину.



● најстарије стакло за које се зна нађено је у Египту. Утврђено је да то стакло потиче из 3.300. године пре наше ере. Сада се чува у Ешмолин музеју у Оксфорду.



● креолин је тамна, црвеносмеђа течност налик на уље. Има мирис катрана. Водени раствор је бео као млеко. Употребљава се за дезинфекцију и хируршке потребе.



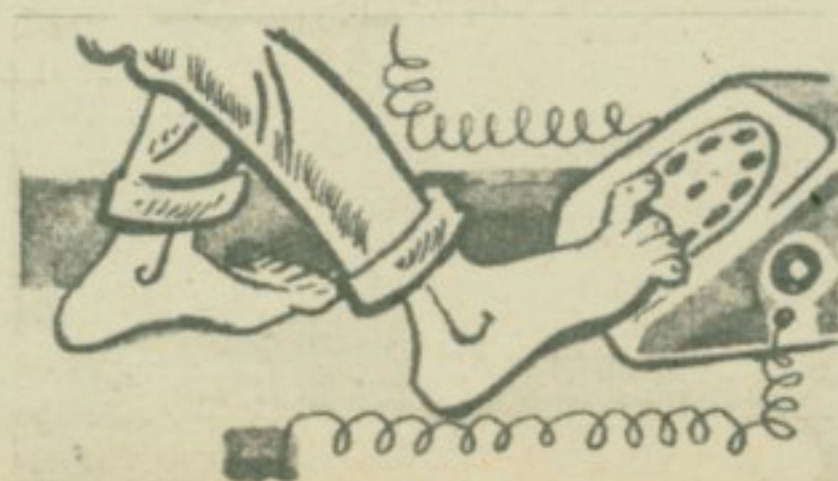
● према извештају статистичара на нашој планети има више од милијарду и по домаћих животиња: паса, мачака, канаринаца, жејева и корњача.



● сафијан је веома мека и нарочито штављена јарећа кожа која се, поред осталог, употребљава и за повезивање књига. Име је добила по мароканском граду Сафи.



● у Америци је пре извесног времена конструисан телефон којим могу да се служе и особе с парализованим рукама. Апарат ради на ножну педалу.



● китњаст и шарени паун донесен је у Европу из Индије и са Цејлона. Међутим, постојбина белог пауна је Европа, одакле је касније пренесен и у Индију.



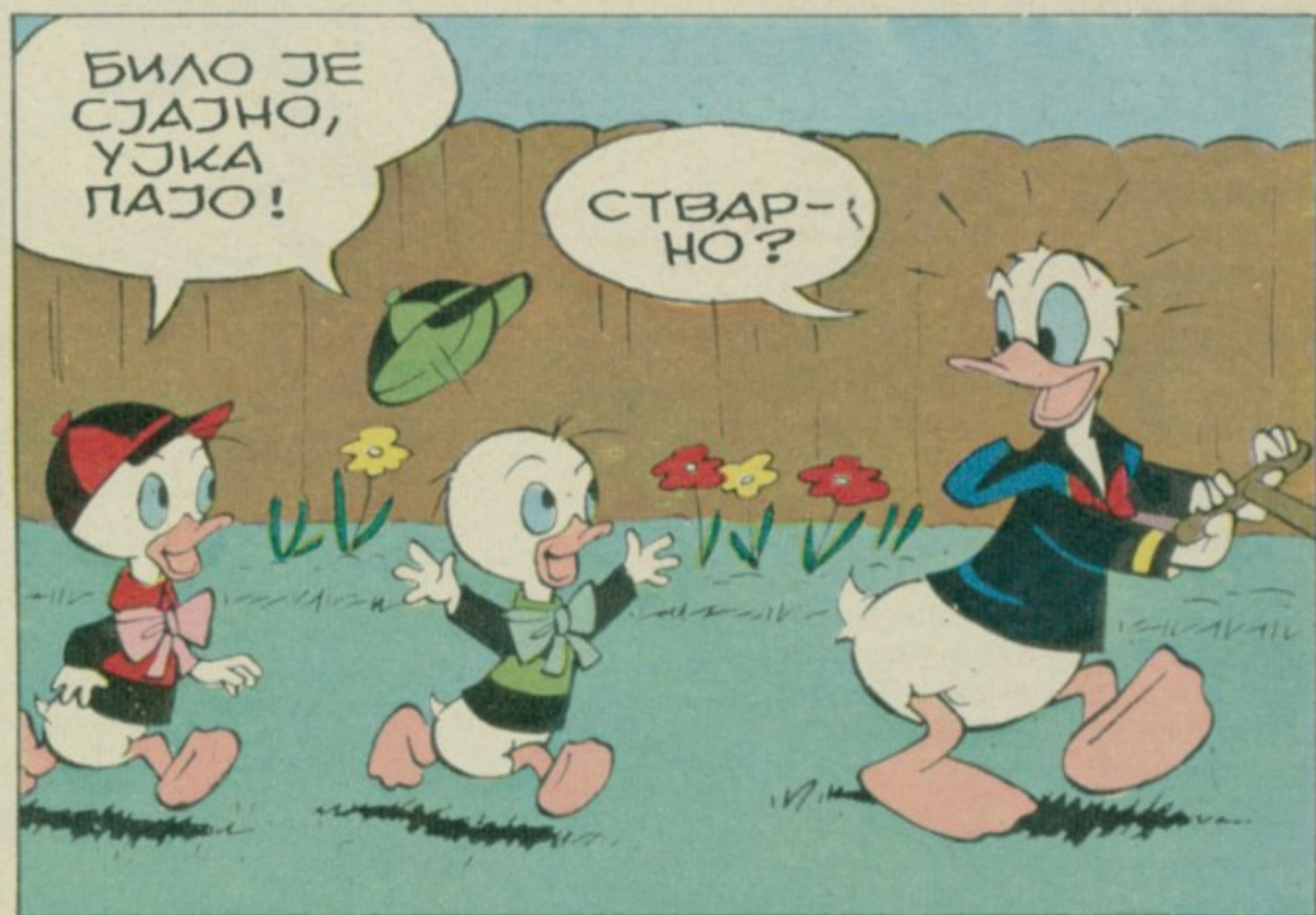
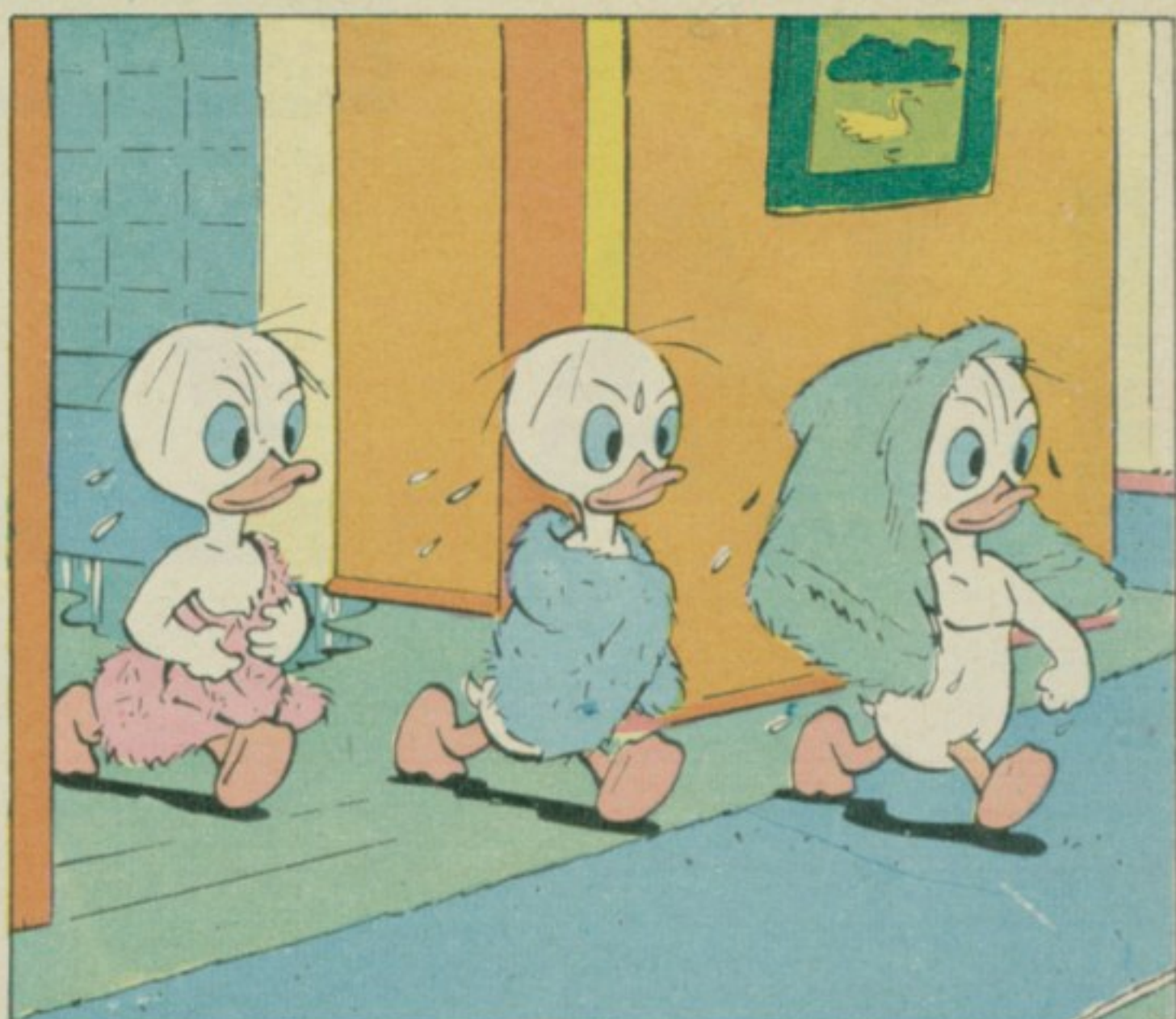
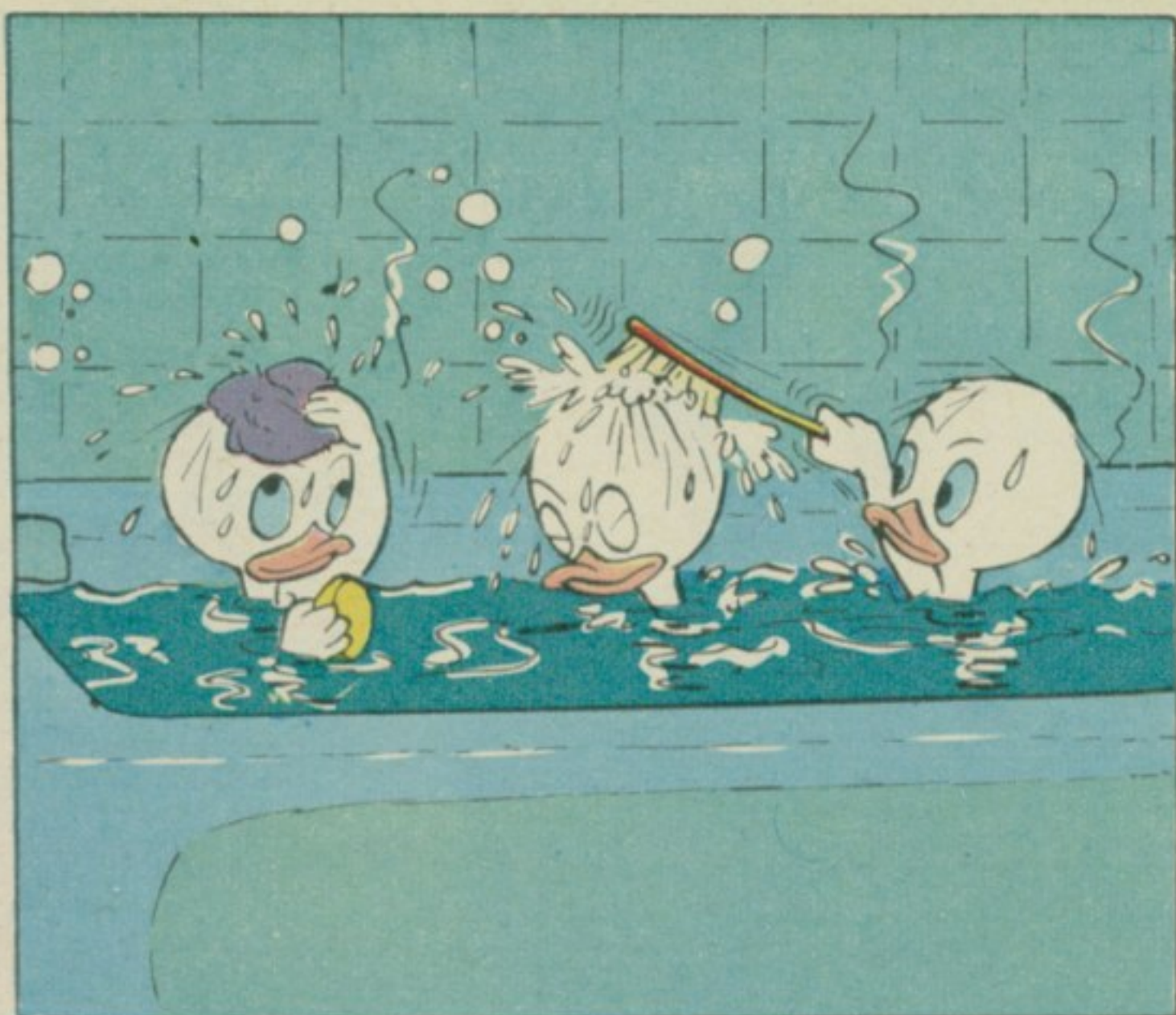
● шведски инжењер Ханс Далстрем недавно је направио макету брода који за покретање користи енергију таласа или узбурканог мора. Што су таласи узбурканији то се и брод брже креће.



● једна енглеска фирма недавно је пустила у продају поуздано средство против замагљивања стакла на прозорима, колима и наочарима.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК



ВЕЛИКА БЕКСТВА

НА ДНУ ВАГОНЕТА

Три Француза су се
зајрлила и поздравила.
Ко зна ко ће од њих
из овој ојасној
погубљања
изићи жив!

Стражар је шетао поред пруге горе-доле. Било ми је досадно. Увек исто: прво та проклета експлозија од које су му уши заглунале, чекања да се утовари камење, контрола, насип, па све из почетка. И овог пута тек кад се из мрака радилишта појавила локомотива с вагонетима натовареним камењем, мало се примакао колосеку. На одређеном месту дао је знак да се мала композиција заустави и са шиљатом гвозденом шипком пришао да провери товар. Група интернираца која је товарила вагонете премрла је од страха.

Догодило се то у Словенији, у пролеће 1944. године, високо у планинама Караванки, међу логорашима који су из разних земаља Европе дотерани овде на принудни рад.

ТУНЕЛ ПО СВАКУ ЦЕНУ

Само неколико дана пошто је Словенија окупирана и распарчана између Немачке, Италије и Мађарске, у Марибор је стигла лична Хитлерова порука:

— Учините ми ову покрајину опет немачком! — наређивао је вођа Трећег рајха својим гаулајтерима мислећи на покрајине Штајер-

ску и Долењско које су дуго, пре присаједињења Југославији, биле под влашћу Аустрије, па је самим тим и сада „нормално“ да чине део велике немачке империје.

Штајерску, ближе граници, Немци су од почетка сматрали неодвојивим делом Трећег Рајха, а да би што боље повезали своју државу са новоосвојеним крајевима, горењским првенствено, Хитлер је убрзо после оне поруке у Марибор, наредио да се на Љубељском прелазу, на Кара-

ванкама, по сваку цену морао пробити тунел. На висини од 1370 метара постојао је већ прелаз, на путу од Тржича ка Целовцу, пут који је био познат још у римско доба, али је он био запуштен. Зато су Немци одлучили да се на око три стотине метара испод пробије тунел и тиме скрати пут између Аустрије и Сло-

веније. Али, од самог почетка наишле су тешкоће.

За посао који је био веома тежак прво су ангажовани радници. Истина, ниједан од њих није баш драговољно дошао, али били су вишемање слободни, ишли су у Тржич, и за напоран посао добијали плату. Међутим, већ у лето 1942. партизани Коруског одреда запалили

су бараке и радови на бушењу су обустављени.

Подухват за који је био заинтересован сам Хитлер, стао је.

Тек наредног пролећа подигнут је нови логор — овог пута прави концентрациони логор, део по злу чувеног Маутхаузена. Око пет стотина заробљеника, већином Пољака и Француза, поново су почели да буше планину. Како их није било довољно за посао, при додати су им и немачки криминалци доведени овде право са робије. Њих је при



раду надзиравла посебна СС јединица. Нешто касније стигли су заробљеници из Русије, Чехословачке, а и Словенци.

Рад је био више него напоран, али то није било оно најгоре. Интернирце су тукли, за најмању непослушност пољивали их хладном водом и изводили на зиму, или их осуђивали на капаљку — бетонску јаму у којој су несрећника везивали за стуб, а затим му пуштали воду на главу, кап по кап. Док не полуди.

ПОЉАК НИЈЕ УСПЕО

Бегунце су кажњавали сурово. Кад су пре месец дана ухватили Пољака који се био сакрио у вагонету, тукли су га пред свим интернирцима, шибали бичеви ма, ударили чизмама, затим испалили у њега неколико метака и док је још био жив, полили га бензином и запалили.

Па ипак, и после тога, иако су знали да и њих чека иста судбина ако не успеју, заробљеници су и даље маштали о бекству.

У пролеће 1944. године на пробијању тунела радило је отприлике 200 заробљеника. Највише је било Француза ухваћених илегалца, чланова Покрета отпора. Половина је радила са корушке, а половина са крањске стране Караванки. Свака екипа имала је по три ваздушна компресора. Њима су бушили рупе, затим у њих постављали експлозив и после минирања извозили напоље здробљено стење у вагонетима. Недалеко од улаза камење су просипали преко насипа.

Тог пролећног дана три Француза која су радила у групи за утовар вагонета била су приметно нервозна. Толико, да је то приметио и стражар. Кад је пришао вагонетима и гурнуо копле на дно, ова провера уведена је после бекства оног несрећног Пољака; затвореници су стајали као кипови пратећи сваки његов покрет.

— Шта је, шта сте зинули? — добадио им је стражар — ако вас заголицам овом шипком, закукаћете.

Затвореници су се правили да не разумеју Немца, али док су се враћали натраг на радилиште дошло је до свађе.

ДА УСТАНОВИМО

— Да покушамо неког другог дана кад будемо мирнији — предложио је један.

— Зар сад кад је све готово! — није хтео да чује други. — Сутра нас могу преместити у преподневну смену, а да те видим докле ћеш по дану стићи да побегнеш... И трећи је био за то да се бекство не одлаже:

— Ова се прилика не пропушта! Уосталом у шуми нас чека партизанска патрола, а човек из Тржича који је примио поруку већ је ви-

ше пута ризиковао живот...

Успели су да убеди свог друга којег је за тренутак савладала малолудност и дали знак друговима који су били њихова главна помоћ за бекство.

Сви су, према договору, пошли на своја места.

Кад су се нашли у полу-мраку тунела, загрлили су се и поздравили. Затим је сваки ушао у свој вагонет, склупчали се на дно а другови су на њих положили неколико спремљених дасака и одозго пажљиво наслагали камење.

Стајали су мало оклевајући пре но што су кренули из мрака.

ШТА ТО ВОЗИШ?

— Пожурите, проклето лештине — допро је до њих кроз ваздух пун прашине глас немачког стражара који је чувао логораше у тунелу али се за време минирања увек склањао подаље.

Заједно с осталим и три вагонета са живим теретом споро су се помањала из тунела. Вукла их је мала парна локомотива. Поред њих, мало заостајући, корачала су три интернирца који су малоопре што су боље умели сакрили своје другове. Срце им је ударало као лудо.

На одређеном месту стражар је дао знак машиновођи, такође заробљенику, да стане. Овај као да је знао да се у камењу скривају људи, кочио је те вечери полако. Немац је пришао првом вагонету до локомотиве и почео шипком да прекопава по камењу. Не зна се ко је тог тренутка био више узбуђен: бегунац унутра или њихови другови напољу. Шта ће бити? Још два, један, ево га, стигао је до вагонета у којем је био сакривен први бегунац. Али, управо тада стражар је скочио са шина и таман се спремао да оде кад му се поглед зауставио на последњем вагонету који се био некако чудно искривио. Немац је прискочио вагонету крај којег је, као да може нешто да спасе, стајао логораш.

— Шта то возиш, Француз? — Зарио је шипку дубоко у вагонет. Заробљеник се умало није срушио, видео је да се шипка заболо тачно тамо где су морале бити бегунчеве ноге. Али, испод камења се ништа није чуло. Стражар је још једном гурнуо шиљато гвожђе до дна, извукао га и насмејао се.

— Нема никог. Шта је, шта гледаш? На посао!

УЗБУНА У ЛОГОРУ

Преостала два вагонета није ни погледао. Да је којим случајем пажљивије осмотрио врх шипке видео би да је крвав! Бегунац је био рањен, али је ћутао јер је

знао да ћутање значи живот не само за њега већ и за сву тројицу!

Стражар је викнуо на машиновођу да настави а сам је остао крај пруге. Даље му се није ишло. Кад је локомотива стигла до краја насипа, зауставила се а машиновођа је довикнуо логорашима да пожуре. Био је гладан. Међутим, они баш то нису смели. Морали су да истоварају полако, један по један вагонет, да не би повредили другове. Сада од њих све зависи хоће ли бекство успети.

Тада је један Француз пришао возачу и понудио му цигарету, а друга двојица су изручила камење на насип. Из вагонета су спртно искочили бегунци и користећи сумрак, одмах отпузали у шуму која је била удаљена двадесетак метара. Доле није било стражара...

Интернирци који су остали крај воза одахнули су. Вратили су се у тунел на последње минирање и последњи истовар. Опет је стражар прилазио и гурao шипку међу камење. Сада два пута у сваки вагонет, а кад је завршио попео се у воз и одвезао до краја насипа где је, овог пута, пажљиво контролисао како избацују камење.

Кад су се затвореници после завршеног рада искупили испред тунела, стражар је одмах приметио да тројица недостају. Почео је кундаком да удара људе.

— Све ћу вас побити, бараче, подлаци! — викао је и потерао групу у логор. Целим путем претио је онима који су заостајали.

Чим су стигли у логор, дигнута је узбуна. Све интернирце постројили су и почели тући и испитивати где су три Француза, како су побегли, када, у ком правцу.

— У вагонетима сигурно нису — тврдио је стражар, — Ја сам сваки прегледао. — Наравно, није могао да призна да у претпоследњој тури није било баш тако, да истовару уопште није ни присуствовао.

ДОЛАЗЕ ПСИ!

Целу смену Немци су оставили да стоји на хладноћи два сата, а затим нареди ли капоу да настави истрагу у бараци што је значило — тући их до поноћи.

Међутим, све је било уза луд. Она тројица која су помагала при бекству ћутала су као гроб, а нико други није тачно знао како се бекство одиграло. Само је возач локомотиве, очигледно, схватио шта се одиграло. Пришао је оном Французу који му је дао дуван и рекао:

— Још једном хвала за ону цигарету. — И насмешио се пријатељски и значајно.

У међувремену су бегунци журили преко гребена Караванки правцем који им је друг из Тржича детаљно описао. Ишли су стазом коју су познавали само ловци и пастири. И, кад су се већ спуштали на тржичку страну, зачули су гласове и лајање немачких овчара. Тра-

же их! Знали су шта треба да раде. Са стазе су трком стигли до грмља где је још било снега. Побегли су у шуму а одатле стењем навише.

Кад су гониоци стигли до тог места, пси су нађушили траг и појурили напред, али кад су стигли до снега, збуњено су застали. Трагови се на снегу много слабије осећају.

У поноћ кад су људи у бараци, измучени од батина и вике, најзад заспали, три бегунца седела су у топлој сељачкој планинској кућици. Били су у сигурним рукама. Човек из Тржича одржао је реч. Патрола их је чекала а сада их је цео партизански вод штитио, па се више нису морали бојати гонилаца. Рањенику су очистили рану ракијом, а онда су их понудили да једу. Го динама су ови људи сањали о томе да се наједу, али сада су од узбуђења могли да поједу само мало.



После овог бекства Немци су поострили надзор и ниједан заробљеник више није успео да побегне из логора на исти начин — на дно вагонета. Од тројице Француза, један је убрзо погинуо као наш партизан, а двојица су се живи и здрави вратили после рата у своју земљу.

С. Л.

МОЗАИК



НЕПРИЈАТАН ПОСАО

„У почетку је то био веома непријатан посао али сад сам се на њега навикао“, каже главни „разбијач“ познате енглеске фабрике порцулана „Беувуд“. Његова једина дужност је да у парампарчад разбија посуђе које не одговара стандардима фирме и зато не може да буде пуштено у продају.

ОПРЕЗНО, БАНАНЕ!

Око двадесет хиљада наукова и четрдесет хиљада разних буба стиже у Европу из Средње и Јужне Америке са сваки бродом натовареним бананама. Већина тих инсеката је безбедна али се понекад нађу и отровни, нарочито ако брод долази из Бразила, Еквадора или Колумбије. Због тога у многим западнонемачким лукама стално дежурају лекари да би у случају потребе могли да укажу помоћ радницима настрадалим од уједа.



ПРЕВАРА С ЛАСЕРОМ

Канађанин Соли Винер, техничар и стручњак за руковање ласерским уређајима, одлучио је да се обогати на тркама. Међутим, он се није кладио на фаворите већ на другоразредне коње. За време трке на коње који су водили управљао је ласерске зраке да би их помео и натерао да смање брзину. Али, Винер је брзо ухваћен и недавно га је Врховни суд Канаде осудио на робију.

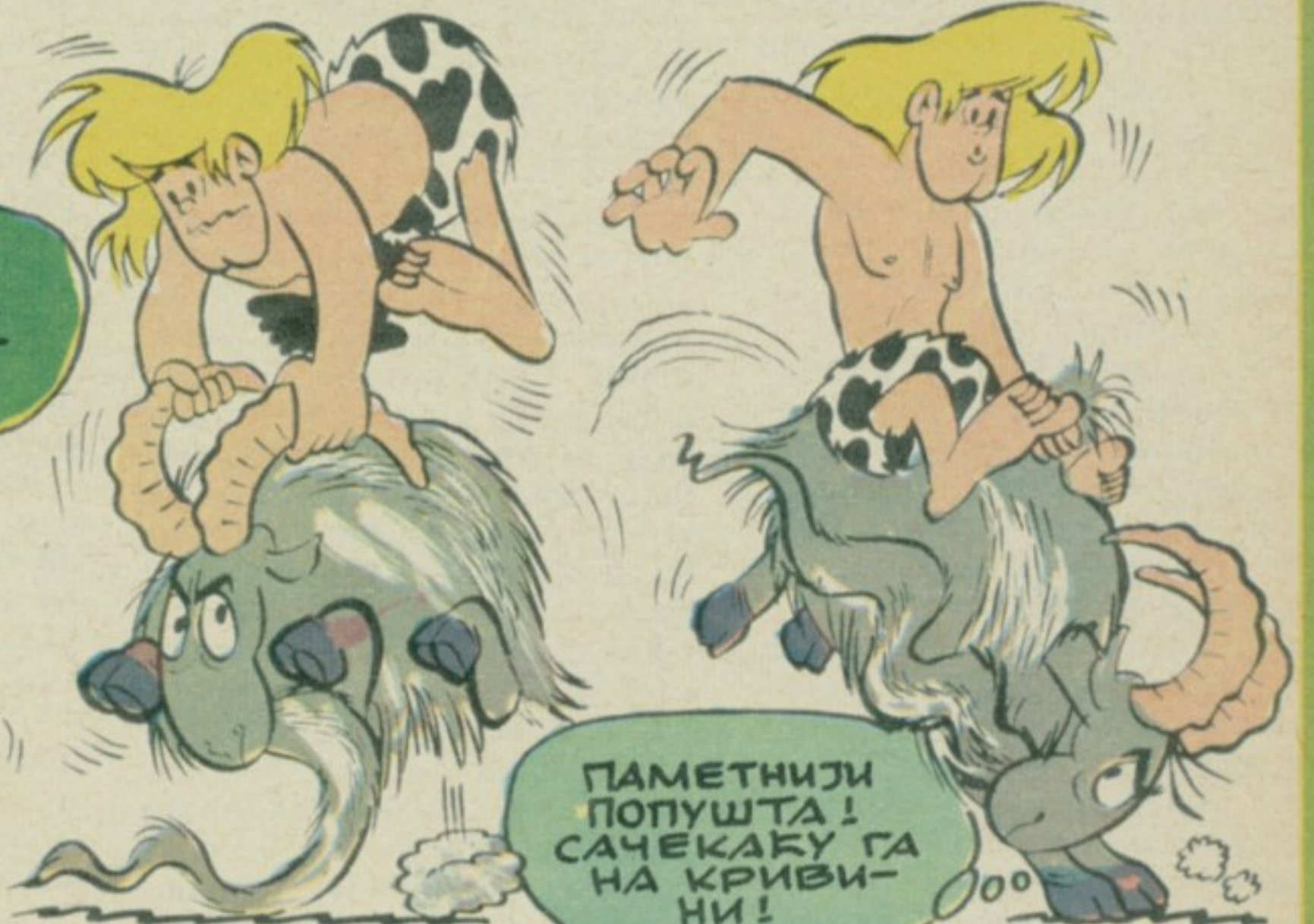


ДИКАНТРОП И ВЕСНАСАТМЕНС

Н.ЛЕКИЋ

НЕОБЈАВЉЕНИ ДОГАЂАЈ КОЈИ ЈЕ ДОБРО ПРОДРМАО СВЕТ

Л.СРЕДАНОВИЋ



ИДУЋЕГ ПЕТКА: ЈОШ МАЛО ПА НЕСТАЛО!



Једног дана, за време извиђања непријатељских положаја, француски пилот-ловац Мишел пратио је мој авион. Његов мали њепор надлетао ме је и облетао око мог споријег аера чувајући га као соко од птица грабљивица.

Мишел је заиста био храбар и одважан пилот, добар друг и симпатичан младић. Сви смо га волели а и он нас. Из милоште смо га звали Мишко. Презиме му нисмо знали.

Године 1917. нашој војсци на Солунском фронту било је придодато неколико француских ескадрила са летачким и помоћним особљем састављеним од Француза и Срба. Са њима је дошао и Мишел. Наши млади пилоти све су више придлазили из авијатичарских школа, замењивали погинуле и повећавали борбену снагу нашег ваздухопловства.

НА ВИСИНИ ОД 1000 МЕТАРА

Иако су у почетку Немци имали савршене авионе, са јачим мотором и већом брзином, нови француски ловачки авиони спад и њепор и бомбардери аер и

ЗБОГОМ, МИШКО!

Пилот је па-
дао мирно и
право. Само
је на тренутак
раширио ру-
ке као да је
хтео да запли-
ва ваздухом.

гранатама. Дан је био леп, небо прошарано облацима, а ваздушне струје и празнине узнемиравале су авион.

Повремено бих се обазрео и осмотрио видик да нас не изненади неки Немац. Видик је пуцао ка Водену и долином Вардара, па све до Солуна. С друге стране је Битољ шћућурен уз Пелистер, Прилеп и Марково Кале. У сумаглици су се видели Бабуна и Солунска глава.

СКОК У ПОНОР

Наједном, иза једног облака, у правцу сунца, појавише се два немачка ловачка авиона обележена јасно видљивим црним крстовима.

— Немци! — викнух да бих надјачао буку мотора и



скоку у бездан није било спаса али је то и било боље но жив изгорети у авиону. Поједини пилоти носили су револвер да би се могли убити ако им се авион запа-ли. Па, ипак, сви смо ми и даље летели.

ПРОДРМАЈ МИТРАЉЕЗ!

„То сада и нас чека“, проле тело ми је кроз главу док сам гледао Мишела како нес таје у дубину.

Борба се одвијала пред очима великог броја војника, наших и непријатељских, који су све то посматрали са земље. Нешто ме је стезало у грлу, срце ми је куцало као махнито, пред очима ми се мутило. Окренух главу да не видим смрт свога друга.

Оба непријатељска авиона окренуше се тада и устремише на мој бомбардер. Измењали смо рафале али је мој митраљез убрзо умукao јер се метак заглавио у цеви!

Направио сам оштар заокрет како бих избегао нов непријатељски рафал. Истовремено желео сам да дам времена свом помоћнику да „продрма“ митраљез. Овај га лупну два-три пута па онда одгурну и као стари пешак — стрелац дохвати обичну пушку крај себе.

Откочио сам револвер. Желео сам да прекинем себи муке ако и мој авион плане.

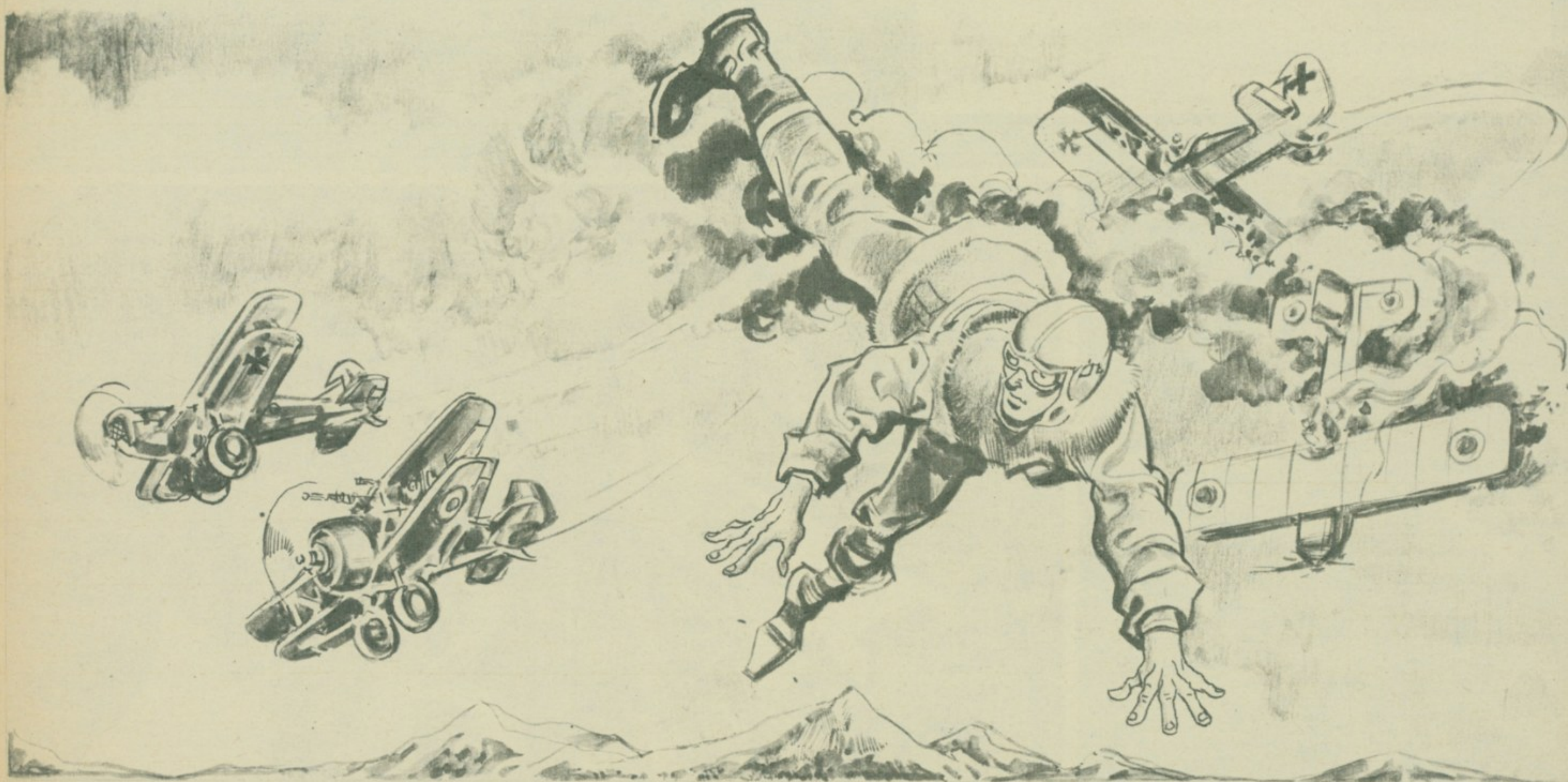
Изненада се појавише три наша ловца. Била је то патрола која је долазила од Доброг Поља. Чим су их спазили Немци ме оставише и

иза леђа а други са стране и засули га унакрсном ватром. Фосфорним мецима за палили су му авион.

Изненађени Француз одмах је усмерио свој запаљени апарат на ближег Немца и прихватио борбу. То исто сам се спремао да учиним и ја. Поглед ми поново скрену ка запаљеном Французовом авиону који је буктао. Пламен је уништавао платнени крила авиона а црни дим обавијао је труп.

Сви покушаји пилота да угаси ватру били су узалудни. Кад је пламен сукнуо из резервоара за бензин, угледао сам страхан приказ: Мишел је устао са свог седишта и без падобрана скочио у понор!

Падао је мирно и право, само би на тренутак раширио руке као да је хтео да заплива ваздухом. Његов њепор без пилота и крила



бреге убрзо су извојевали надмоћност у ваздуху и постали господари неба.

Скоро читав сат кружио сам авионом изнад наших и непријатељских положаја и посматрао сплет вијугавих кровова на Рововској и Браздастој коси, исклесане сте-

не и литице скамењене тврђаве Соколац, шумовите падине и урвине испод високог Кајмакчалана.

Летео сам на висини од око 1000 метара. Јасно су се виделе путање и пећине у стенама, беласали борићи и јеле посечене артиљеријским

обавестио свог извиђача који је био занет посматрањем непријатељских положаја.

Дар сам му знак да се прихвати митраљеза. У том тренутку оба немачка авиона устремише се на мали Мишелов њепор. Муњевитом брзином пришли су му један

кружио је још мало а потом се сурвао у пламену.

У то време падобрани нису били усавршени и још се нису употребљавали у војној авијацији. Скок из авиона био је баук за све нас. Називали смо га „скок с ничим у ништа“. При таквом

ускоро несташе у даљини. Најзад смо одахнули!

Извиђач и ја, тужни и утучени, са изрешетаним апаратом и обављеном задатком, вратили смо се у ескадрилу, али без свог пратиоца и другга — Мишела!

Светозар Ђорђевић



славни Једрењаци

ИСТИНА

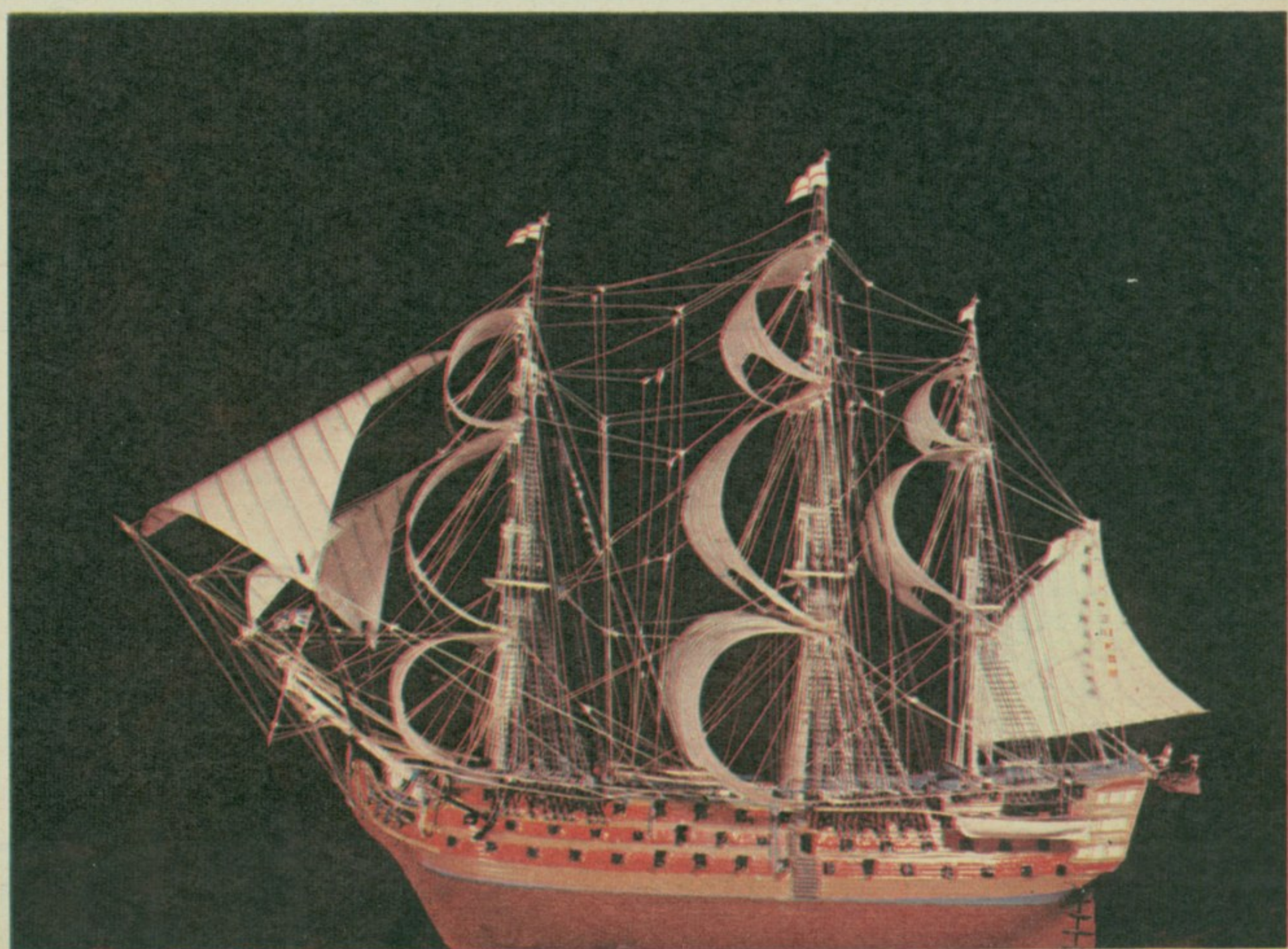


БРОД СА ШТИТОВИМА — Енглески ратни брод „Дреднот“, чувен из рата са шпанском Непобедивом армадом, саграђен је 1588. године. Са 800 тона носивости био је мањи од већине шпанских бродова, али је брже пловио и био окретнији од њих. Ратни бродови тога времена носили су дуж горње ивице бокова нанизане штитове са грбовима, а „Дреднот“ их је имао чак и на кошевима, на врховима јарбола. Труп овог брода био је као код галијуна: имао је дугачак кљун и четвороугаоне каштеле. Крма и прамац били су украшени великим змајоликим грбовима династије Тјудор.

ПОБЕДИО НАПОЛЕОНА — Пре две стотине година једрењак „Виктори“ је био командни брод енглеске флоте. Његов капетан, чувени адмирал Нелзон, учествовао је у 140 поморских битака против Шпанаца, Француза и Холанђана и 40 пута је рањаван! Године 1794. изгубио је око у бици код Калавија а три године касније код Тенерифе десну руку. Па ипак, већ следеће године успео је код Абукира да победи Наполеонову флоту. У бици са француско-шпанском флотом Нелзон је 1805. смртно рањен код Трафалгара. Његов славни једрењак имао је четири палубе и наоружање од 104 топа. Био је дугачак 67 а широк 15 метара.



ПРЕКО АТЛАНТИКА ЗА 67 ДАНА — „Мејфлауер“ је први енглески путнички једрењак који је препловио Атлантик. На пучину се отиснуо 6. септембра 1620. године са тридесет чланова посаде и сто четири путника и после 67 дана пристао уз обале данашње Нове Енглеске, у североисточном делу САД. Поред педесетак жена и деце већина путника на „Мејфлауеру“ били су мисионари који су у Новом свету формирали енглеске колоније. Неколико година касније овај брод је, захваћен јаким олујним ветровима, потонуо на путу преко Атлантског океана. „Мејфлауер“ је данас споменик храбрим поморцима — налази се у поморском музеју у Плимуту.

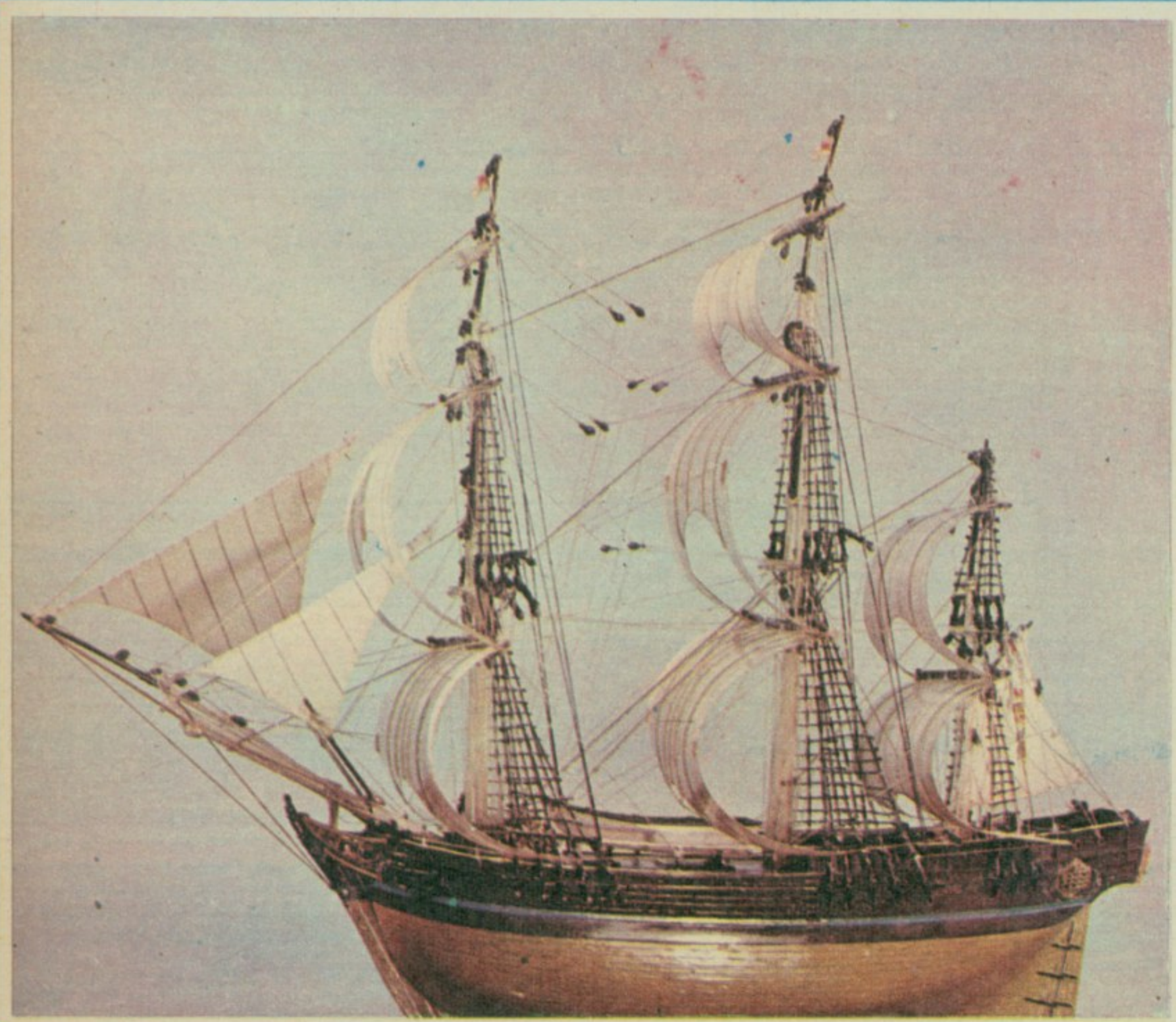
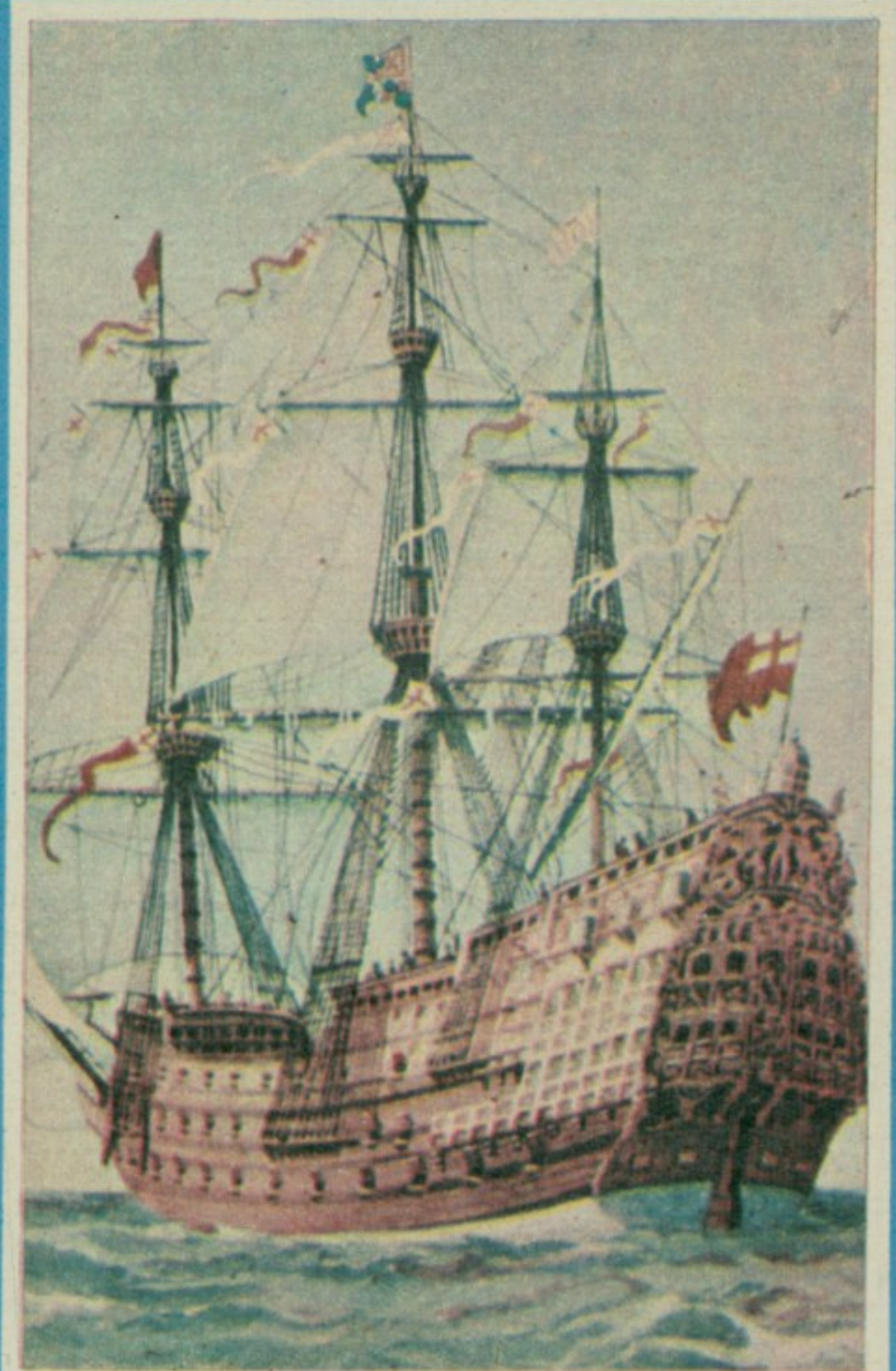


О БРОДУ „БАУНТИ“



ВРАТИЛА СЕ У ШПАНИЈУ — Из Магеланове ескадре која је, у шпанској служби, кренула на пут око света у Шпанију се вратио једино једрењак „Викторија“. Овим бродом са осамнаест чланова посаде управљао је Себастијан дел Кан. Више од три године „Викторија“ је успела да се одржи на немирним водама одолевајући недаћама које остали бродови из ескадре нису издржали.

ГОСПОДАР МОРА — Енглески ратни брод „Господар мора“ саграђен је и поринут 1673. године. По величини, лепоти и богатству украса био је први у свету. Имао је заобљен прамец и три реда топова на боковима, а украси на прамцу и крми славили су енглеског краља Чарлса I. Али, брод није имао среће на мору: прво је морао да се преуређује а онда је 1696. изгорео.



„БАУНТИ“ ЈЕ ИЗГОРЕО — Године 1789. из Енглеске је на Тахити послат једрењак „Баунти“ са задатком да са овог далеког острва донесе саднице хлебног дрвета. Био је то тројарболни једрењак, дугачак 27,45 а широк 7,32 м. После шемстомечног боравка на Тахитију поручник Блеј, који је управљао бродом, кренуо је с драгоценим теретом према Енглеској. Али, путовање је изненада прекинула побуна више од половине чланова посаде. Једна група побуњеника вратила се на Тахити, а друга је с „Баунтијем“ отпловила до једног усамљеног острва и ту брод запалила.

ДО МОЛУЧКИХ ОСТРВА — Чувени португалски морепловац Фернандо Магелан је 1519. ступио у шпанску службу и ускоро повео експедицију од пет бродова с циљем да открије пут до Молучких острва. Кад је стигао до југоисточних обала Јужне Америке, открио је пролаз, касније назван Магеланов мореуз, кроз који је ушао у Пацифик. Магелана су 1521. године убили домороци на Филипинским острвима а експедиција је наставила пут око света. Бродови из Магеланове ескадре били су раскошно украшени.



Мада се не зна тачно када је хокеј на леду почео да се игра прве записе о овој игри налазимо у књизи путописца Сагара „Дуго путовање у земљу Хјурон“ из 1632. године. Овај француски истраживач забележио је да се Индијанци у области данашњег Онтарија забављају на снегу необичном игром штаповима.

Прва правила ове спортске игре донели су студенти канадског Универзитета Мак Гил, око 1875. године. Касније хокеј на леду постаје национални спорт Канаде и њиме се Канађани баве од најранијег детињства. Још пре краја 19. века одржани су у овој земљи многобројни професионални шампионати. Отприлике у то време ова игра почиње да осваја Енглеску, а затим и континент. Године 1908. основана је Међународна федерација а 1910. одржан је први шампионат Европе. Хокеј на леду ушао је у про-

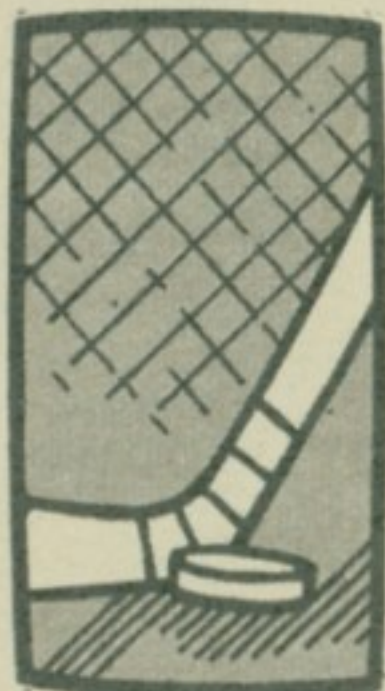


грам Првих зимских олимпијских игара у Шамонију 1924. Сваке године одржавају се европска и светска првенства.

Хокеј на леду се код нас почео играти 1903—1904, када је Фрањо Бучар донео из Шведске реквизите за „бенди“ или руски хокеј, који се за разлику од канадског игра са по 11 играча. Међутим, прва утакмица у хокеју на леду по новим правилима, са 6 играча, одиграна је у Загребу 1922. године. Југословенски клизачки савез основан је у Загребу 1938. године а обновљен децембра 1949. у Београду као Савез за клизање и хокеј на леду Југославије.



ЕКИПА И ТЕРЕН

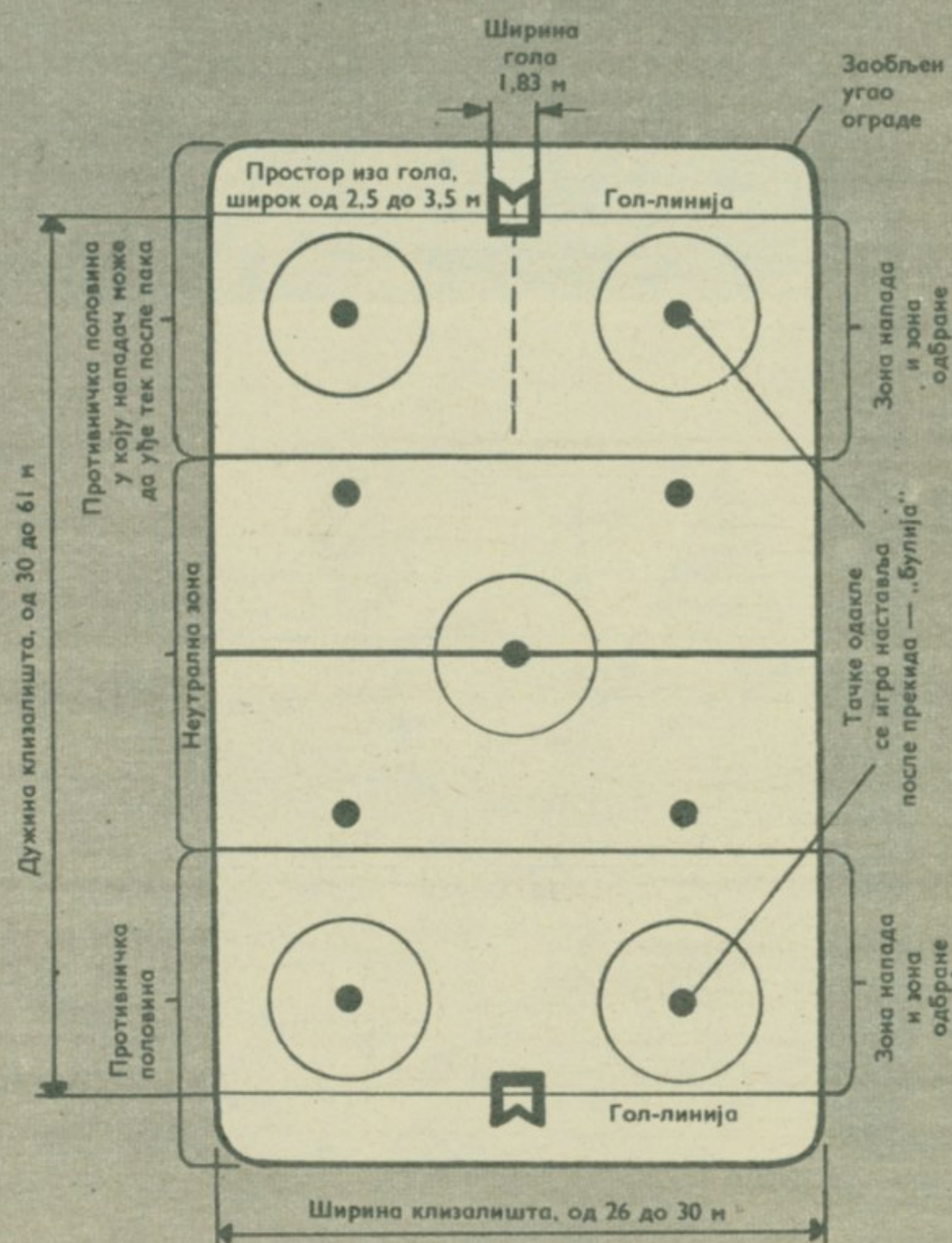


Хокеј на леду игра се штаповима и плочицом од специјалне тврде гуме на леденој површини правоугаоног облика оивиченој дрвеном оградом. Димензије клизалишта су:

ДУЖИНА: између 56 и 61 метар
ШИРИНА: између 26 и 30 метара
ВИСИНА ОГРАДЕ: између 1 и 1,22 метра
ГОЛОВИ: високи 1,22 метра, широки 1,83 метра
ДУЖИНА ПАЛИЦЕ: 1,35 метара
ПЛОЧИЦА је пречника 76 мм.

Свака екипа може да има до 15 играча од којих 6, рачунајући и голмана, учествује у игри. Промене играча и голмана дозвољене су и у току утакмице.

КЛИЗАЛИШТЕ



ПРАВИЛА ИГРЕ

Утакмица траје један час а подељена је у три трећине од по двадесет минута ефективне игре и два одмора од десет минута (за време одмора лед се глача).

Утакмица и свака трећина почињу убацивањем плочице (пака) на средину клизалишта. Домаћа екипа има право да бира гол који ће на почетку игре да брани.

Екипа која је постигла највише погодака у све три трећине игре победник је и признају јој се два бода ако се одржава првенство. Ако је на крају три прописане трећине од по 20 минута број голова које су постигле обе екипе исти, исход утакмице обележава се као нерешен.

Голман има право да држи пак, да га блокира својим телом, да га избаци у поље ногом или стопалом. Руком треба да га избаци са-

мо поред себе или иза себе.

Одбрамбени играчима право да се слободно супротстави противнику грудима, леђима или куком и то се зове „бодичек“.

Играч не сме да уђе у зону напада пре него што пак пређе линију. Ако се то догоди игра се прекида због офсајда. Судија убације пак у неутралној зони у игру.

Забрањено је ударати и саплитати противника ногом и штапом. А исто тако забрањено је ударање противника штапом по ногама и телу.

Играчи који направе грешку кажњавају се избацивањем из игре од два до десет минута, зависно од тежине прекршаја. Кажњене играче не замењују други играчи сем ако се не ради о дисциплинској казни од десет минута.



Забрањено је подизање палице изнад висине главе (искључење од 2 минута).



Ударање противника палицом (2 минута казне).



Саплитање противника и набацавање на ограду (2 минута казне).

СВЕТСКО ПРВЕНСТВО



Светско првенство у хокеју на леду одржава се сваке године сем у години олимпијских игара. Екипе су распооређене у три групе: А, Б и Ц. У првој групи налази се шест екипа, у другој осам а у трећој седам.

Сваке године најслабији тим напушта А групу и прелази у Б.

Такмичење се одржава по бод систему, и то: у А групи по дуплом бод систему а у Б и Ц по једноструком бод систему.

ГРУПА А

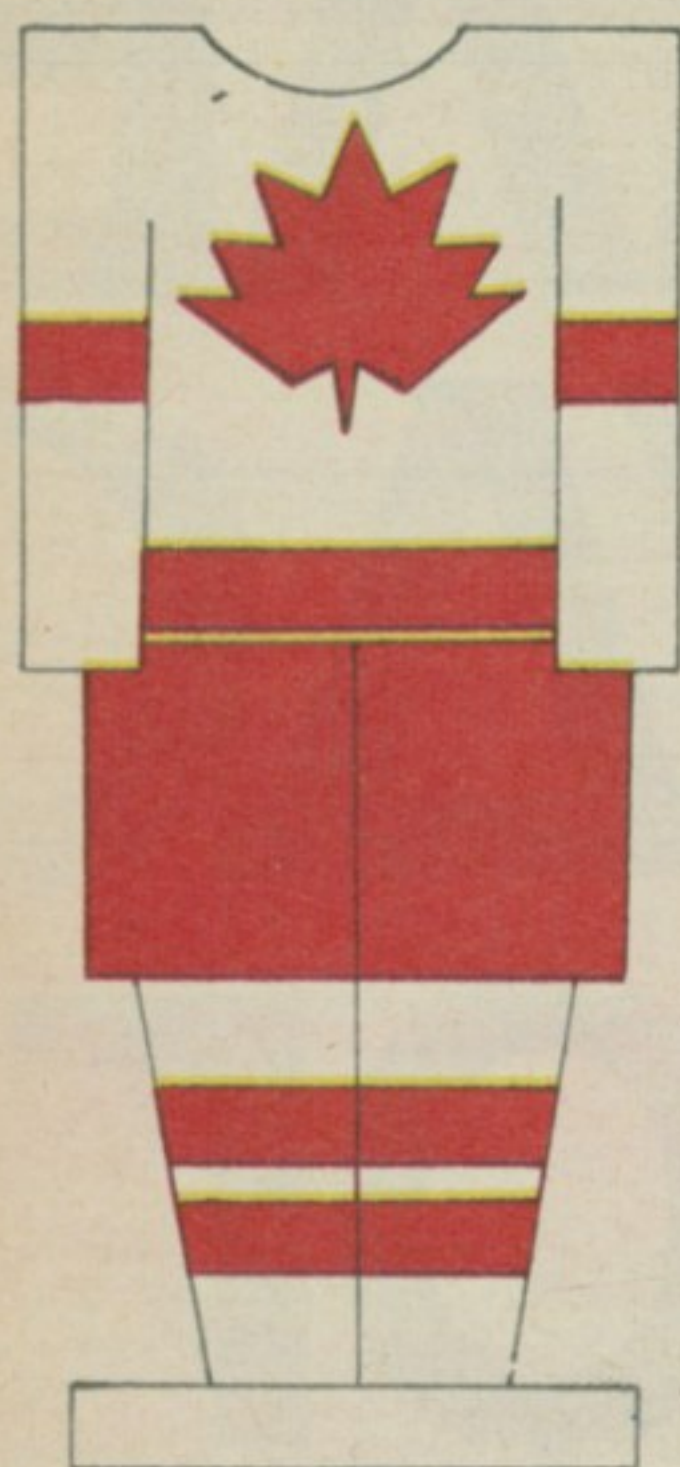
Хелсинки, од 30. марта до 14. априла:

СССР
Чехословачка
Шведска
Финска
ДР Немачка
Пољска

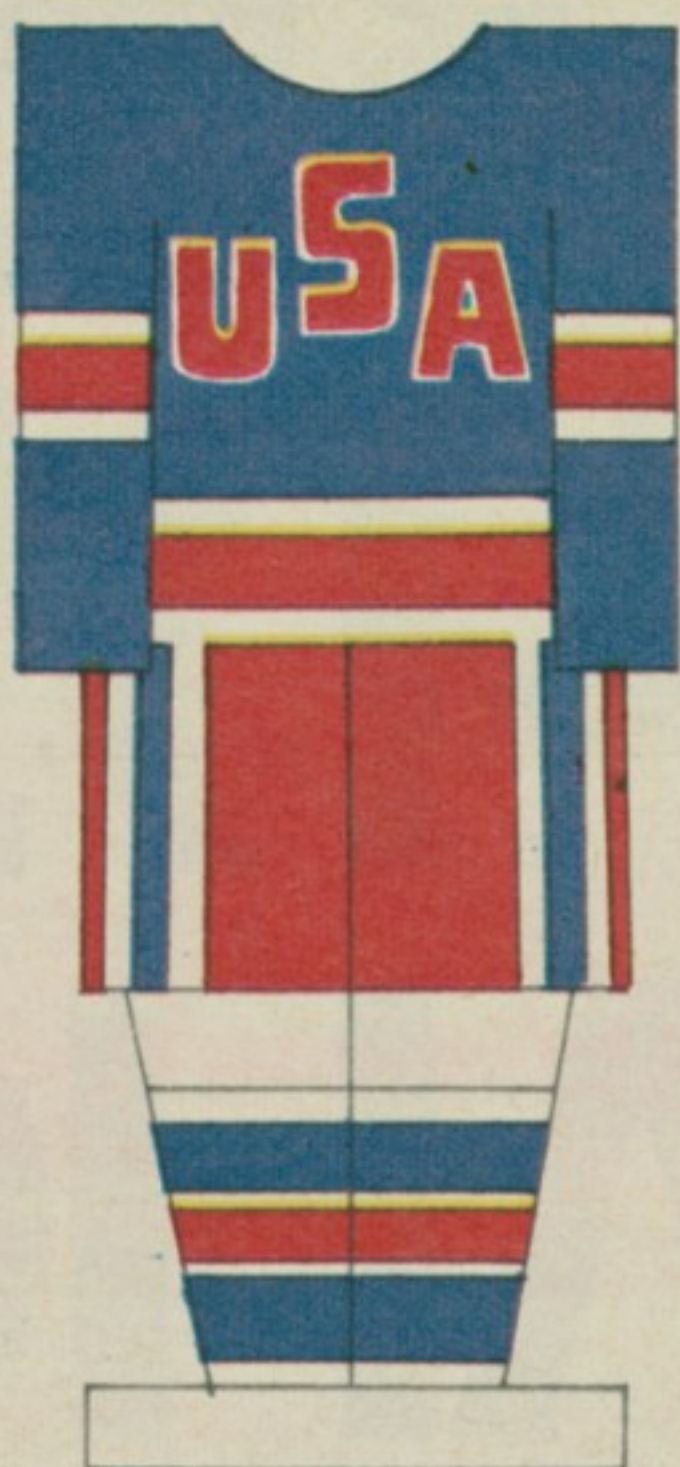
ГРУПА Б

Љубљана, од 21. до 30. марта:

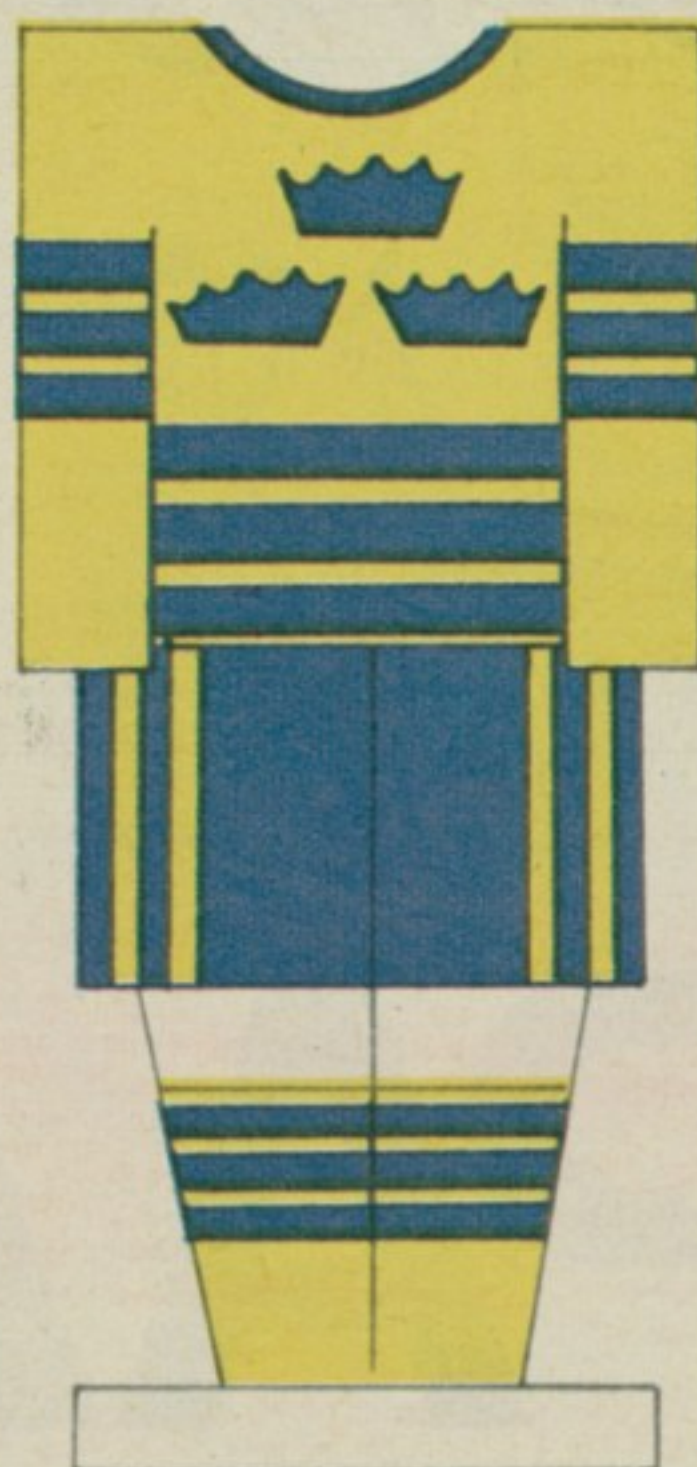
СР Немачка
САД
Југославија
Румунија
Јапан
Аустрија
Норвешка
Холандија



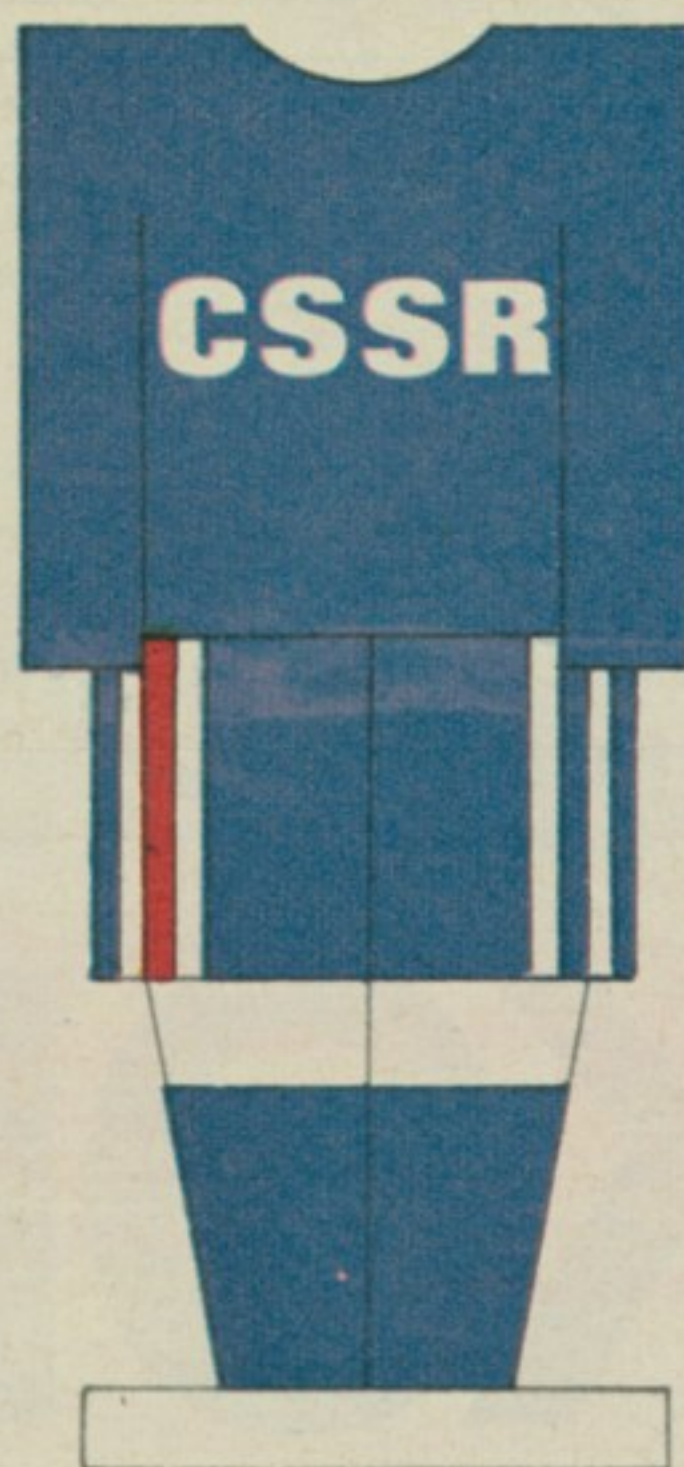
КАНАДА



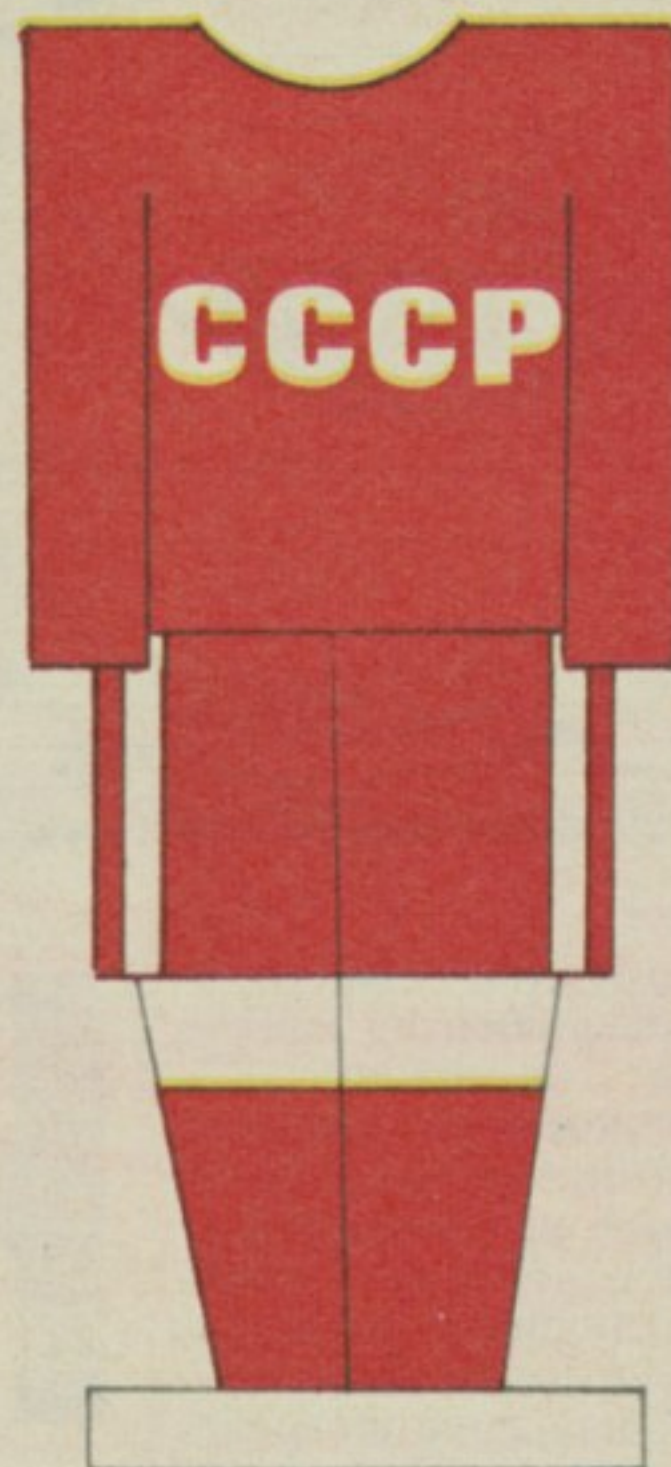
САД



ШВЕДСКА

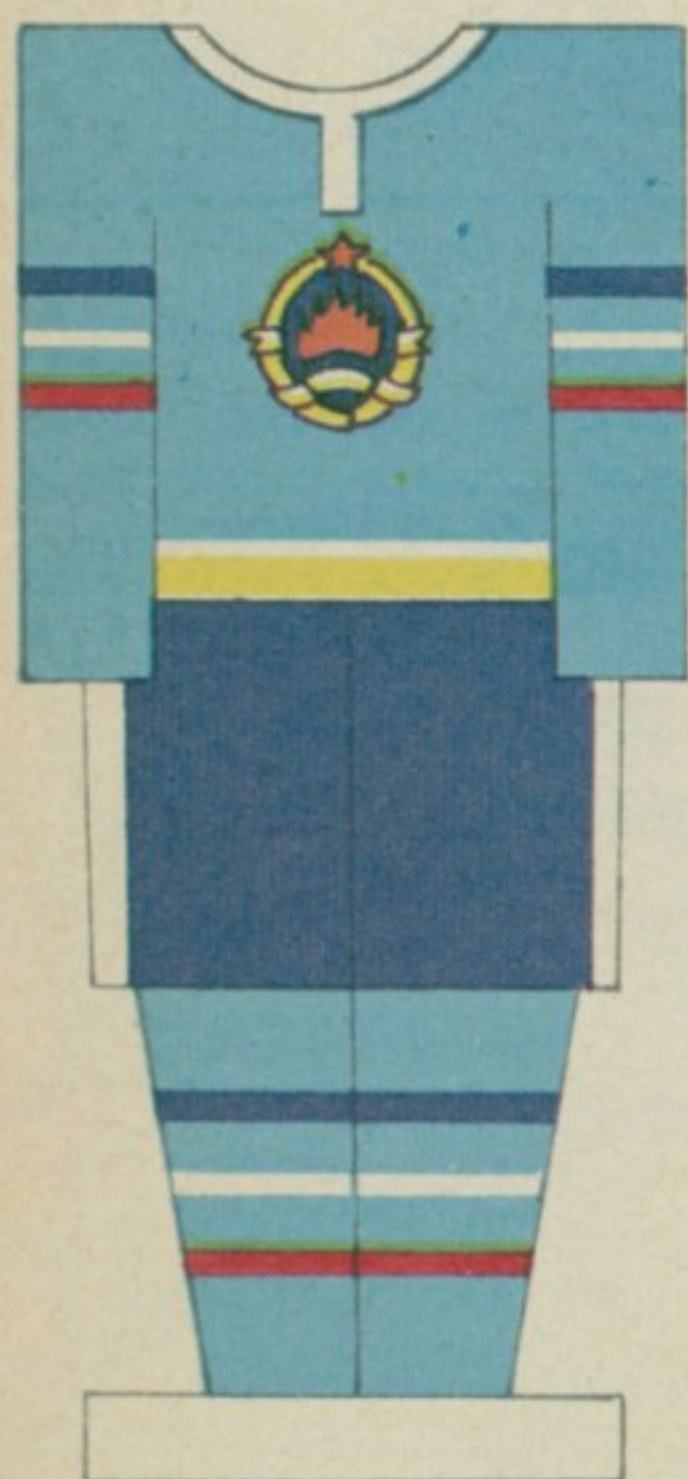


ЧССР



СССР

ОПРЕМА ИГРАЧА И ДРЕСОВИ НЕКИХ ЕКИПА



ЈУГОСЛАВИЈА

ГОЛМАН



РУКАВИЦА
са улошком
који ублажава
удар пака

ШИРОКА ПА-
ЛИЦА којом
голман лак-
ше зауставља
пак

КЛИЗАЉКЕ СА ТРИ ДОДАТНА ЈЕЗИЧКА који
спречавају да пак пролети између ципеле и клизаљке

КАЦИГА ОД ПЛАСТИКЕ
штити лице од
ударца пака

ПРСЛУК ОД ПЛАСТИКЕ
носи се испод мајице

ШТИТНИК ЗА ПА-
КАТ од пластике,
носи се испод мајице

КОЖНА РУКАВИЦА
знатио појачана

ВАТИРАНЕ ГАЂИЦЕ

ЗАШТИТНЕ ЧАРАПЕ
БЕЗ СТОПАЛА
од пластике
штите голењачу
бутину
(не дужи од 25 см)

КАЦИГА ОД ПЛАСТИКЕ за играче
лакша је од голманске, а штити
потиљак и браду
јер играч чешће
пада од голмана

ИГРАЧ
У ПОЉУ



САВИТЉИВИ
ШТИТНИК
ЗА КОЛЕНА

ПАЛИЦА
лакша и ужа
од голманске

КЛИЗАЉКЕ
са челичним
жлебом



ЗЕЛЕ ЧУДО

КОРАЛНОГ

Пробудило сам се и наслоњен на лактове жмиркао под сунчевим зрацима који су пробијали кроз шалоне на прозору хотелске собе. Погледао сам на сат: једанаест. Напољу су се зелене палме бешумно њихале, а иза њих је трака белог песка уоквиравала плаво огледало залива. Савршен дан, помислио сам. Миран и ведар на спрудовима, ако је то неком уопште важно.

БРЗОПЛЕТО ОБЕЋАЊЕ

А тада се сетих синоћног банкета и девојке коју сам на њему упознао. Како се зваше? Цин. Цин Ландрес. Веома млада. Стенодактилографкиња на одмору. Воли подводни риболов и широм отворених очију слушала је моје приче о спрудовима и великим рибама. Ја једино и умем да причам о подводном риболову, помислих. Управо сам пружио руку да дохватим чашу воде када је зазвонио телефон. Подигао сам слушалицу и промуклим гласом рекао:

— Скали.

— Мајк...? — чуо се пријатан женски глас. — Овде Цин.

— Здраво. Како си?

— Здраво. Јеси ли заборавио наш договор? — упитала ме је. Договор? Тачно! Тога је требало да се сетим. У девет сати на док. — Да одемо на спруд — наставила је. — Чамац је спреман. Твој колега Сем је рекао да нећеш доћи, али ми нисам веровала.

— Извини, молим те. Успавао сам се — признао сам. — Слушај, Цин, радије те овог пута не бих водио на спруд. Хајдемо у лов на јас тоге.

— О томе смо се већ синоћ договорили — рекла је помало увређено. — Обещао си да ме поведеш на спруд. Добро пливам и не мораш да се бринеш за мене. Знаш да сам прешла хиљаду и по километара да бих ронила крај неког коралног спруда.

— Знаш, боли ме уво — наставио сам. — Пре извесног времена сам имао запаљење ува и с времена на време ме заболи. — То је било тачно, јер ме уво заболи чим се помене риболов крај неког спруда.

— Не морамо дубоко ронити, зар не?

— Добро — уздахнуо сам. — Заједно ћемо доручковати и одлучити шта да радимо. Свакако ћемо негде ићи у подводни риболов.

— Ја сам доручковала — одговорила је. — Али, попићу кафу.

Умисао сам се и погледао у огледало. Моје мишићаво тело је преплануло, а коса златаста од сунца. Али је поглед мојих очију био некако уморан.

— Велики Мајк Скали — промрмљао сам. — Не чиниш девојци никакву услугу, запамти. Она ће ти то платити готовим новцем. А ти, славни гњурче, чега се толико бојиш?

ОЖИЉАК НА РУЦИ

Поглед ми је скренуо на дубок и дугачак ожиљак на десној руци. Трагови оштрих зуба били су видљиви. Осетио сам како ме подилази језа. Сам си то тражио, скоро си му гурнуо руку у уста. Љутито сам притегао каиш на панталонама, обукао мајицу и изашао из собе.

Цин ме је чекала у трпезарији. Висока девојка, плаве косе стегнуте у коњски реп. Насмешила ми се када сам сео за њен сто.

— Требало би да сам љута — рекла је. — Чекам те два сата. Обещао си да ћемо бити код спруда пре него што се рибе пробуде. Али, опраштам ти. Синоћ си био слављеник. Сви су наздрављали шампиону Флориде у подводном риболову. Директор хотела се поносио тобом.

— Све је то посао — приметио сам и помислио како је све у реду док јашем на ајкулама, храним угоре, али би ме тај директор одмах отпустио када би сазнао да сам изгубио нерве и потражио би другог привлачног рониоца да туристичке подучава пливању. Приметио сам да Цин посматра мој ожиљак на руци: — Боли ли? — упитала ме је.

Одмахнуо сам главом.

— И не примећујем га.

Само ми је зглавак мало укрућен.

ЗАШТО НЕ ПРИЗНАШ?

— И о томе су синоћ на банкету говорили?

— Да. Циновска зелена мурина или угор, како ми овде кажемо. Скоро три метра дугачак. Живи одвајкада на Божићној стени. Често укотвимо чамац са стакленим дном изнад његове пећине и заронимо са храном. Он тада излази из своје рупе и узима храну из моје руке. Лепа представа за туристе. Изгледало је да нема никакве опасности, а онда је једног дана дограбио моју руку уместо рибе. — Уста су му била сува, осећао сам неку мучнину у стомаку.

— По ожиљку би се рекло да је хтео да ти откине руку — приметила је.

— Ја сам погрешно што сам хтео да се ослободим. Када те велики угор зграби мораш бити миран, јер што жешће покушаваш да се ослободиш то те чвршће држи. Ронио сам без маске и нисам смео дуго да чекам. — Успео сам да се насмешим. — Нисам хтео да се удавим пред свим тим људима — додао сам, а у себи помислио: „Зашто јој не кажеш истину? Зашто јој не кажеш да те је ухватила паника?“

— Каково ужасно искуство — рекла је. — Када се то догодило?

— Пре три месеца. Одмах после великог гњурачког такмичења на коме сам победио.

— Да ли је тај угор још тамо?

Није била повређена али руку није могла да ослободи.



НО ВИШТЕ СПРУДА

ЦИН ЈЕ ОЧЕКИВАЛА ДА ЈОЈ ЈА ПОМОГНЕМ,
А НИЈЕ ЗНАЛА ДА СЕ БОЈИМ ВИШЕ ОД ЊЕ.

био сам му прсте у шкржне отворе. Крв је поцурила и угор је отворио уста, ослободио девојчину руку, а онда дивље склопио вилице бесно млатарајући главом.

ГУБИМ СВЕСТ

Одупро сам се ногама уз стену и повукао га. Ако бих успео да га извучем из рупе и изнесем на површину, био бих победник, јер његова снага се састоји углавном у његовој приљубљености уз стену. Али, не могу дуго издржати без ваздуха. Када бих имао само пет минута победио бих, помислио сам. Пред очима је почело да ми светлуца. Погледао сам где је девојка и видео да ми прилази.

Ставила ми је руку на раме и покушавала да ми нешто каже. Кад би само отишла, пустио бих угора. Овако, може се окомити на њу.

Већ сам почео да губим свест кад ми је Цин принела своју цев за ваздух. Жедно сам почео да удишем кисеоник. Не само што је храбра, него и разумна. Мени није пало на памет да би она могла да ми позајми мало из њене боце с кисеоником.

Са новом снагом повукао сам угора, Цин ми је помагала обавивши ми руке око струка и вукући ме. Најзад, реп који као да је био укотвљен у стенама попустио је. Изровили смо на површину заједно са угором.

— Семе! — викнуо сам. Допливао је са великим копљем и док сам чврсто држао свог старог пријатеља, Семе му је копљем пробио главу. Легао сам на воду да се повратим од умора, а Семе и Цин су однели беспомоћно чудовиште до чамца.

Туристи и новинари окупљени на доку обасули су нас питањима.

— Мајк — довикнуо ми је један новинар. — Колико знам, то је највећи угор који је икада уловио ронилац. Како ти је то пошло за руком?

— Само захваљујући овој храброј девојци — одговорио сам и помиловао Цинину руку у завоју.

Мајк Скали

Зашто је морала баш тамо да иде?

Лебдела је непомично на неколико сантиметара изнад дна, руком наслонена на корални зид. Глава јој је била забачена а поглед уплашен.

Говорио сам себи да мора да је заплела руку у неке траве, али знао сам да то није истина. У једном ужасном секунду осетио сам жељу да почнем да вриштим па нека ми се плућа испуне водом, нека се удавим, само да избегнем сусрет са чудовиштем које је лежало склупчано у стени.

Док сам се опрезно прилижавао девојци, бојећи се да неки мој покрет не узнемири угора, видео сам два пипка од јастога на песку. Цин је очигледно хтела да извуче јастога из стене а угор је покушао да јој га отме па је својим ужасним чељустима зграбио њену руку. Изгледа да девојка није била повређена, нисам видео крв, али руку није могла да ослободи. Бледа, стајала је непомично и једва дисала чекајући да угор отвори вилице.

Како је могла бити тако мирна? Да ли ју је страх парализао или верује да ће је спасити Мајк Скали? Јадна мала Цин. Када би само знала да се ја више бојим од ње. Покушао сам да смислим шта да учиним. Кад бих само имао нож, пушку за подводни риболов или бар — нешто храбрости. Пришао сам глави угора, која је, дебела као бутина одраслог мушкарца, вирила из рупе у стенама. Не, нож ми не би помогао, чак ни подводна пушка. Ако бих пуцао, чудовиште би подивљало и искидало јој руку. Или би се повукло у рупу, повукавши са собом и њену руку. То може учинити и ако га уплашим.

Како је угор дисао, тако су му се шкрге подизале. На једном, не размишљајући, за

— Хоћете ли мој резервоар с кисеоником? — поново ми је младих.

Одмахнуо сам главом.

— Брже пливам без њега. Када изроним, покажите ми руком где видите мехурове — рекао сам изненађен мирноћом свог гласа. Буди срећан што не виде колико си уплашен, помислио сам.

Док сам стајао и осматрао површину и други пар је изронио. Море се узбуркало. Заронио сам доста дубоко, пошто је у дубини вода била мирнија па сам могао брже да пливам. Изронио сам и пар са чамца ми је показао руком у правцу Божићеве стене. Поново сам заронио. Видљивост је била лоша, па ипак угледао сам Сема. Уплашен је. То се видело по начину на који плива. Није ме видео и ја нисам губио време прилазећи му. Наставио сам да пливам ка Божићној стени.

ПОНОВНИ СУСРЕТ

Спустио сам се на само дно, на осам метара дубине и онда сам је угледао.

не познаје Мајка Скалија. Морао бих јој рећи ко сам, признати да сутра нећу уквасити ни пераја.

ГДЕ ЈЕ ЦИН?

Следећег јутра Сем је управљао великим чамцем „Птица спруда“, а ја сам давао упутства рониоцима — била су ту два млада брачна пара и Цин.

— Увек будите у паровима и не удаљавајте се од чамца. Сем ће ићи с тобом — рекао сам Цин. — Буди опрезна.

— Зар нећеш ти? — разочарано ме је упитала.

— Имам бољи преглед из чамца — рекао сам. Пошто сам им дао још нека упутства, Сем је почео да спушта рониоце и кад су сви били у води осим њега, замолио сам га:

— Води рачуна о њој.

— Боље да припазим на остале, она се сналази у води као риба.

— Рекао сам ти да водиш рачуна о њој.

Сем ме је радознало погледао и климнуо главом. Посматрао сам мехурове на води, и по њима закључио да су се рониоци разишли на разне стране.

Видео сам мехурове који одлазе у правцу Божићне стене. Ко ли је тако неопрезан? Тамо је ужасно јака струја. Убрзо се један брачни пар вратио. Помогло сам им да се испну у чамца.

— Ух, што је мрачно и хладно — стресла се млада жена. — Том и Мерилин се такође враћају.

— Јесте ли видели Сема и Цин?

— Видела сам Сема, али није био са Цин — рекла ми је. Обратила се мужу: — Јеси ли ти видео Цин?

— Нисам видео ни њу ни Сема.

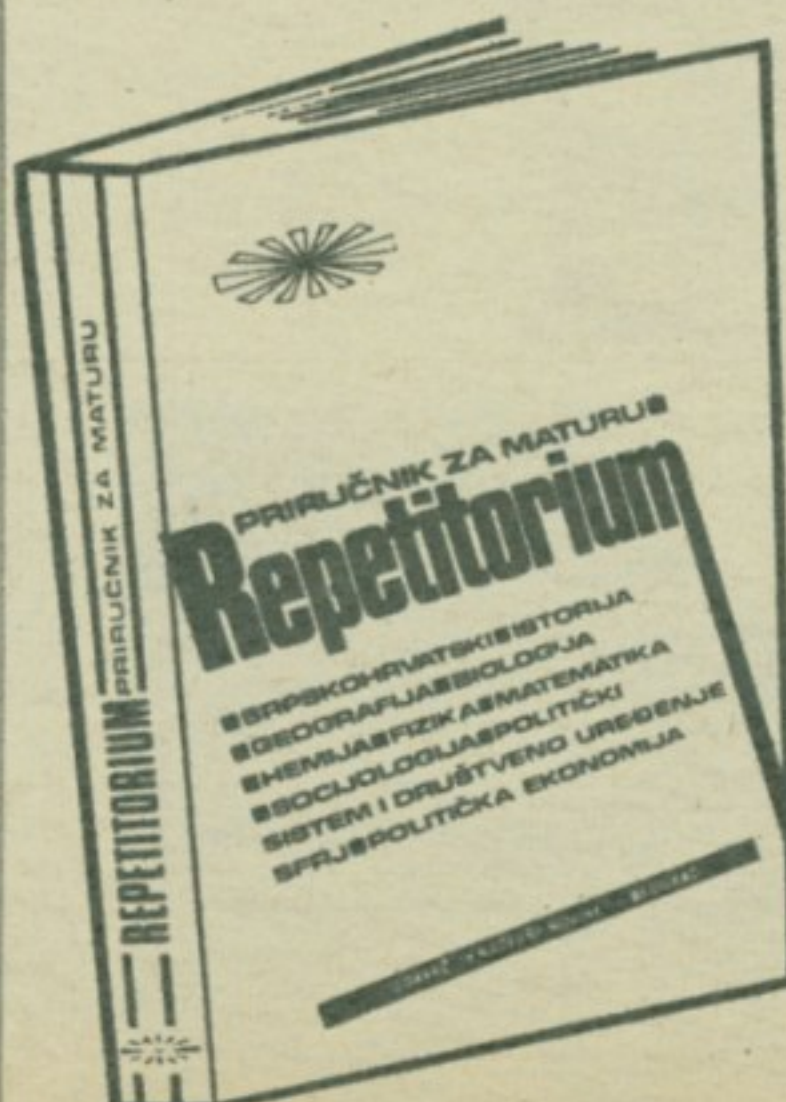
Почео сам да навлачим пераја. Прсти као да су ми отказали послушност.

— Вас двоје останите ту — наредио сам. — Када ваши пријатељи изроне, кажите им да се испну у чамца и чекају.



УЧЕНИЦИ – СРЕДЊОШКОЛЦИ!

ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!



Са приручником за матуру — репетиторијумом — у коме је прегледно и сажето изложено градиво из српскохрватског језика, географије, историје, биологије, хемије, физике, математике, социологије, политичке економије, политичког система и друштвеног уређења СФРЈ по наставним плановима од I до IV разреда.

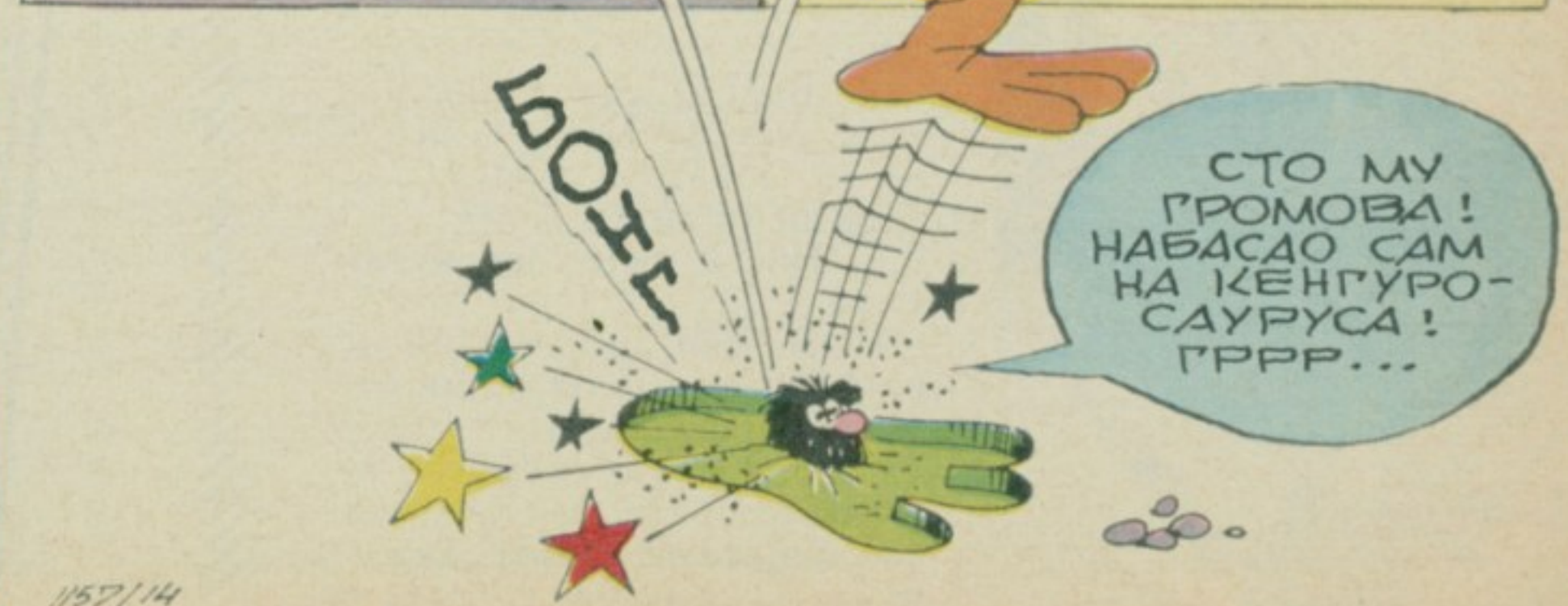
Ово је ново, прерађено и допуњено издање на коме је радила група познатих педагога, тако да РЕПЕТИТОРИЈУМ представља јединствен приручник за успешно обнављање градива у току школске године, а посебно у време припремања завршног испита школе — матуре.

Репетиторијум можете добити поужећем, по цени од 60.— дин. ако пошаљете писмо или дописницу са наруџбеницом на НЦП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001 Београд, пошт. факс 23.

ПРЕПОТОПКО



НЕКОЛИКО ЧАСОВА КАСНИЈЕ...



Десетак километара испред врха Абрахамс је заменио свог колегу Кастера. Досадило му је већ да седи скрштених руку крај возача и гледа испред себе прашњав друм. У ствари тог понедељка по подне он је камион дугачак 20 метара возио први пут преко опасног планинског прелаза Ди Тоа Клоф, али му је колега ипак препустио волан јер је младић важио за одличног возача.

Кад је млади Навави Абрахамс изашао на врх друма, на висини од преко 700 метара, угледао је доле, испод себе вијугав пут, најопаснији у јужноафричкој покрајини Кејп. До зелене равнице у подножју било је отприлике седам и по километара.

Возило је бректало кратким парчетом равног пута на врху а Абрахамс се управо спремао да убаци мотор у прву брзину јер се пред њим пружала низбрдица.

ПРАВО НА СТЕНУ

Камион се приближавао првој окуци кад је Абрахамс приметио да се креће исувише брзо. Ручка мењача само је шкрипала. Притиснуо је педалу за кочење... Узалуд! Ногом је притискао у празно. Повукао је ручну кочницу. Опет ништа! Камиион се кретао све брже.

— Искачите! Спасијајте се! Отказале су кочнице — повикао је Абрахамс радницима на приколици док му је од страха зној цурио низ лице.

Као кроз маглу видео је тела три човека како искачу са камиона. Један радник је остао а Кастер се није ни померио. Међутим, и он је био исто толико уплашен као и Абрахамс. Камиион се све брже кретао.



Кочнице огромног возила изненада су отказале на низбрдици и оно је појурило брзином од преко 160 километара на час планинским путем пуним окука, право на колону излетника!

брахамсова кошуља била је мокра од зноја. Уста су му била сува док је пред собом гледао страшну кривину. У огледалу је спазио како точкови приколице одскачу скоро читав метар од пута.

Преврнуће се... Смрт је била само неколико метара далеко. Младић је инстинктивно окренуо волан удесно, па улево.

Успео је! Точкови приколице поново су се с треском спустили на пут, читаво возило се тресло и шкрипало, али изашли су из окуке и када су као какве тркачки аутомобил јурили низ последњу стрмину ка равници у малом граду Парл.

НИЈЕ НИ МЕНИ ЈАСНО

Смртоносна возња ближила се крају. Пут је постао раван, а онда је наишла мала узбрдица. Абрахамс је захуктало чудовиште скренуо у високу траву крај пута, оно је брехући полако губило брзину и најзад се зауставило. Младић је спустио главу на волан и заплакао као мало дете. Сузе олакшања мешале су се са знојем и пекле му очи. На приколици онај радник играо је као луд.

Кабини камиона пришао је полицајац на мотоциклу:

— Пројурили сте поред мене брзином од преко 160 километара и одмах сам схватио да нешто није у реду — рекао је и помогао Абрахамсу, који је дрхтао од главе до пете, да изађе из кабине. За њим се истетурео и Кастер.

Међутим, ту није крај приче, младић је хтео по сваку цену да камион с приколицом доведе до депоа у Парлу. Узалуд су га убеђивали, он је тврдоглаво тражио да „свој део пута одради“.

— Немојте ме питати како сам спустио камион и приколицу низ тај планински пут — рекао је друговима. — Можда ми је то пошло за руком зато што је камион био велики, није искључено и да је тешко итоварена приколица спречила да се преврне. А можда сам једноставно имао срећу!

Б. Х.

ИСКАЧИТЕ ИЗ КАМИЈОНА!

Абрахамс је грчевито држао волан кад је камион улетео у прву окуку. Брзиномер је већ показивао 90 километара на час што је било шест пута више него што је дозвољено на овом планинском путу! Што је било најгоре колона аутомобила са излетницима, тог дана био је национални празник, спуштала се испред помахниталог камиона, а десетак аутомобила пело се навише. Избежумљен од страха Абрахамс се држао средине пута. Али, знао је да на тојединим местима друма има простора само за два возила. Упалио је фарове и непрекидно притискао трубу док је Кастер као луд махао колима која су им долазила у сусрет да се склоне са пута.

Брзином од 120 километара камион је улетео у окуку. Абрахамсу се чинило да му стеновити зид просто лети у сусрет док је свом снагом стезао волан. Зачуло се шкрипање, камион је скоро додирнуо стену а

онда новим залетом наставио још већом брзином.

ЗАХУКТАЛО ЧУДОВИШТЕ

Као неким чудом камион је излетео из окуке и појурио ка следећој. Абрахамс је чекао још стрмији део пута. Једино што је могао да уради било је да колико-толико држи возило на средини пута. Кад је камион с приколицом, излетео из друге окуке, имао је брзину од најмање 135 километара! Игла на брзиномеру направила је пун круг и подрхтавала на самом крају скале.

Још једном су били спасени али волан у Абрахамсовим знојавим рукама буквално се искривис. Док се камион приближавао трећој окуци

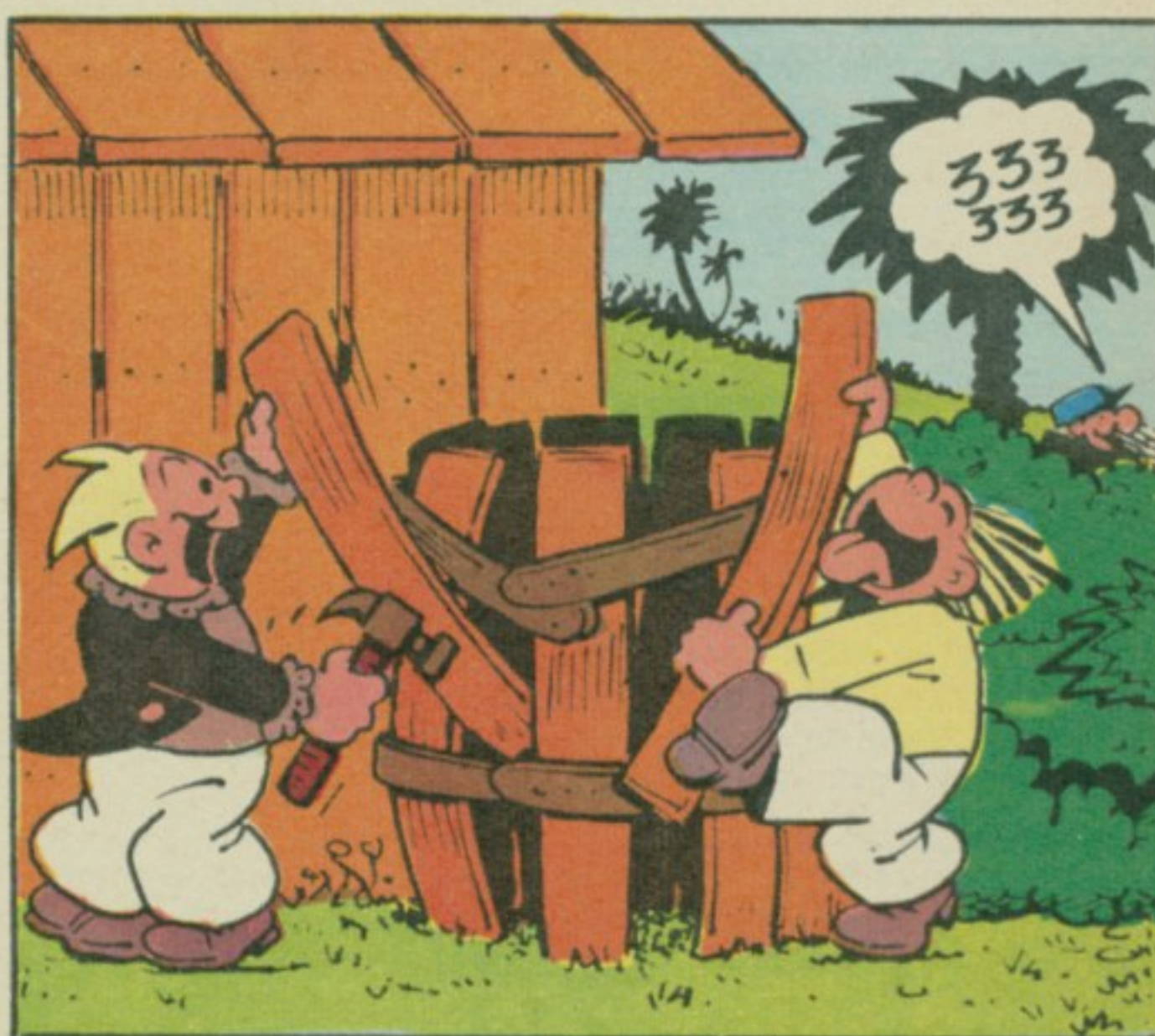
била му је потребна сва снага да контролише управљач.

А онда, обузео га је ужас: нова колона аутомобила приближавала му се из супротног правца. Држећи се средине пута готово је додиривао аутомобиле чији су возачи, очигледно исколачени од страха, пратили чудовиште које је тутњало пред њих.

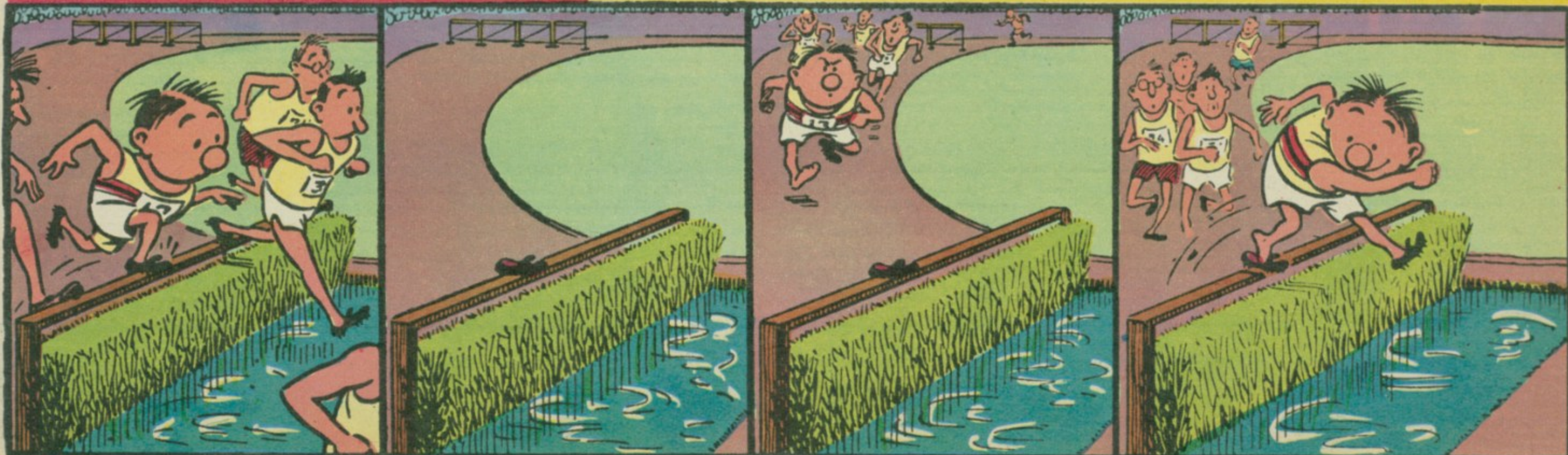
Кад се приближио трећој окуци, Абрахамс је у огледалу видео нову опасност. Десни точкови приколице подигли су се на десетак сантиметара од тла да би се мало касније с треском поново спустили на тло.

Још једном су улетеу у кривину. Сада је пред њима био најопаснији део пута — пет стотина метара стрме низбрдице, узани пролаз, а са обе стране стене!

Камион је шкрипећи улетео у окуку. Брзиномер није више могао да показује брзину, али кретали су се најмање 160 километара на час. А-



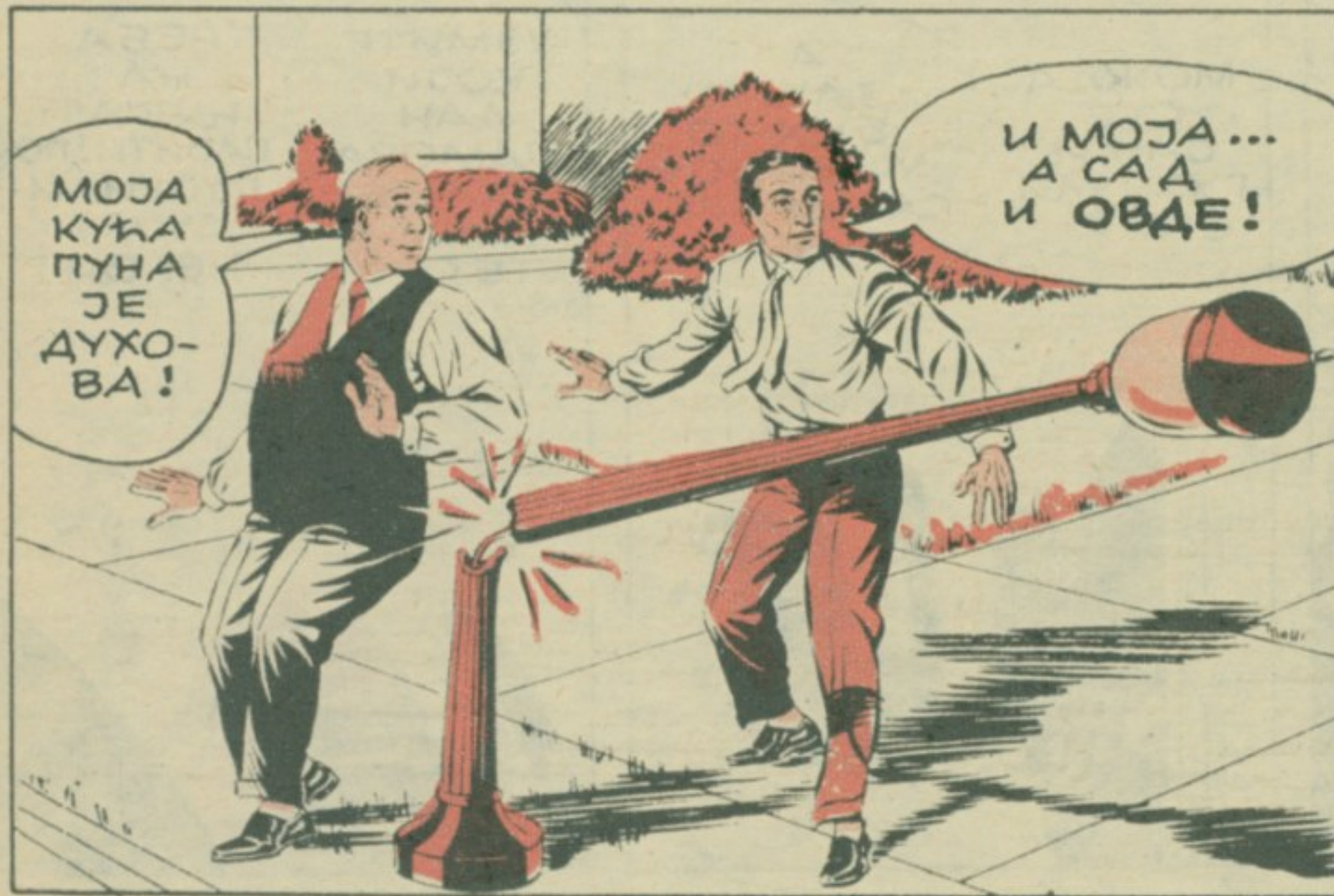
СИМА СПОРТИСТА

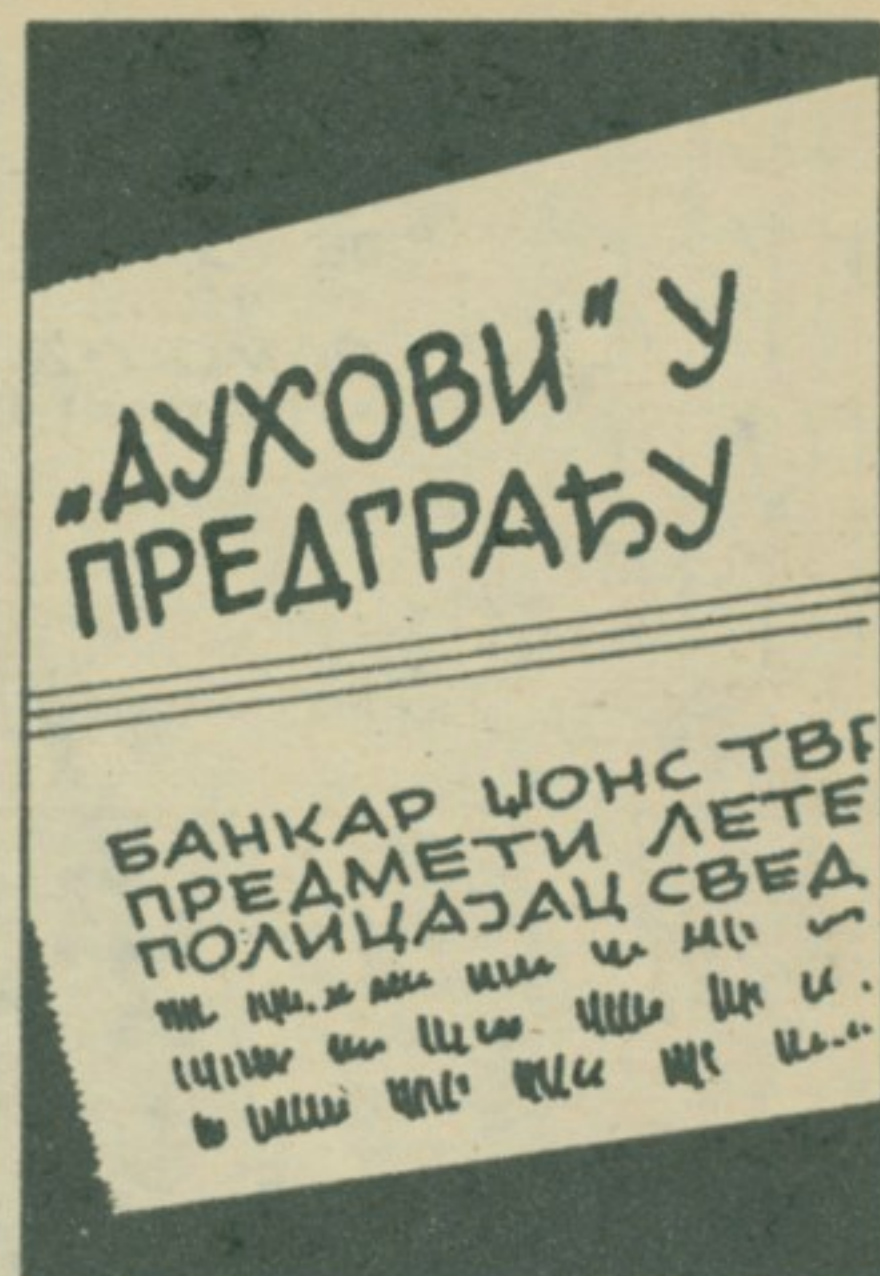


МАНДРАК ТАЈНА ЛЕТЕЋЕ ТОРБЕ





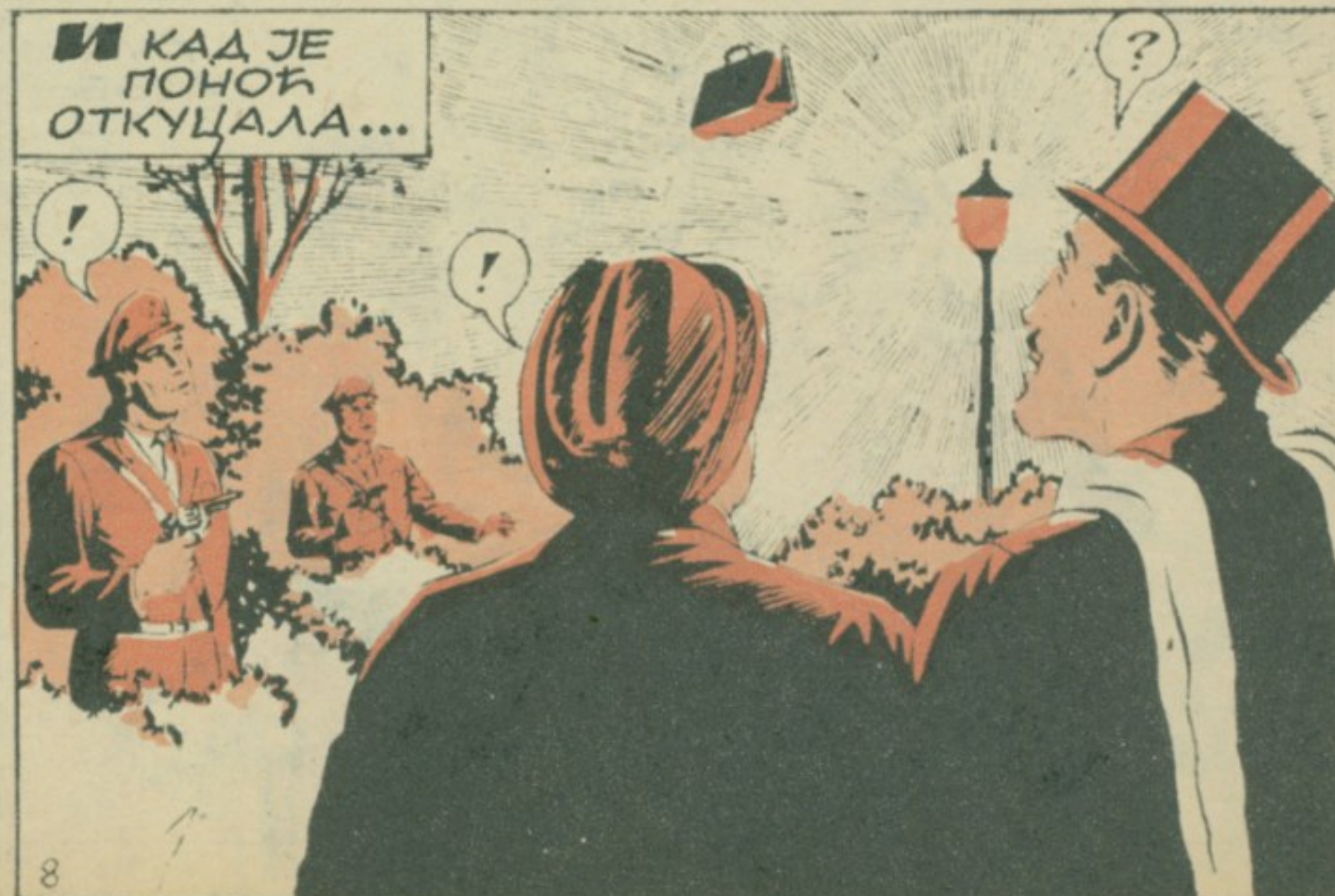




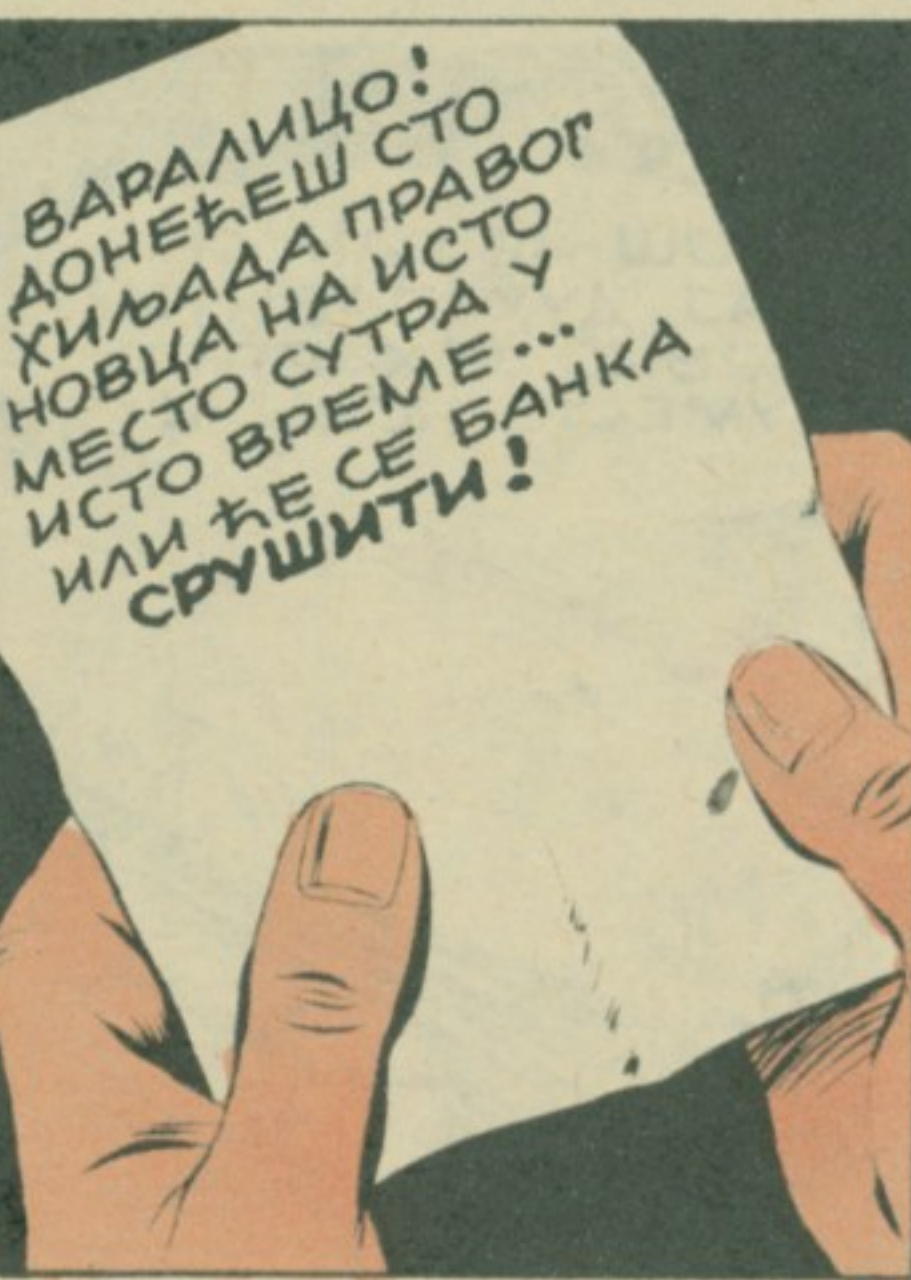
















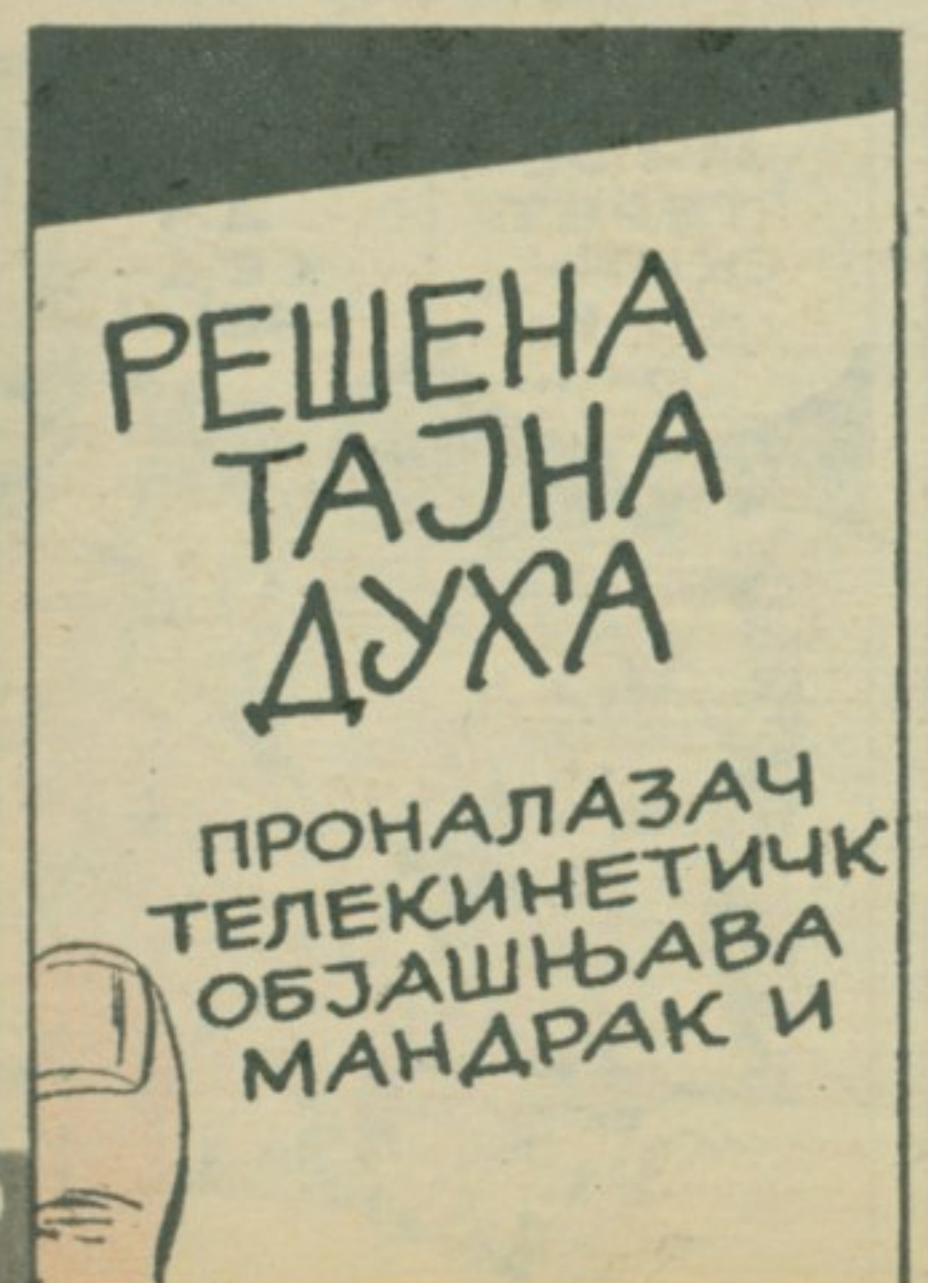








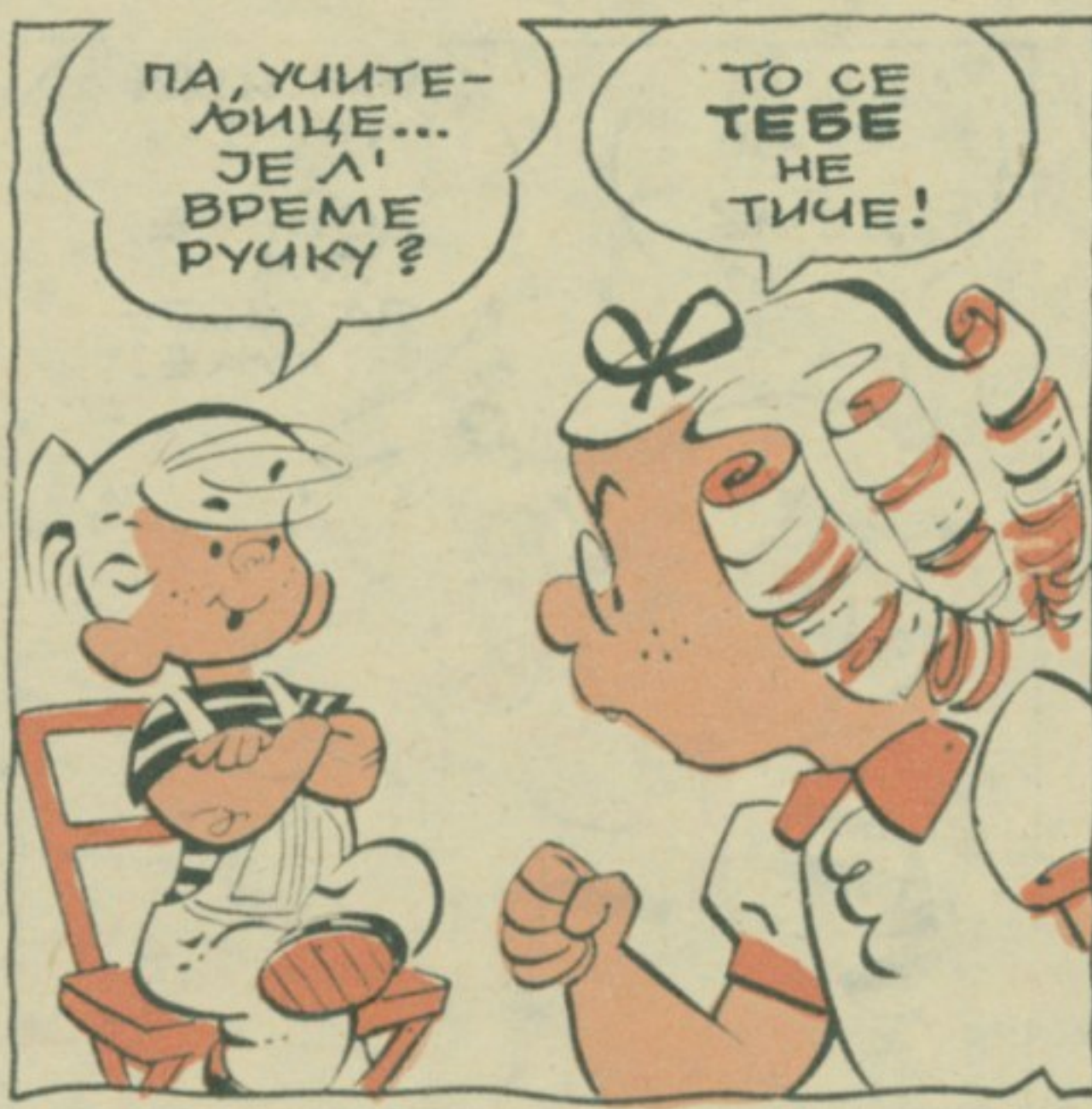




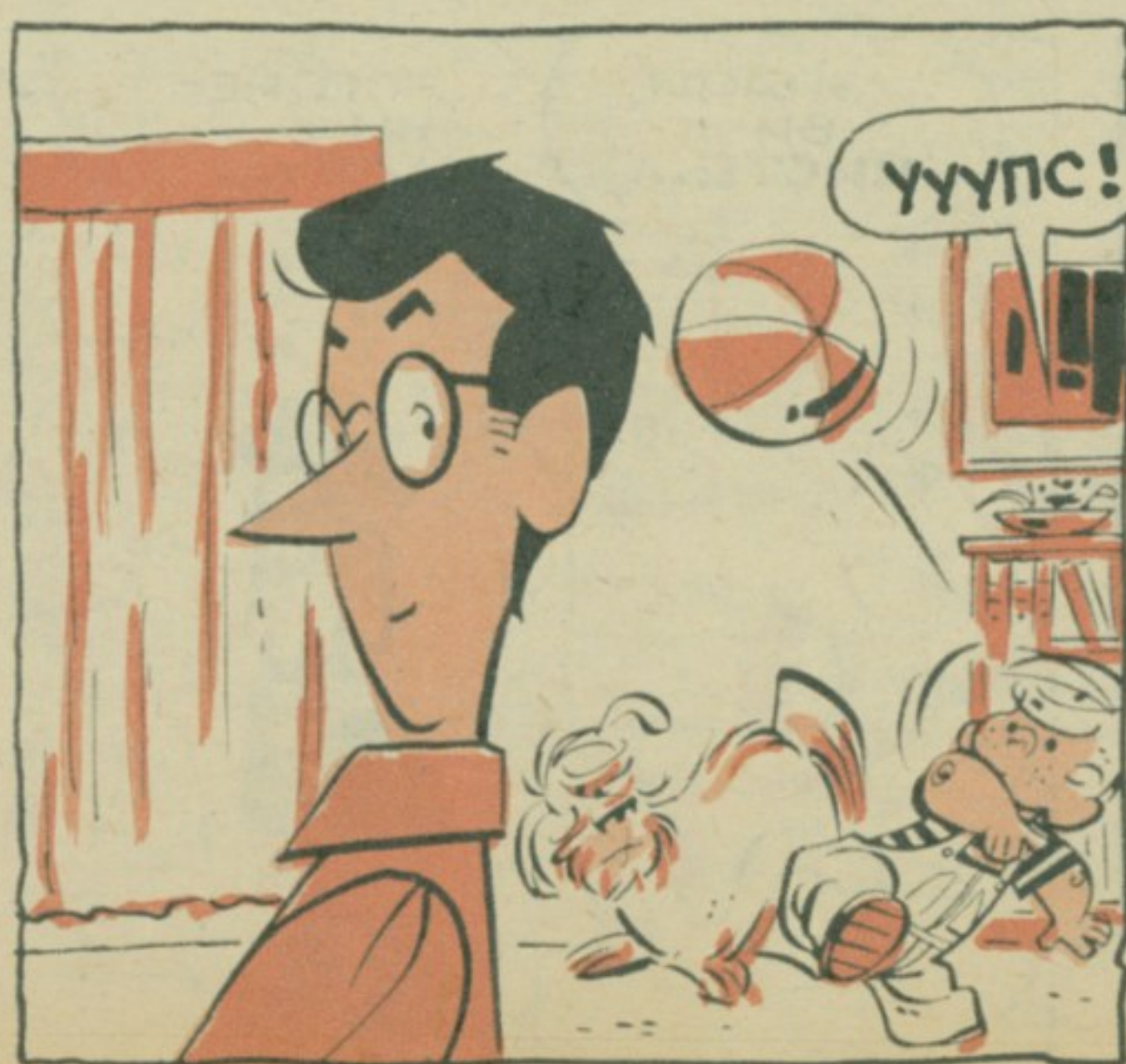
Денис: ИСПЛАТА



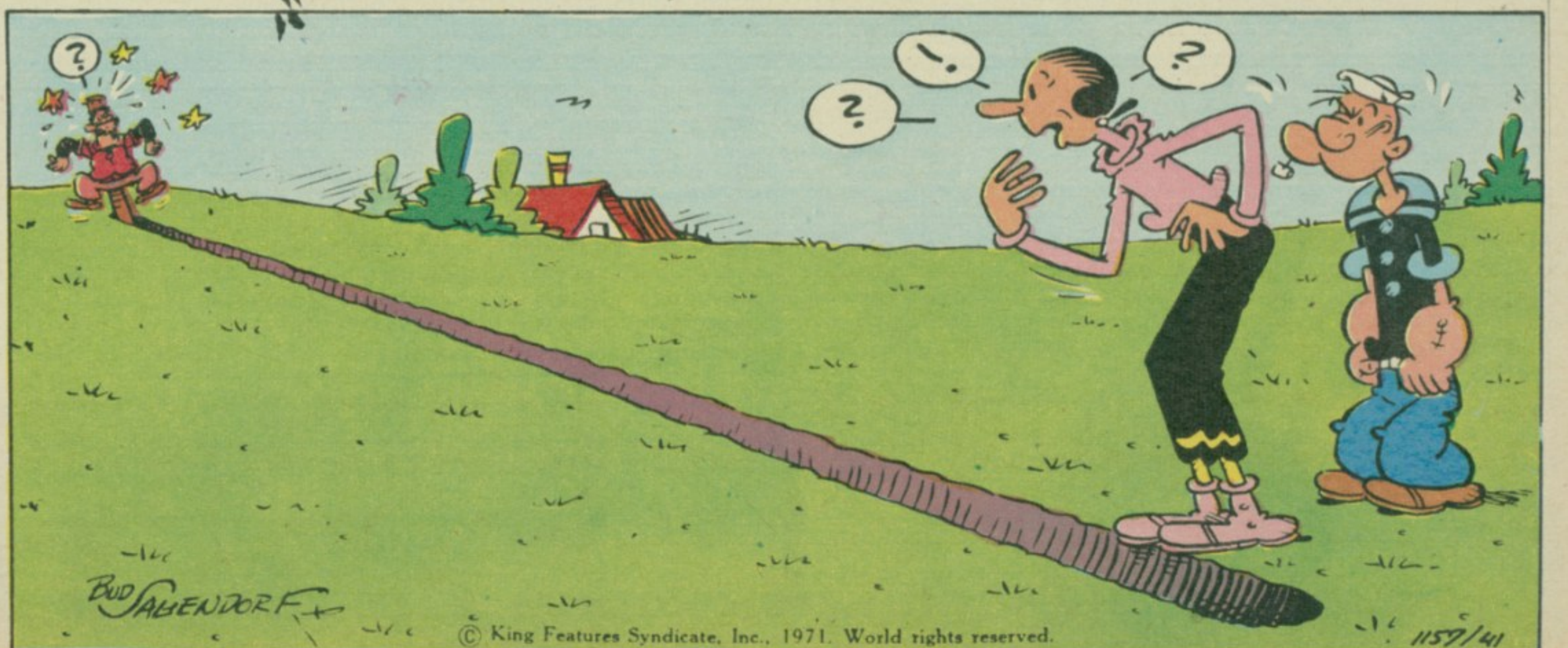
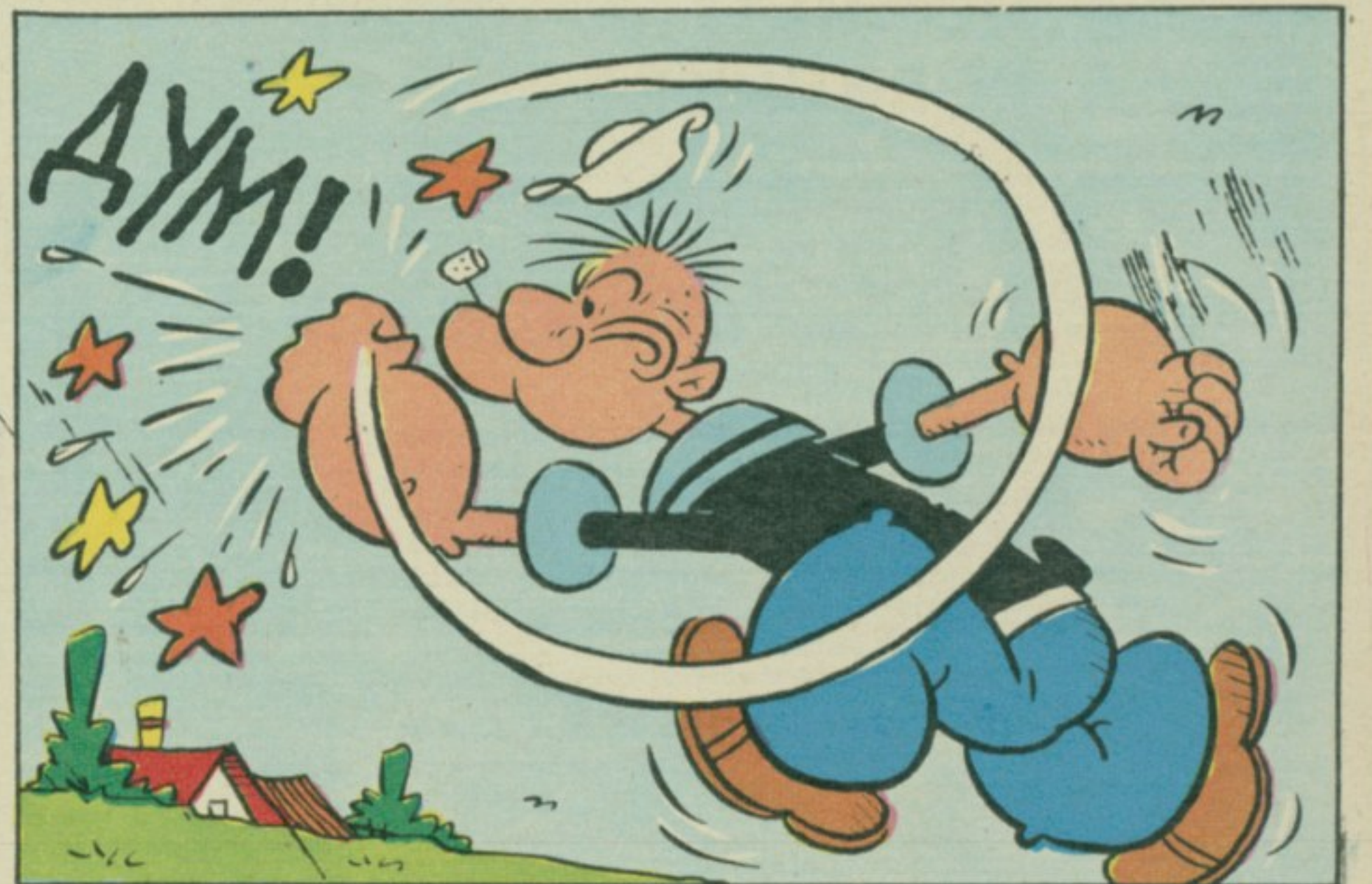














ЈОШ
НИЈЕ КАСНО
ДА ПОЧНЕТЕ
ДА КОРИЧИТЕ:

ГОТОВА ЈЕ И
ДРУГА КЊИГА
КОЈУ ОДМАХ
МОЖЕТЕ
НАРУЧИТИ

ЗАБАВНИКОВЕ КЊИГЕ СТРИПОВА

Политикин забавник од броја 1133. омогућава вам да сами, и то веома лако, направите књигу од стрипова из средине сваког броја овог листа. Књига се прави убацивањем стрипова у лепе и јаке корице које носе наслов: ЗАБАВНИКОВИ СТРИПОВИ, а стају свега 30 динара.

Више од 600 страница! ★★★★★★

● У ранијим бројевима нашег листа већ сте сазнали да је од 14. септембра 1973. године Политикин забавник почео другачије да обележава странице стрипованог додатка у средини листа: од броја 1 до 24. Следећи додаток обележен је од 24 до 48 и тако се редом странице настављају. Сваки стрип је целина за себе а сви заједно, пажљиво укоричени, сачињавају књигу узбудљивих стрипова, која има више од 600 страница!

● После прве књиге можете укоричити другу, а затим трећу и тако редом, с тим што ће свака књига бити у другачијој боји!

● Прве корице Забавникових стрипова носе ознаку 1 и још није касно да их наручите по цени од 30 динара.

● Друге корице носе ознаку 2. Можете одмах да их наручите, такође по цени од 30 динара.

● Корице су штампане у латиници и ћирици: изаберите оне које желите!

● Интересовање за прве корице било је велико, чак веће него што смо очекивали, па смо морали да их доштампамо. Због тога су

читаоци који су касније уплатили новац, морали мало да сачекају. Али, нико није остао без корица.

Међутим, читаоцима који нису читко написали своју адресу, или је уопште нису написати, нисмо ни могли да пошаљемо корице.

Изненађење ★★★★★★★★★★

Читаоце који су већ купили корице за прву књигу Забавникових стрипова, као и оне који ће то тек учинити, ове године очекује пријатно изненађење: у другој књизи, која је наставак прве, имаће најлепше стрипове који су објављивани између два рата! То су први објављени стрипови о Мандраку, Флашу Гордону, Принцу Валијанту и другим познатим јунацима стрипова.

Како да купите корице ★★★★★★

До корица Политикиног забавника можете доћи лако и брзо. Донеће вам их поштар кући, али прво морате да урадите следеће:

● у најближој пошти купите УПЛАТНИЦУ, попуните је и предајте службенику на шалтеру уз износ од 30 нових динара који морате да уплатите на жиро-рачун НИП ПОЛИТИКА 60801-601-722. Број жиро-рачуна уписаћете на уплатници;

● не заборавите да на уплатници напишете читко: име, презиме, место, улицу и број где станујете и поштански број града или села у којем живите;

● са уплатницом још нисте готови: потребно је да на њој упишете још и назнаку „ЗА ЗАБАВНИКОВЕ СТРИПОВЕ“, да назначите који број корица желите: 1. или 2. На крају још назначите да ли желите корице са насловом у ћирици или латиници. За прве напишите само „ЋИРИЛИЦА“, а за друге „ЛАТИНИЦА“.

● Ако истовремено поручујете и корице број 1 и корице број 2 пошаљите уплатницом 60 динара.

ЧИМ ВАША УПЛАТА СТИГНЕ У „ПОЛИТИКУ“ ПОСЛАЋЕМО ВАМ КОРИЦЕ.

Коричи се лако ★★★★★★★★★★

Коричење стрипова није тешко.

● Почните од стрип-дodatка који ћете пажљиво да извучете из средине Политикиног Забавника.

● Из платнених корица извуците два завртња.

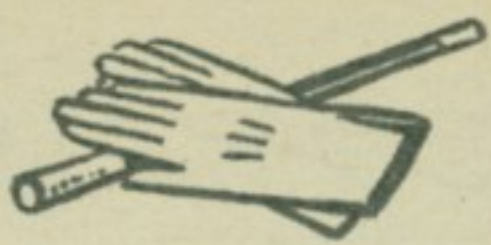
● На левој, белој ивици, стрипа избушите две рупе и то тако да буду на потпуно истом одстојању као и рупе на корицама кроз које пролазе завртњи.

● То је све! Стрип је у корицама. Кад купите следећи број Политикиног Забавника убаците иза првог други додаток и тако редом.

У ЈЕДНЕ КОРИЦЕ МОЖЕ СТАТИ 26—30 КОМПЛЕТНИХ СТРИПОВА!

ДОЖИВЉАЈИ И БИТУПА





МАҒИОНИЧАР



помоћник ван бине
повлачи врпцу



врпца прич-
врше-
на за мрежу

плоча
стола

ваљак



1

РИБЕ НЕСТАЈУ — Мађионичар пуца из пиштоља на рибице у стакленој посуди и оне нестају у води! У ствари рибице су у мрежи од провидног материјала. Сталак посуде је шупаљ. У тренутку пуцања помоћник иза бине повлачи концем мрежу у шупљину сталка

ЗЕЦ ИЗ ШЕШИРА — Шешир има прорез на задњем делу замаскиран завесицом. Мађионичар приноси шешир грудима, завлачи руку у шешир, повлачи је кроз прорез, из унутрашњег џепа сакоа вади зеца, преноси га у шешир и из шешира вади напоље.

2

3

ДЕТЕ ИШЧЕЗАВА — Окретно и за то извежбано дете ставља се на столицу. Испред њега се постави бело платно. Тада оно брзо прелази на полицу уграђену на мађионичаревим леђима. Када се платно склони детета више нема на столицу.

ЛОПТА МЕЊА БОЈУ — Мађионичар два пута баца црвену лоптицу у ваздух. Први пут постаје делимично а други пут потпуно бела. Лоптица има дупли омотач. Први пут горњи, црвени, зид се отвара, повлачи уназад па се види доњи, бели, зид лоптице. Други пут мађионичар задржава црвени омотач у руци па се види само бела лоптица

4



шешир
на
склапање

набрана
свилена
тканина
на две
врпце



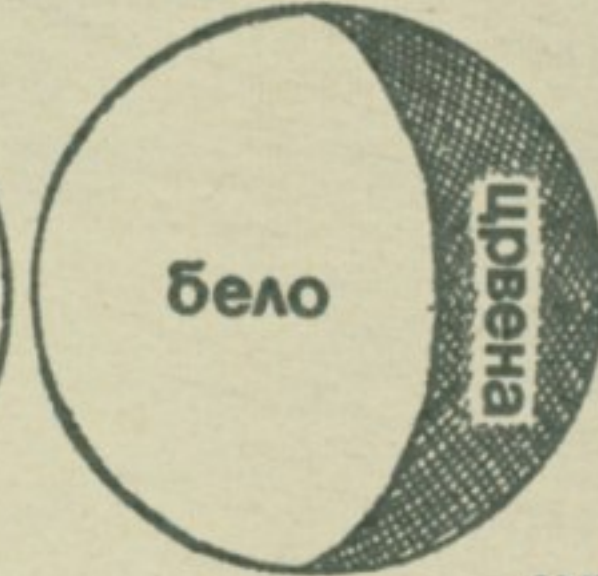
раз-
вучен
шешир



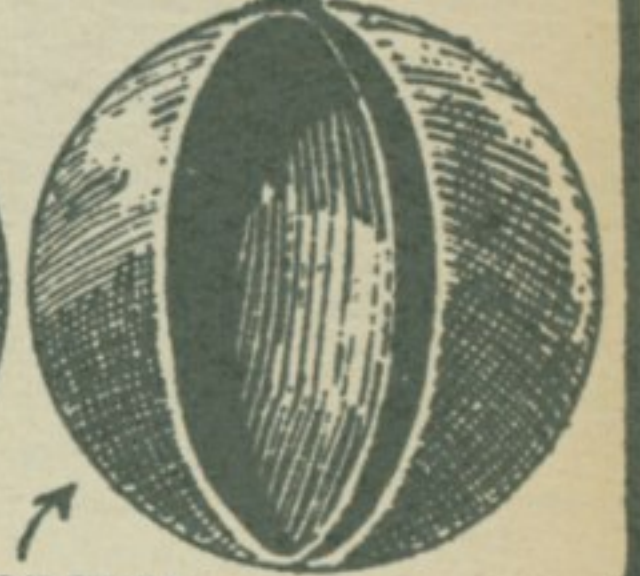
сакривен џеп
унутар сакоа



бела
лопта



бело



црвени
омотач



црвена



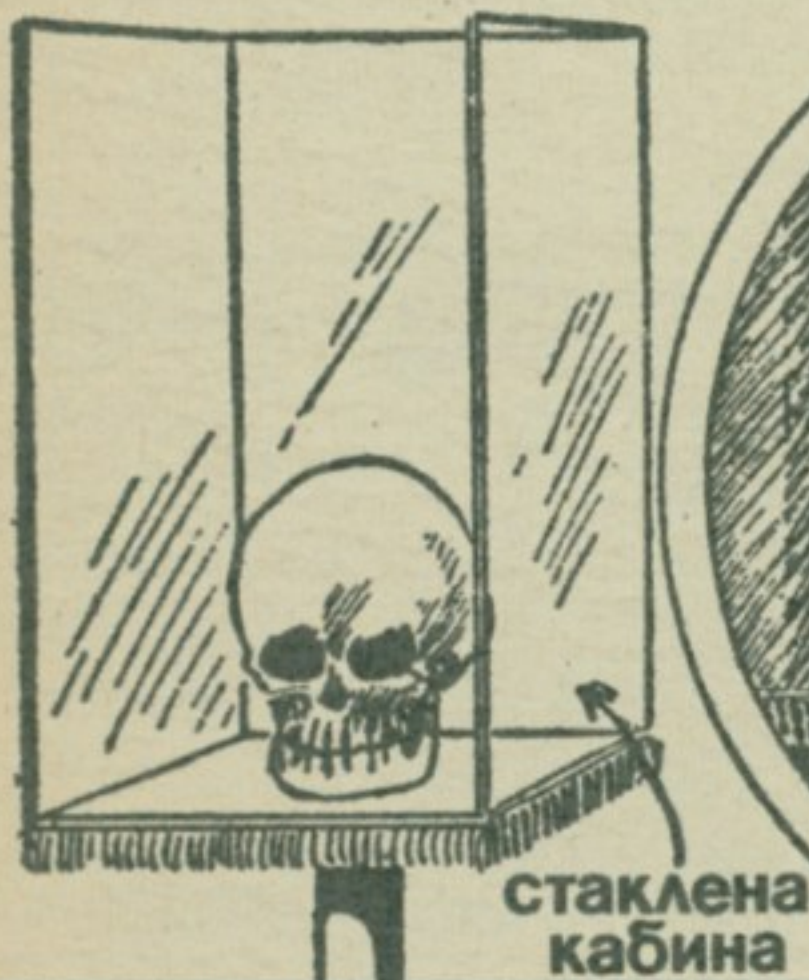
бела

СКЕ ВЕШТИНЕ



5

ПОКРЕТНА ЛОБАЊА
— У стакленој кабини на знак мађионичареve руке лобања се подиже и спушта! Трик је једно ставан: стаклена кабина нема четврту страницу, ону окренуту према мађионичару, лобања стоји углављена на стакленој шипки, а шипку подиже и спушта иза бине мађионичарев помоћник помоћу котура и канана који се налазе сакривени испод кабине.



стаклена кабина



МЕХУРОВИ ОД САПУНА
— Сапуница и лула довољни су да се направе мехурови. Када се мехурови на врху луле приближе запаљеној свећи жестоко ће експлодирати у рукама мађионичара! Гледаоци остају збуњени. Још једна тајна! Али, када би завирили у унутрашњост луле тамо где се иначе ставља дуван, нашли би парче сунђера натопљено гасолином који приликом формирања мехура улази у њега и експлодира чим дође у близину пламена свеће.

6



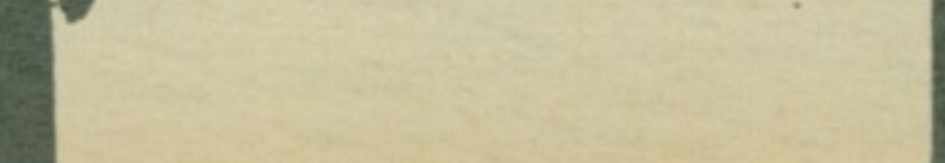
7

МАРАМА САТКАНА ИЗ КАЛЕМА КОНЦА
— Мађионичар ставља на сталак неколико калемава конца разних боја. Са сваком калемом ради посебно али на исти начин: одмотава конач на чијем се крају налази марама коју извлачи а која је исте боје као и конач. Тајна је у конструкцији калемова. Сваки калем је шупаљ. У шупљини се налази марама прикачена за крај конача и опруга са полугом која притискује мараму. Када се опруге ослободи марамица доспева у мађионичареву руку.



8

МАРАМЕ КОЈЕ ШЕТАЈУ
— Ради се са две чаше. У једној је црвена а у другој плава марама. На дну сваке чаше постоји по један отвор кроз који су мараме повезане провидним концем. Истим концем и на исти начин повезане су и кроз горње отворе чаша. Приликом подизања и размицања чаша, коначи се затежу, а брзим покретима прстију мађионичар их повлачи. Мараме шетају из једне у другу чашу!



Дан
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН



БУДИТЕ
ДЕТЕКТИВ...



КО ЈЕ ПРВИ ПУЦАО ?

Кад је инспектору Жедију тога јутра секретарица предала писмо писано нервозном руком дуго није могао да се сети ко је пошљалац.

Три пута је прочитао следећи текст: „Драги Жеди, желео бих да те видим. Питање је живота или смрти. Твој стари друг Виктор...“

Виктор? Који Виктор? Инспектор Жеди је познавао десетак Виктора...

Наједном се сетио. Па то је Виктор... Његов школски друг. Мршав, висок момак увек разбарушене косе. Стидљив и повучен трпео је подсмехе школских другова и често се Жедију обраћао за помоћ.

— Где је? — упита инспектор Жеди секретарицу.

— У чекаоници...

Жеди је одмах препознао свог старог школског друга. Још је био висок, мршав, коса још дужа. Само је сад имао и хипијевску браву.

Прилазећи посетиоцу Жеди се још нечег сетио.

— Ја сам тебе већ виђао! Посетилац се бледо осмехну и примети:

— Па... свакако, Жеди... Из школе се знамо. Ја сам Виктор...

— Не — примети Жеди... Много скорије... Недавно! Па да. Ти си Вики Ландри! — сетио се.

Чудан осмех, истовремено стидљив и горд, појави се на Викторовом лицу.

— Чуо си, значи, за мене, Жеди?

Вики Ландри био је поп-

-певач који је после изузетно успешне турнеје по Канади снимио више плоча и у Паризу. У последње време његове фотографије појављивале су се често у новинама.

РЕВОЛВЕР У ЦЕПУ

— Да, имао сам среће — настављао је Вики. — Али, онедавно имам страшне неприлике! Зато сам и дошао до тебе.

— Неприлике? Какве неприлике?

— Са мојим импресариом, Џонијем Хилом. И њега познајеш. Сећаш се из школе Жана, крупног риђег момка!

Жеди се и те како сећао Жана, момка грубог лица, сигурног у себе.

— Причај...

— Ево... Жан — данас Џони Хил — почео је да ме прогања откако сам успео. Тера ме да потпишем продужење уговора чији су услови потпуно неприхватљиви за мене. Тражи половину од свих мојих прихода. Упоран је у својим настојањима да потпишем тај уговор, и то за рок од пет година...

— Па шта онда? На то не може нико да те присили...

— Онда га заиста не познајеш! Он је упоран човек и не одустаје од својих намера. Сем тога, сад се понаша као прави манијак...

Прети да ће ме убити ако не потпишем уговор...

— Да ли си се обраћао полицији?

— Какој полицији? — А скандал? Ти знаш на каквим стакленим ногама почива каријера популарних певача. Довољан је само један скандал па да све оде у прах. Али, ја сам се обезбедио — и Вики извади из џепа аутоматски револвер.

— Ти си луд! — узвикну Жеди.

— А зар он није? И он је наоружан! Морам да се браним ако покуша да оствари своју претњу.

Инспектор Жеди се сетио да је Виктор, да би се заштитио од деचाка који су га исмејавали и тукли, носио у џепу нож, који му је једног дана један професор одузео.

— Па добро, шта сад треба да урадим? — упита га Жеди.

— Нађи га — замоли га Виктор. — Он те познаје, чуо је шта се прича о твојим детективским способностима. Покушај да га уразумиш.

Кад га је после неколико дана Жеди потражио и испричао му свој разговор с Виктором, Џони Хил презриво се насмејао:

— Тај Вики је прави идиот. Без мене ништа не би постигао! И мени је доста његовог булажњења! Ја сам тај који неће да продужи уговор! А он то покушава на све могуће начине!

... Где је била истина? Жедију нешто није било

јасно. Који од двојице његових бивших школских другова лаже? Вики или Жан?

Отишао је до Викија и испричао му разговор који је водио са Џонијем.

— То је његов начин одбране — рекао му је Вики. Џони сматра да је напад најбоља одбрана. Тачно је да он у прво време није желео да продужи уговор, али

откако је променио мишљење, стално ме прогони!

— На твојем месту ја бих ипак званично обавестио полицију...

— Не... молим те! Сутра ујутру треба да снимим нову плочу и са Хилом имам састанак у осам и тридесет... Покушаћу да га уразумим!

Сутрадан ујутру инспектор Жеди се пробудио некоко узнемирен. Одлучио је да оде у агенцију Џонија Хила. Улазна врата била су отворена, крај њих је била табла са стрелицом и на њој је писало: Студио за снимање плоча.

ДВА ПРАСКА

Док је ишао дугачким ходником инспектор Жеди чуо је два праска скоро истовремено. Убрзао је кораке.

Соба за снимање плоча имала је, као што је то уобичајено, два дела: технички део био је одвојен стаклом од одаје у којој се налазио микрофон.

У првој одаји налазио се Џони Хил с пиштољем у дес-

ној руци. Лежао је преко стола с раном у грудима. С друге стране, уплашена лица, Вики Ландри је млатарао својим револвером. На великом стаклу виделе су се две рупе од којих су се зракасто разилазиле прскотине.

Џони Хил је био мртав. Жеди приђе Викију који је муцао:

— Све... све је било у реду док Џони није наједном побеснео. Извадио је пиштољ и нишанио на мене кроз стакло. Промашо ме је... ја сам онда извадио свој револвер и пуцао у њега!

— Надам се да ће полиција поверовати у твоју причу.

— Али, то је истина — драо се певач.

— Постоји и друга могућност: ти си пуцао први на Џонија... он ти је узвратио пуцњем и док је твој метак погодио, његов је промашио.

— Није истина! Догодило се онако како сам ти ја испричао...

— Проверићемо: у првом случају би то било убиство у самоодбрани, у другом, ти би био обичан убица.



Касније је полицијски стручњак изјавио:

— Доња рупа је од метка Џонија Хила а горња од метка Викија Ландрија. То смо утврдили на основу калибра њиховог оружја.

— То је довољно — рече Жеди! Значи да је први пуцао...

Шта мислите, драги читаоци, који је од двојице противника први пуцао? Пажљиво прочитајте чланак и добро погледајте наш цртеж. Уколико сами погодите, честитамо вам, а уколико не, погледајте наше решење које се налази на 31. страни!

Користан и трајан поклон за ваше најмилије



1. МАТЕМАТИКА — енциклопедија математике. Ова књига омогућава свим ученицима, студентима, наставницима и професорима да лако и брзо савладају све тешкоће из области математике. У преводу наших познатих математичара представља математички део „Опште енциклопедије Ларус“. Књига је штампана латиницом, формата 23 x 30 cm, у тврдом повезу са пластифицираним заштитним омотом.

Цена у књижари 250 динара
Преко Забавника 200 динара



2. ТАЈ ДИВНИ ЧУДЕСНИ СВЕТ — садржи пет популарно писаних књига које доприносе да читалац стекне, формира и прошири фонд знања из области математике, енергије, музике, археологије и историје људског друштва. Књиге су штампане ћирилицом, у првокласној вишебојној техници, луксузно опремљене са тврдим повезом и пластифицираним корицама. На крају сваке књиге је азбучни речник најважнијих појмова.

Цена у књижари 200 динара.
Преко Забавника 160 динара.

Европске метрополе



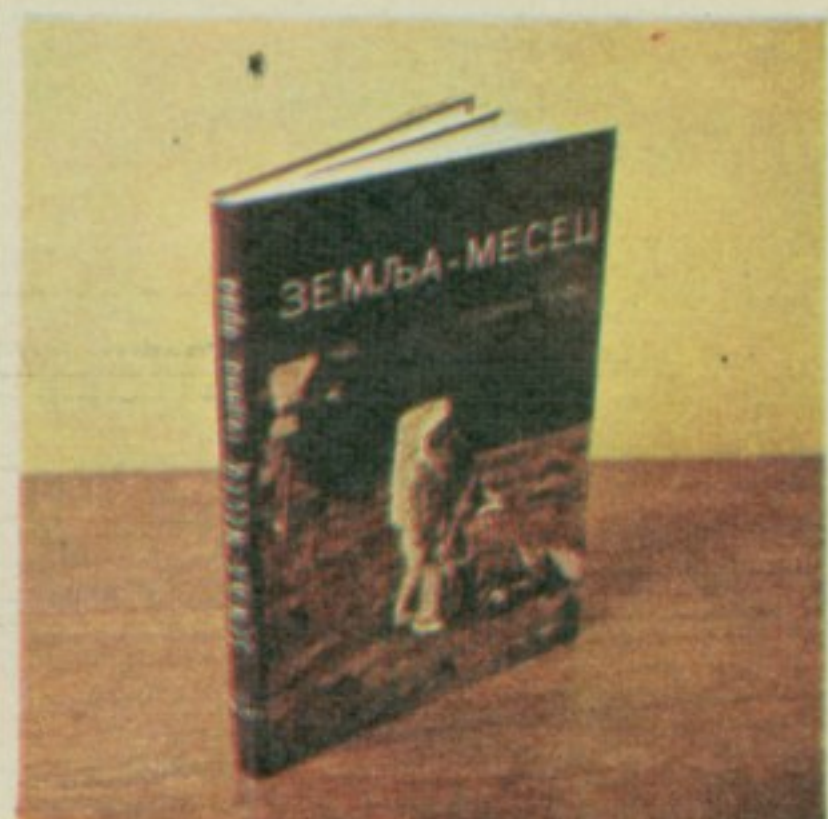
3. ЕВРОПСКЕ МЕТРОПОЛЕ Књига о најлепшим градовима старог континента. То је права ревија градова. Сви су они споменик и биографија нација, израсти на темељима народног генија. Књига је луксузно опремљена; формата 22x30 cm са више од 240 илустрација у боји штампаних на прворазредној хартији, и заштитним четворобојним омотом.

Цена у књижари 150 динара
Преко Забавника 120 динара



4. ПРИЧА О ЗЕМЉИ — земља какву данас познајемо изгледа као један кадар филма који траје неколико милијарди година. Ерозије, измене у нивоу копна и састава земљишта, појаве вулкана и земљотреса, настанак глечера, стварање стена и минерала, само су део приче о Земљи, њеном настанку о њеним планинама, речним токовима и морина, о ватреној сфери, лутајућим континентима, гробљима фосила...

Цена у књижари 60 динара.
Преко Забавника 50 динара.



5. ЗЕМЉА-МЕСЕЦ — повест о почетку космичке ере — садржи велики број информација и фотографија о историјским летовима на Месец. Књига је луксузно опремљена, вишебојна штампа, 160 страна, великог формата, тврди повез, пластифициране корице.

Цена у књижари 60 динара.
Преко Забавника 50 динара.



6. БИО ЈЕДНОМ — најлепше приповетке југословенских народа припремљене за младе, за оне са нашом, за све који воле мудру реч, домишљатост и смех. Књига је луксузно опремљена у првокласној вишебојној техници богато илустрована, у тврдом повезу и пластифицираним корицама.

Цена у књижари 60 динара.
Преко Забавника 50 динара.



7. ДЕЦА СВЕТА — збирка дивних прича о деци целог света. Ово је књига о вашем другу и пријатељу, о руској девојчици Наташи и њеном брату, о индијском дечку Гопалу и његовој сестрици, о твом другу из далеког Јапана и Мексика, о црном дечаку из сунчане Африке. То је књига о највећој и најлепшој породици, пријатељској породици све деце света чији је заједнички језик — љубав. Књига је штампана ћирилицом, великог формата са 240 страна више од 200 оригиналних фотографија.

Цена у књижари 60 динара.
Преко Забавника 50 динара.



8. ЧУДЕСНИ СВЕТОВИ ВОЛТА ДИЗНИЈА — енциклопедија најпознатијих Дизнијевих ликова и јунака сабраних у четири изванредне илустроване књиге са више од 60 бајки и прича чији чаробни јунаци годинама одушевљавају децу и одрасле. Књиге су луксузно опремљене, вишебојна штампа, са пластифицираним корицама у боји и украсном поклон кутијом такође у боји.

Цена у књижари 240 динара.
Преко Забавника 200 динара.

Специјалан попуст преко Забавника

ЗА ГОТОВО. Свака књига или комплет књига има свој број. Упиши бројеве књига које желиш да купиш на наруџбеницу. Попуњену наруџбеницу налепи на дописницу и пошаљи на адресу Издавачко предузеће „Вук Караџић“, 11001 Београд, Краљевића Марка бр. 9. Књиге ћеш платити поштару кад их донесе. Принају се наруџбенице само за 30 динара или више (јер се за мање не исплати слати због поштарине).

НА ОТПЛАТУ. Упиши на наруџбеницу бројеве књига или комплета које желиш да купиш и пошаљи на адресу Издавачко предузеће „Вук Караџић“, 11001 Београд, Краљевића Марка 9. Принају се наруџбенице само за 60 динара и више (јер се не исплати слати за мању суму). Ако купујеш књиге за 60 до 120 динара плаћаш по 30 динара месечно. Ако купујеш књиге за више од 120 динара платићеш их у 10 месечних рата, с тим што најмања месечна рата може бити 30 динара. Прву рату платићеш кад добијеш књиге.



9. МАЈСТОР У КУЋИ — сто за-
ната у једној књизи. Садржи: оправ-
ке на водоводним инсталацијама,
како се рукује бојама и лаковима,
вештина постављања тапета, заве-
се и застори, пресвлачење и тапа-
цирање намештаја, руковање стру-
јом, радови на подовина, бравана
и кључевина, радови на моторном
возилу и много других савета како
уштедети време и новац.

Цена у књижари 150 динара
Преко Забавника 120 динара



10. БИБЛИОТЕКА ШВРТА —
садржи 16 књжица — сликовница
са илустрацијама у боји. Микијев
циркус, Паја Патак и јарац, Мики
и Вунба-Ву, Бамби, Шарфа,
Патуљак Љутко, Мали Вучко, Мрша
и Дебељко, Раја, Гаја и Влаја, Три
прасета и зли вук, Тик и Так, Плу-
тон, Чика Баја, Шиља детектив,
Мали Хијавата и Данбо, све су то
весели доживљаји Дизнијевих јуна-
ка.

Цена комплета
у књижари 48 динара
Преко Забавника 40 динара



11. БИБЛИОТЕКА БАМБИ —
Садржи 10 сликовница о необичним
доживљајима Дизнијевих јунака
писаних за најмлађе. Три прасета,
Плутон на излету, 101 далматинац,
Бонго, Пајин рођендан, Седам пату-
љака, Мачак у чизмама, Необичан
излет, Микијево логоровање, Пои-
грајо се са Микијем. Сливковнице
су штампане ћирилицом у вишебој-
ној првокласној техници.

Цена комплета у књижари
60 динара.
Преко Забавника 50 динара.



12. ЧАРОБНЕ ИСКРЕ — диван
комплет сликовница за децу о не-
обичним доживљајима Дизнијевих
јунака. НОВА ЦРВЕНКАПА, ПАТАК
У ЧИЗМАМА, ГУЛИ У ЗЕМЉИ ПА-
ТУЉАКА, АЛАДИН И ЧАРОБНА
ЛАМПА.

Цена комплета у књижари
28 динара
Преко Забавника 24 динара.



**ЗИДНЕ СЛИКЕ ЗА ДЕЧЈУ
СОБУ**

украсиће сваки дечји кутак. 13. Ма-
ли Хијавата, 14. Бамби, 15. Шарфа,
16. Три прасета учиниће живот без-
брижним вашој деци. Слике (постери)
величине су 47X60
cm. Штампане су у финој техници,
са картонском подлогом и обложе-
не пластичном фолијом. Могу се
наручити најмање два постера.

Цена једног постера
у књижари је 35 динара
Преко Забавника 30 динара



**Ален Гре: СЛИКОВНИЦЕ ЗА
УЧЕЊЕ И РАЗОЊОДУ**

17. Авиони, 18. Бродови, 19. Море,
20. Шума, 21. Планина, 22. Возови,
23. Путовања, 24. У морским дуби-
нама, 25. Телевизија.

Цена књиге у књижари 7 дин.
Преко Забавника 6 дин.

Освојите добре оцене уз помоћ добре књиге!

НАРУЏБЕНИЦА

ЗА ГОТОВО купујем књиге са бројевима:

За укупну суму од _____ динара, коју ћу платити
поштару кад ми донесе књиге.

НА ОТПЛАТУ купујем књиге са бројевима:

За укупну суму од _____ динара, коју ћу платити у
_____ месечних рата. Прву рату платићу по-
штару кад ми донесе књиге.

(Читко: име и презиме наручиоца)

(Пошт. број и место)

(Улица и број)

Попуни, изрежи и залепи на дописницу и пошаљи
Издавачком предузећу „ВУК КАРАЏИЋ“, 11001 Бе-
оград, Краљевића Марка бр. 9.



Петком у Забавнику а понедељком на Радио-Београду I, у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО, најбољи певачи, ансамбли и хитови!

*** КЛО-КЛО ***

ХИТ

страна

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ДОЖИВЕЋЕШ С ДЕВОЈКАМА СРЕЋУ ПРАВУ И УЗ ПУТ ЗБОГ ЊИХ ИЗГУБИТИ ГЛАВУ!



ЛЕПЕ, ЛЕПЕ, ЛЕПЕ

(Belles, belles, belles)

Музика: Фил Еверли
Текст: Клод Франсоа
Пева: Клод Франсоа

Једног дана отац ми рече:
ако излазиш вечерас
треба у твојим годинама
и неке ствари да знаш
као и сви дечаџи.

Девојке знаш, нису баш онакве
какве их замишљаш.

Оне су све
лепе, лепе, лепе као дан,
лепе, лепе, лепе као љубав,
оне ће те залудети
и све ћеш их више сретати.

Можда ћеш једне вечери
заборавити да се вратиш.

У тим тренуцима
много боље ћеш разумети
и сетићеш се шта ти је тата
оне ће те залудети.

Једног дана ћеш је срести,
нећеш погрешити и рећи ћеш јој:
волим те.

Довољан ће бити само миг да се
спријатељите,
доживећеш праву срећу.

У твојим очима она ће бити
лепа, лепа, лепа као дан,
лепа, лепа, лепа као љубав.

И као што сам ја некад рекао
твојој мајци
ти ћеш њој рећи:
ти си лепа, лепа, лепа.

ПЕСМУ НЕДЕЉЕ: „ЛЕПА, ЛЕПА, ЛЕПА“, можете чути у понедељак 4. III у емисији „ВЕЧЕ УЗ РАДИО“ која се налази на Првом програму Радио-Београда од 20.00 до 22.00 часа!

Пре извесног времена многи листови широм света објавили су на страницама које доносе занимљивости резултата испитивања „јавног мишљења“ у Француској. Тако је између осталог објављена и „невероватна“ вест да идол над идолима Џони Холидеј, и поред све своје популарности, по мишљењу младих, ипак није први. На врху лествице популарности нашао се Клод Франсоа, познатији као Кло-Кло.

Ко је нова прва „локомотива“ (карактеристични француски израз за личности у првом плану) француске модерне музике? Ко је успео да свргне неприкосновеног „националног“ Џонија?



Најмлађи поданици „Пете републике“ о новом „првом човеку“ све знају. У томе им помажу и тиражни часописи чија је главна тема Кло-Кло. Нема тајни: рођен је у Исмаилији у Египту 1. фебруара 1939. године тачно у 6 часова и 20 минута. Висок је 175 сантиметара а тежак 61 килограм. По професији је учитељ модерних игара али далеко више успеха постиже као певач и

забављач публике у чему му много помаже и његово искуство „танц мајстора“. Хоби су му пилотирање, стони тенис и фотографисање.

Да би се схватио његов велики успех треба знати да он има неисцрпну енергију коју уноси у свој рад. Од 1962. године, кад му се појавила прва плоча, па до данас када се о њему као песнику и певачу говори са поштовањем, Клод Франсоа је тачно знао шта и како хоће. Остао је, што такође треба поменути, доследан у уверењу да је сам себи најбољи композитор, писац текстова, саветник и организатор. Укратко: све важне послове ради сам. Да је то оправдано показују тиражи и популарност његових плоча, број

композитора и публика која их поседује, многе специјалне ТВ-емисије, турнеје по свету и број његових обожаваљца. Јасно је да све то захтева огромне напоре али Кло-Кло је неуморан: ради вежба, компонује и пева чак и по 18 часова дневно. Крајње професионалан однос према музици и снажљивост довели су Клода Франсоа до славе.

БЕРЗА ПЛОЧА

● Купујем следеће добро очуване ЛП плоче: SANTANA, II и III албум, URIAH LEE: „LOOK AT YOURSELF“ и BEATLES: „LET IT BE“.

Жељко Ружић
Стојана Матића 8
11132 Жарково



● Хитно купујем следеће плоче: Златко Голубовић: „Имала је 17 година“, Кино Слабинац: „Плавуша“, Корни група: „Трла баба лан“, LED ZEPPELIN: „GOOD TIMES BAD TIMES“, CCR: „UP AROUND THE BAND“.

Ване Ташевски
Гоце Делчев 38
92400 Струмица

СЛОБОДНО ПИТАЈТЕ

1. Интересује ме да ли ће се и ове године одржати поп-фестивал у Југославији?

2. Волео бих да сазнам нешто више о гитаристи групе „Дип Парпл“?

Гојко Симић
Устаничка 124
11000 Београд

1. Колико знамо у априлу се у Љубљани одржава трећи и већ традиционални „BOOM“ фестивал на коме ће се сигурно појавити скоро све најпознатије југословенске групе и поп-певачи. Предвиђа се да ће касније најуспешнији извођачи на том фестивалу одржати и репризе у Београду, Загребу, Сарајеву и Скопљу. Уколико временски услови буду повољни сигурно ће се одржати и неки поп-фестивали под вредним небом као, на пример, што је био прошлогodiшњи у Кошутњаку.

2. Ричи Блекмор (RITCHIE BLACKMORE) је гитариста групе „Дип Парпл“ (DEEP PURPLE). Рођен је 14. априла 1948. године у енглеском градићу Ве-

стонету (WESTONET) а музику је почео да учи у седмој години.



У групи „Дип Парпл“ свира од оснивања, од 1968. године. Добар је техничар а зна врло ве- што да користи сва достигнућа у звучним ефектима тако да га данас убрајају међу најмодерније гитаристе у поп-музици. Има више гитара и то углавном усавршених модела фирме „Фендер“ док искључиво свира преко „Маршал“ (MARSHALL) појачала.

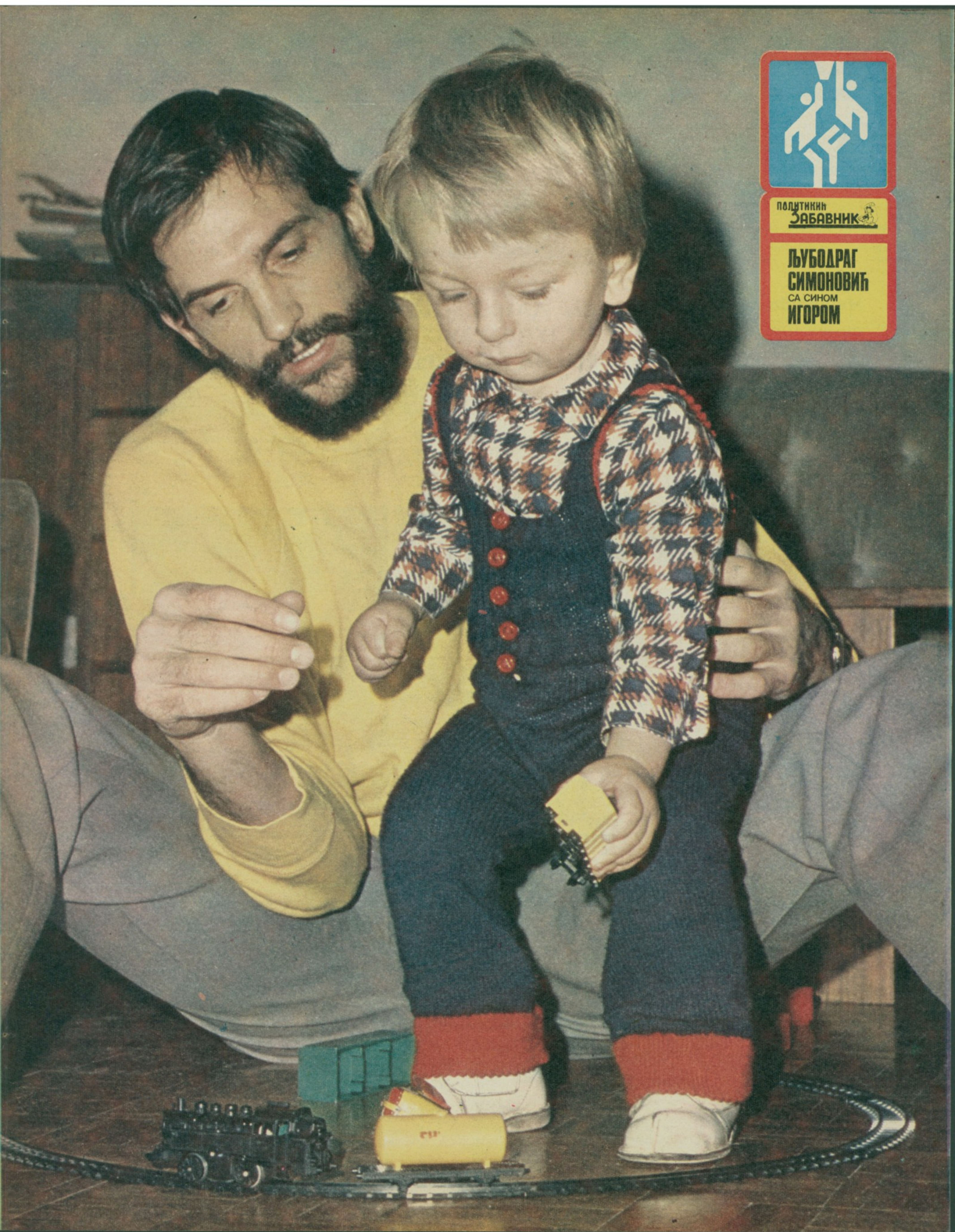
ДИСКОГРАФИЈА...

ЛП плоче енглеске групе „Klajmaks bluz bend“ (CLIMAX BLUES BAND)

CLIMAX CHIGAGO BLUES BAND
(HARVEST 1969)
CLIMAX CHIGAGO BLUES BAND PLAYS ON
(HARVEST 1970)
A LOT OF BOTTLE



(HARVEST 1970)
TIGHTLY KNIT
(HARVEST 1971)
RICH MAN
(HARVEST 1972)
CLIMAX
(POLYDOR 1973)



ПОЛТИНСКИЙ
ЗАБАВНИК

**ЛЮБОДРАГ
СИМОНОВИЧ**
СА СИНОМ
ИГОРОМ

ВРЕМЕНСКЕ МАЧКЕ

Оно што ћу вам сада рећи испричао ми је пре много година стари Мак, који је живео у једној бараци на брегу изнад моје куће. Тај се заиста нагледао света. Учествовао је у тражењу минерала на астероидима за време оне луде трке тридесет седме године, и ко зна где би сада био да га није опхрвала старост. И тако је сада проводио највећи део времена хранећи своје мачке. Имао их је седам.

Четврта димензија

— Како то да вам се толико допадају мачке, господине Мак? — упитао сам га једног дана.

Стари рудар ме је замишљено погледао и почешао се по бради.

— Рећи ћу ти истину, момче: подсећају ме на оне незаборавне животиње са планетоида Палас. Личиле су на мачке. Глава им је била баш као у мачке, или врло слична. Биле су то најсимпатичније и најинтелигентније животиње које сам икада видео. Све су мртве...

— Жао ми је — рекох. И заиста сам тако мислио.

Мак је уздахнуо.

— Интелигентне животиње — поновио је. — То су биле мачке у четвртој димензији.

— У четири димензије? Али, четврта димензија је време — рекао сам. То сам био научио прошле године на специјалном курсу у школи.

— А, знаш, дакле — осмехнуо се стари Мак. Извадио је лулу и напунио је полаганим, навикнутим покретима. — Разуме се, четврта димензија је време. Оне моје мачке са Паласа биле су дугачке тридесет сантиметара, високе петнаест, широке десет, а пружале су се све до средине следеће недеље. То значи да су имале четири димензије, зар не?

Док сам га гледао зачуђено, стари Мак је наставио:

— У складу с тим су се, наравно, и понашале. Ако бих их, рецимо, миловао по глави, оне би почеле да машу репом тек сутрадан. Оне крупније би чак почеле да машу тек после два дана.

Збој лошег владања

Морам рећи да нисам поверовао у ту причу, али ниједном речју нисам изразио своју сумњу. Био сам радознао шта ће рећи даље.

— То су биле најбоље чуваркуће откако је света и века — наставио је Мак. — То су и морале бити. Кад би угледале лопова или уопште неку сумњиву особу, стале би да вриште као сирене. То још није све. Ако би нека од њих открила лопова данас, почела би да вришти јуче, тако да смо имали 2 часа да се припремимо и онемогућимо крађу.

Слушао сам га отворених уста.

— Да ли је то могуће, Мак?

— Кунем се својом чашћу... А знаш ли како смо их хранили? Морали смо да чекамо да их ухвати сан. Зашто? Зато што смо знали да баш тада варе храну. Те животиње су увек вариле храну у исто време: тачно три сата пре него што би је појеле, јер је њихов желу-

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

АКО БИ НЕКА ОД ЊИХ ОТКРИЛА
ЛОПОВА ДАНАС, ПОЧЕЛА БИ ДА
ВРИШТИ ЈУЧЕ, ТАКО ДА СМО ИМАЛИ
ВРЕМЕНА ДА СПРЕЧИМО КРАЂУ.

ИСАК АСИМОВ

дац тачно толико журио... Дакле, кад би заспале, ми смо гледали на часовник, и тачно три сата касније давали смо им да једу.

девет, а ја сам, ко зна зашто, био утврдио у главу да је заспао у осам. Тако сам му дао да једе у једнаест...

сата пошто ју је сварио. То би значило сувише захтевати од њега... Не, није побегао. Нашао сам га најзад иза сандука са алатом у старој шупи. Некако се довукао дотле, а сат пре тога угинуо је од лоше пробаве. Сиромах Џо! После тога сам редовно навијао будилник, да бих био сигуран да се грешка неће поновити.

Изјубљени милиони

Следило је кратко, суморно ћутање, које сам прекинуо ја, прошаптавши с поштовањем:

— Малочас сте рекли да су угинуле све. Како се то догодило? Да ли због лошег варења?



Мак је припалио лулу и, избацујући облачиће дима, наставио своју причу, суморно вртећи главом:

— На жалост, једном сам погрешно. Сироти мачак! Звао се Џо, и да несрећа буде већа он је био мој љубимац. Заспао је једног јутра у

— И шта се догодило?

— После тога сам га тражио свуда, али нисам успео да га нађем.

— Побеглао?

— Е, мој синко, желуцац временске мачке је врло осетљив. Он не може да прими храну само два

Мак је тужно одмахнуо главом.

— Наша клима им није одговарала. Добиле би запаљење плућа и умирале осам дана пре појаве болести. Већ и у почетку их је било мало, а годину дана по доласку рудара на Палас остало их је

само десет, и то у веома лошем стању. Биле су безвољне, једва су се кретале.

— Није им се могло помоћи? Нисте им давали никакве лекове?

— Ништа није вредело. Невоља је била и у томе што су се те јадне животиње, кад би угинуле, одмах распадале. То се у првом реду догађало са оним четвородимензијалним уређајем који су имале у мозгу и који их је приморавао да се понашају као што су се понашале. То нам је нанело милионску штету.

— Какву штету?

— Треба да знаш да су се неки научници тамо доле на Земљи били веома заинтересовали за ове животиње. Они су такође знали да ниједна од њих вероватно неће дочекати следећу сезону парења. Зато су нам понудили милион долара за сваку временску мачку коју успемо да спасемо.

— Јесте ли успели?

— Учинили смо све, у то можеш бити сигуран, али било је узалудно. Умирале су једна за другом, и остајало нам је само да их сахранимо. Покушали смо да их држимо на леду, али тиме смо успевали да сачувамо само спољни изглед, док би унутра све иструлело и распало се. А научнике је интересовало управо оно унутра.

— Мора да сте били очајни?

— Још питаш. Наравно, знајући да са сваком мачком која утине губимо милион долара, покушали смо и немогуће. Један од нас је предложио да мачку која је на умору држимо у врућој води и да у тренутку њене смрти ову воду брзо расхладимо, тако да се створи компактан ледени блок. На тај начин, мислио је, мачка ће остати нетакнута и унутра.

Последња нага

— Па, је ли успело?

— Пробали смо, али нисмо били у стању да воду расхладимо довољно брзо. Док би се она претварала у лед, четвородимензијални уређај у мачкином мозгу већ би се покварио. Били смо упорни, и резултат је био да смо воду све брже претварали у лед, али каква корист од тога?

— Јесте ли то покушали и с последњом мачком?

— О тој последњој мачки управо хоћу да ти испричам. Кад је остала у животу само та једна — а лепо се видело да ни она неће још дуго — били смо више него очајни. У међувремену, процес залеђивања смо били толико усавршили да је деловао тако рећи тренутно. У то смо сада полагали све наде. Ко зна, можда ћемо овога пута успети. Ставили смо, дакле, мачку у врућу воду и жицама је повезали са уређајем за замрзавање. Она нас је последњи пут погледала, тужно маукнула и — умрла. Истог тренутка притиснули смо дугме. После четврт секунде, све се претворило у лед...

Мак је заћутао и уздихнуо тако тужно да се човеку срце цепало.

— Надали смо се, али смо у дубини душе знали да је све узалудно. Петнаест минута касније и ова мачка се изнутра потпуно распала и ми смо изгубили и последњи милион долара.

— Али, господине Мак, рекли сте да је процес залеђивања трајао највише четвртину секунде. Како се могла распасти за тако кратко време? Немогуће!

— У томе и јесте невоља, пријатељу — рекао је он тмурно. — Радили смо сувише брзо. Временски уређај у мозгу није издржао, зато што смо врелу воду замрзли толико брзо да је лед био још топао!

ВУК КАРАЏИЋ

ДУГУЈУКИ ЗА РОДИМ КРАЈЕМ ВУК ЈЕ У БЕЧУ ПОЧЕО, ПО СЕКАЊУ, ИСПИСИВАТИ СРПСКЕ НАРОДНЕ ПЕСМЕ...



ЈЕДНОГ ПОПОДНЕВА 1813. ПОСЕТИО ГА ЈЕ СУНАРОДИНИК, СЛОВЕНАЦ ЈЕРНЕЗ КОПИТАР...



КА ПОДСТИЦАЈ ЈЕРНЕЗА КОПИТАРА ВУК СЕ ДАО НА ПОСАО И ГОДИНЕ 1814. ШТАМПАО КЊИГУ СРПСКИХ НАРОДНИХ ПЕСАМА И ГРАМАТИКУ НАРОДНОГ ЈЕЗИКА...



УЧЕНИ ЉУДИ У СРБИЈИ, НА ЧЕЛУ СА ЈОВАНОМ ХАИЊЕМ, АНГЛИ СУ СЕ ПРОТИВ ВУКА И ЊЕГОВИХ ИДЕЈА...



МЕЂУТИМ, НА ДРУГОМ КРАЈУ СВЕТА, НАЈВЕЊИ КЊИЖЕВНИЦИ ЕВРОПЕ ОДУШЕВЉЕНИ СУ ВУКОВИМ КЊИГАМА. ГРИМ, ГЕТЕ И ПУШКИН...



УСПЕХ ЗБИРКЕ ПЕСАМА И ГРАМАТИКЕ У ЕВРОПИ ОХРАБРИО ЈЕ ВУКА. НИЈЕ СЕ ОБАЗИРАО НА НЕГОДОВАЊЕ УЧЕНИХ СРБА...



ДУГУЈУКИ ПО СРЕМУ ВУК ЈЕ УПОЗНАО ДВА ДАРОВИТА ГУСЛАРА, ТЕШАНА ПОДРУГОВИЋА И ФИЛИПА ВИШЊИЋА. ОД ЊИХ ЈЕ ЧУО НА ДЕСЕТИНЕ ОДЛИЧНИХ НАРОДНИХ ПЕСАМА...



у изумет
дроју
комитетан
стрии

ТРОЈ
ТЕЛЕМТО
"ЛУПЛАЈУЋА
ГРУТА



ОДНО НА ПЛАНИНИ



КОМПЛЕТ СА
ШУБАРОМ ЗА ШЕЋЊУ
ПО СНЕГУ

ВУЧЕНА
ПЕРИКА

СТАВИТИ ИЗА
ОБРАЗА



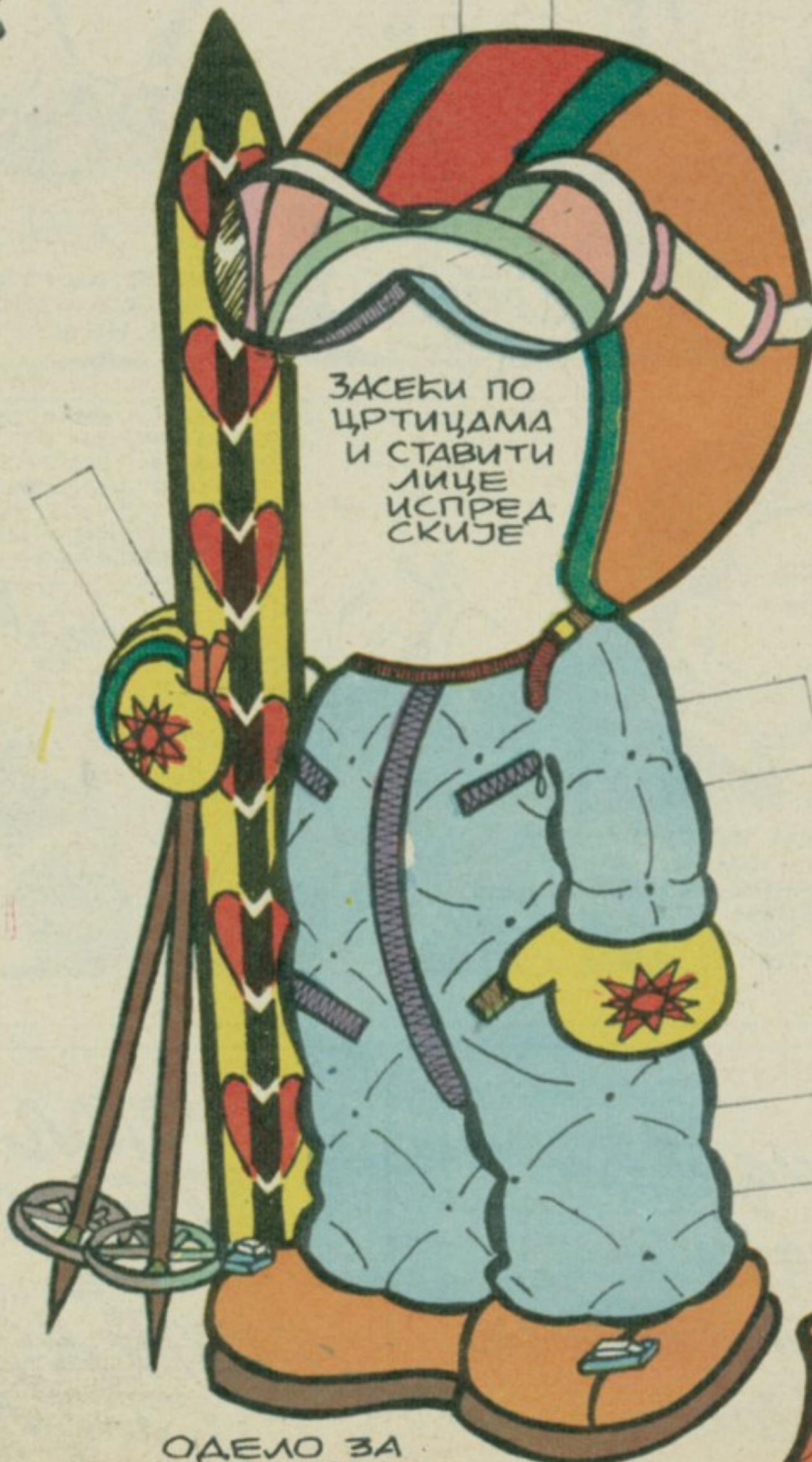
ФЛАНЕЛСКА СПАВАКИЦА



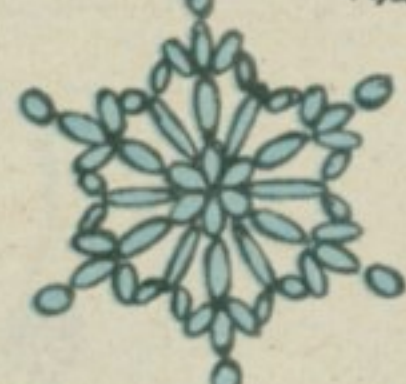
ШТРИКАНА ХАЉИНА ЗА ВЕЧЕ



АНГАМЕА
ЗА ПОСЛЕ ПОДНЕ



ОДЕЛО ЗА
СКИЈАЊЕ





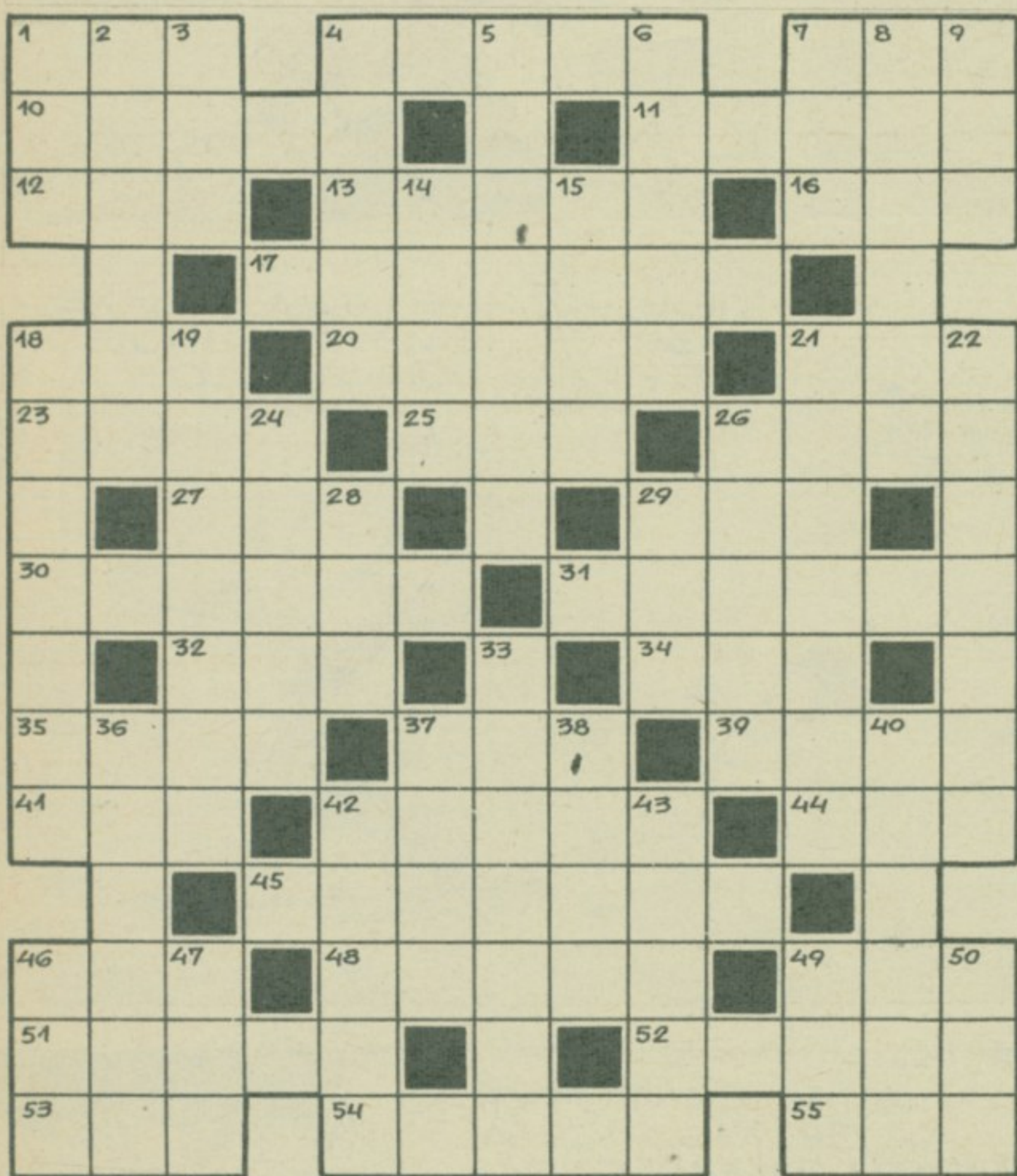
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) смучке, 4) врста рибе из породице пастрмки, 7) умокац, 10) наш велики физичар (Никола), 11) галама, 12) јединични вектор, 13) путељак, 16) острво на Јадрану, 17) део фудбалског гола, 18) крволочна животиња, 20) мирис, 21) спис, 23) град у Италији, 25) папагај, 26) општинско подручје, 27) речно острво, 29) раније, 30) црта, 31) књижевник, поета, 32) црна креда, 34) теретни брод са три једра, 35) буре отворено с горње стране, 37) индустријска биљка, 39) необично, 41) наша глумица (Карић), 42) јак ветар, 44) обор, 45) држава у Јужној Америци, 46) град у Црној Гори, 48) радио-локатор, 49) вртлог, 51) обрађивање земље плугом, 52) поштанска вредност, 53) део недеље, 54) река у Енглеској, 55) део теразија.

УСПРАВНО:

1) троцифрен број, 2) амерички филмски глумац (Тони), 3) острво на Јадрану, 4) птица селица, 5) непокретни део мотора (мн.), 6) глас, углед, реноме, 7) пољопривредна алатка, 8) погрешка, 9) ћилим, тепих, 14) планина у Србији, 15) годишње доба, 18) неслагање, диференција, 19) постаја, 21) препад, политичко убиство, 22) пољопривредна машина, 24) пастирска песма, 26) наш певач (Дедић), 28) света (турц.), 29) златоносна река у Србији, 33) врста материјала за градњу пута, 36) главни град Турске, 37) мрвица, трун, 38) посуда за купање, 40) готски стил, 42) окретање, 43) утврђена мера, 46) поен, 47) превремен, 49) башта, 50) наша глумица (Ева).



РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) империјализам, 12) бард, 13) тар, 14) кара, 15) ера, 16) Савој, 18) Рас, 19) рт, 20) паламар, 22) КК, и, 23) Роми, 24) Арес, о, 26) Јерес, к, 29) Аскот, 31) ас, 32) Нобел, 35) аула, 36) па, 38) надев, 40) По, 41) Сара, 43) тапир, 45). VA, 47) упади, р, 49) сутон, в, 51) мана, 53) Бока, а, 54) ос, 56) мастика, 58) сл, 59) рат, 61) ткива, 62) аки, 63) опор, 65) еко, 66) ороз, 67) византологија.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор Мирољуб Лазаревић. Главни и одговорни уредник Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 132,00 дин, полугодишња 66,00 дин, тримесечна 33,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 264,00 дин, полугодишња 132,00 дин, тримесечна 66,00 дин. Уплате на текући рачун 60801-601-822. Годишња претплата у иностранству: DM 46 — \$ 16 — FF 73 — Sfr 53 — Skr 73. Девизне уплате из иностранства преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 24-471, централа 24-191 и 25-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35 | тел. 22-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-29 73-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.



ПОЛИТИКИ
ЗАБАВНИК



Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

ПРВИ ТЕЛЕВИЗОР

Драги Забавнице,
занима ме ко је први конструисао телевизор па те молим да о томе напишеш нешто у Малој пошти.

Горан Првуловић,
Зајечар

Теоријске замисли о телевизији дали су Американац Ли де Форест и Никола Тесла почетком овог века. Међутим, прве практичне телевизијске преносе остварили су 1925. годи-



не Берд у Енглеској и Џенкинс у САД. Већ пред II светски рат редовни телевизијски програми емитују се у СССР, САД, Француској и Енглеској. Нова епоха у преносу телевизијског програма на велике удаље-

ности почела је 10. јула 1962. године када је помоћу америчког сателита „Телстар“ извршен први директни телевизијски пренос између САД и Европе.

ПРЕВЛАКА НА МАЛАКИ

Драги Забавнице,

у укритеним речима често наилазим на „превлаку на Малаки“. Молим те да објасниш о каквој је превлаци реч и где се она налази.

Сузана Павловић,
Баковица

Превлака је ужи појас копна који спаја полуострво с осталим копном. Превлака Кра повезује Малајско полуострво с азијским копном. Малајско полуострво је дуго око 1200 километара и налази се у југоисточној Азији. Најмања ширина овог полуострва износи 42, а највећа 330 километара. Тај најужи део овог издуженог полуострва је, у ствари, сама превлака Кра. Положај и географски значај ове превлаке биће вам још јаснији ако остварите атлас и потражите југоисточну Азију.

Будите детектив...

решење
загонетке:

КО ЈЕ
ПРВИ ПУЦАО?

Прскотине од горње рупе, коју је својим метком начинио певач Вики, шире се СЛОБОДНО. Међутим, прскотине које се зракасто шире од доње рупе заустављају се на већ раније насталим прскотинама. Значи, први је пуцао певач Вики.



$$\log x = \cos 60^\circ$$

$$\Rightarrow x = \sqrt{10}$$

КАКО СЕ
РЕШАВАЈУ
ЗАДАЦИ ИЗ
МАТЕМАТИКЕ

Лако и брзо можете и сами научити из књига „ИЗРАБЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“. Нудимо вам четири књиге које садрже целовиту израду свих задатака из математике за гимназије, техничке и остале средње школе (I књига — Алгебра за I разред, II књига — Алгебра за II разред, III књига — Тригонометрија и алгебра за III разред и IV књига — Аналитичка геометрија, низови, диференцијални и интегрални рачун и стереометрија за IV разред). Наручите дописницом или писмом са назнаком које књиге желите на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п.п. 64. Књиге ћете одмах добити и платити поштару кад вам донесе (поузећем). Цена сваке књиге је 50 динара. Ко наручи све четири књиге заједно, платиће свега 160 динара!

